

GREENPEACE

Jaarverslag 2005

Stichting Greenpeace Nederland

Inhoud

1 de organisatie 4

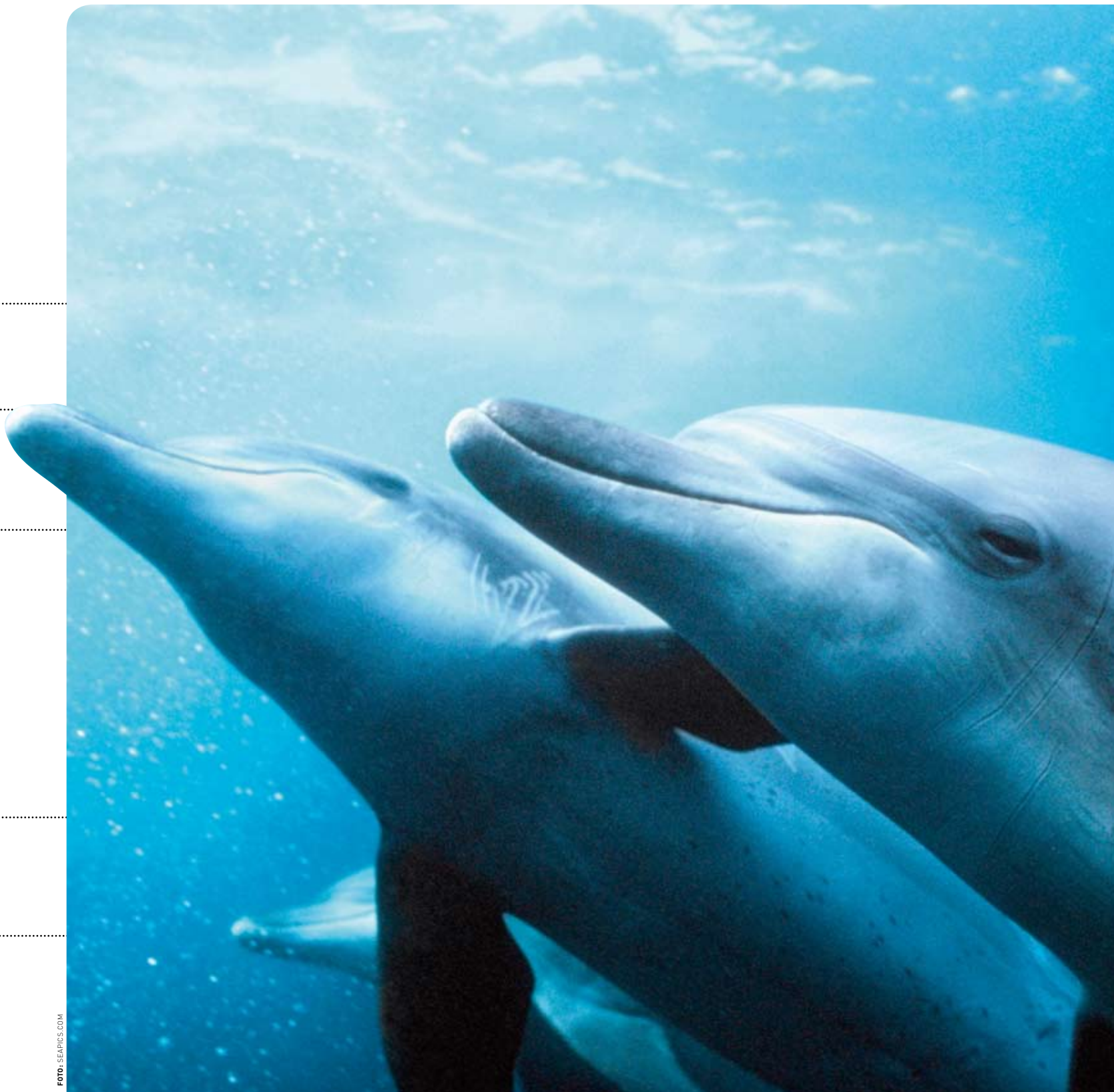
2 de mensen 10

3 de contacten 16

4 de campagnes 24
bossen **26**
genetische manipulatie **29**
giftige stoffen **31**
klimaat en energie **34**
nucleaire dreiging **36**
oceanen **38**

5 de financiën 40

bijlagen 60
funding agreements
samenwerkingsverbanden,
delegaties & overeenkomsten

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van Greenpeace Nederland over 2005. Ons jaarverslag. Met ons bedoel ik: nieuwe en 'oude' donateurs, vrijwilligers, actievoerders, medewerkers op kantoor, bestuursleden, maar ook de mensen bij de overheid en de industrie die milieuvriendelijke besluiten nemen. Kortom, alle mensen die een schone, groene en gezonde wereld dichterbij brengen.

We hebben een heel actief jaar achter de rug, met flinke resultaten. Zo drukken meerdere uitgeverijen hun boeken op oerbosvrij papier. Minstens drie grote elektronica producenten halen schadelijke stoffen uit hun producten en op een Indiaas strand blijft vervuilde scheepssloop uit. Ook geven we praktische oplossingen, zoals de €nergybox vol technische snufjes en tips om energie te besparen. Dit is nog maar een kleine greep uit 2005. En wat betreft de plannen voor 2006: over onze doelen zijn we altijd duidelijk, maar onze precieze tactiek houden we graag voor onszelf. Met andere woorden: we zijn transparant, maar we geven ons niet volledig bloot.

De wereld verbeteren begint natuurlijk bij onszelf als organisatie. Doen we het goed, kan het beter? Maken we de juiste keuzes en leggen we dat goed genoeg uit? Dergelijke vragen stellen we onszelf geregeld en we veranderen onze aanpak als dat noodzakelijk is. In 2005 hebben we hier extra bij stilgestaan. Zo'n kritische blik betekent keuzes in campagnes en aanpak, om geld, tijd en menskracht zo effectief mogelijk te besteden. Concrete vernieuwingen zijn al zichtbaar: een nieuw, fris kwartaalblad, een eigen magazine voor kinderen, het Solar Generationproject waarmee studenten zelf oplossingen voor duurzaam energiegebruik kunnen ontwikkelen, de MOOI-gids met gifvrije cosmetica die ook bij jongeren erg in trek was. In 2006 zetten we die verbeteringen voort. Op dat vermogen om te vernieuwen, die handen-uit-de-mouwen-houding, ben ik trots.

Op deze plek wil ik nog graag een van onze kernwaarden benadrukken, betrokkenheid met hart en hoofd. Een krachtig voorbeeld daarvan is de walvisactie in de Zuidelijke Oceaan eind 2005. Beelden van harpoenen die walvissen doorboren en actievoerders die zich in rubberboten tussen prooi en jager wagen, met passie en met professionele middelen. Dergelijke beelden zijn de hele wereld overgegaan en bewijzen in één klap waarom Greenpeace bestaat. Omdat de aarde het waard is om beschermd te worden.

Lisbeth van Tongeren,

algemeen directeur
Greenpeace Nederland

colofon

Coördinatie Barbara van Male, Robert Westhoff **Tekst en redactie** Barbara van Male, Jacqueline Schuiling **Beeldredactie** Gerda Horneman **Ontwerp** The Ad Agency **Drukwerk** Ruben Wix **Web** Emile Poelman **M.m.v.** Josselin Janssens, Kick van der Mark, Mireille Struik, Peter Visser © **Stichting Greenpeace Nederland** Een gedrukt exemplaar van het jaarverslag 2005 van Greenpeace Nederland is geproduceerd op 100% gerecycled papier. **Foto's cover** GP/César, GP/Morgan, Foto Natura, GP/de Hommel **Foto achterkant** Innerspace Visions, White

Digitaal Op www.greenpeace.nl/jaarverslag vindt u: • de pdf-versie van dit jaarverslag • en een videoverslag van Greenpeace Nederland met hoogtepunten uit 2005. **In druk** Een exemplaar van dit jaarverslag wordt u gratis toegezonden. Bel, schrijf of e-mail naar: **Greenpeace Nederland**, Jollemanhof 15-17, 1019 GW Amsterdam, tel: 0800 422 33 44, e-mail: info@greenpeace.nl. Het jaarverslag van Greenpeace International is in juli te lezen op www.greenpeace.org.

1

De organisatie

Wat willen we & wat vinden we?

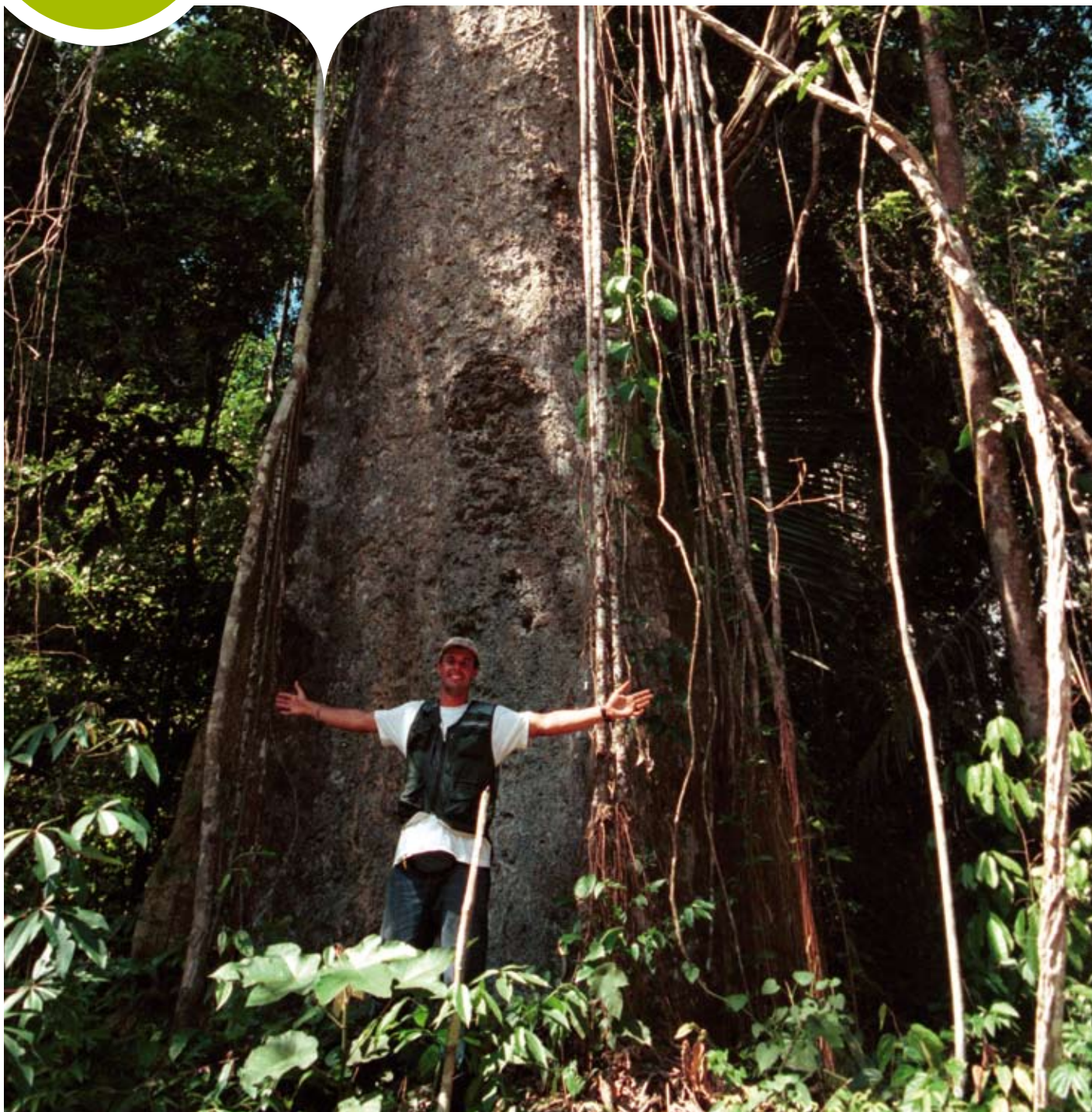

Foto: GPROUVILLOIS

IN 1971 HUURT EEN GROEPJE BEZORGDE CANADEZEN EN AMERIKANEN EEN OUDE VISSERSBOOT, DE DE *PHYLLIS CORMACK*. MET DE BOOT, VOOR DE GELEGENHEID *GREENPEACE* GEDOOPT, VAREN ZE RICHTING AMCHITKA, EEN EILANDJE BIJ ALASKA. DAAR ZIJN DE VERENIGDE STATEN VAN PLAN ATOOMPROEVEN UIT TE VOEREN; MET HUN TOCHT WILLEN DE EERSTE ACTIEVOERDERS DE AANDACHT VAN DE WERELD VESTIGEN OP DIT DREIGENDE GEWELD TEGEN DE NATUUR. ZE BEREIKEN AMCHITKA NIET, MAAR WEL HUN DOEL: DE HELE WERELD IS OP DE HOOGTE VAN DE ACTIE. AMCHITKA WORDT EEN VOGELRESERVAAT EN *GREENPEACE* IS GEBOREN. IN DE LOOP VAN DE JAREN KOMEN ER KANTOREN EN VESTIGINGEN BIJ EN *GREENPEACE* ONTWIKKELT ZICH TOT EEN INTERNATIONALE MILIEUORGANISATIE. IN 1978 WORDT STICHTING *GREENPEACE* NEDERLAND OPGERICHT; IN 2005 IS *GREENPEACE* VERTEGENWOORDIGD IN 41 LANDEN.

Visie & missie

De basis voor al het werk heeft Greenpeace geformuleerd in haar visie en missie: Greenpeace vindt de vitaliteit van de aarde fundamenteel voor al het leven en strijdt daarom voor een snelle realisatie van een duurzaam evenwicht tussen mens en milieu. Greenpeace is een onafhankelijke internationale milieuorganisatie. Door geweldloze en inventieve confrontaties stellen we milieuproblemen aan de kaak en stimuleren we oplossingen voor een gezond en duurzaam evenwicht tussen mens en milieu.

Principes & waarden

Dit zijn de principes van Greenpeace:

- geweldloosheid: Greenpeace is principieel geweldloos, onze acties zijn vreedzaam.
- onafhankelijkheid: Greenpeace accepteert geen giften van bedrijven of subsidies van de overheid. Alleen zo kunnen wij onafhankelijk werken.
- *bearing witness*: deze manier van actievoeren stamt van het gelijknamige Quaker-beginsel: als getuige aanwezig zijn op de plaats van de misstand om het openbaar te kunnen maken.
- voorzorgprincipe: bij twijfel over mogelijke schadelijkheid voor mens en milieu, kiest Greenpeace voor het voorzorgprincipe. Voorkomen is immers beter dan genezen. Kortom: geef het milieu het voordeel van de twijfel.

Daarnaast hebben we voor ons werk kernwaarden benoemd.

De belangrijkste zijn:

- liefde voor onze planeet: de aarde is uniek en verdient alle inspanning om beschermd te worden tegen vernietiging.
- betrokkenheid in hart en hoofd: ons werk is gestoeld op bezieling en professionaliteit.
- internationaal: campagnes hebben een internationale basis, milieuproblemen houden zich immers niet aan grenzen.
- concreet & resultaatgericht: om milieumisstanden tegen te gaan zet Greenpeace concrete middelen in: lobby, onderzoek, acties, voorlichting, publiciteit en educatie. Campagnes worden gevoerd om resultaten te behalen.
- oplossingsgericht: Greenpeace laat zien dat er eerlijke, duurzame en milieuvriendelijke alternatieven zijn.

Doelen

In 1995 heeft Stichting Greenpeace Nederland haar doelen vastgelegd in statuten. Daaruit vloeien deze concrete campagnedoelen voort:

- bescherming van onze zeeën en oceanen en alles wat daarin leeft.
- alternatieven voor schadelijke stoffen zijn noodzakelijk; de sloop van afgedankte schepen moet schoon en veilig.
- genetische gemanipuleerde gewassen moeten ván het veld en uit ons eten; ook uit veevoer.
- alleen efficiënt energiegebruik en schone energiebronnen kunnen gevaarlijke klimaatverandering tegengaan; fossiele brandstoffen zijn vervuilend, kernenergie is gevaarlijk en overbodig.
- bescherming van oerbossen tegen niet-duurzame houtkap en tegen handel in illegaal hout en illegale houtproducten.

Foto: GPKÉZÉRE

Internationale campagnes, nationale aanpak

Alle kantoren en vestigingen van Greenpeace dragen bij aan de internationale campagnes. Elk landenkantoor stuurt een afgevaardigde naar de jaarlijkse algemene vergadering van Greenpeace – deze groep afgevaardigden benoemt het Internationale Bestuur en controleert het beleid van dit bestuur. Het Internationale Bestuur benoemt de Internationale Directeur. Alle directeuren, de internationale en de nationale, komen regelmatig bijeen om beleid en

activiteiten goed op elkaar af te stemmen. Milieuproblemen kennen geen grenzen; daarom zetten Greenpeace-kantoren over de hele wereld samen internationale campagnes op en dragen bij aan de internationale strategie. Hierbij vertaalt elk landenkantoor die campagnes naar de meest effectieve aanpak in eigen land. Ook helpen de kantoren elkaar en delen ze kennis en expertise.

Een flink deel van het Nederlandse donateursgeld maakt campagnes in het buitenland mogelijk: in 2005 besteedt Greenpeace Nederland 37 procent van haar inkomsten aan internationale activiteiten. Het grootste gedeelte hiervan loopt via Greenpeace International. We ondersteunen minder draagkrachtige kantoren én de internationale scheepsvloot.

Structuur Greenpeace Nederland

Greenpeace Nederland is een zelfstandige stichting met een eigen bestuur. Om meer transparantie te bereiken worden in 2005 alle middelen die Stichting Greenpeace Nederland inzet onder één stichtingsbestuur gebracht. De besturen van stichting Bruinvisch, stichting Sirius en stichting Milieuprojecten besluiten tot opheffing van deze stichtingen en dragen de middelen over aan Stichting Greenpeace Nederland. Stichting Greenpeace Nederland heeft een tweekoppige directie: de algemeen directeur en de directeur internationale en juridische zaken (DILA). De algemeen directeur is eindverantwoordelijk voor de hele organisatie en legt verantwoording af aan het bestuur. De directie vertegenwoordigt Greenpeace Nederland in de contacten met Greenpeace International, andere Greenpeace-kantoren en andere organisaties. Greenpeace Nederland heeft een platte structuur met korte lijnen. Campagnes worden voorbereid, uitgevoerd en geëvalueerd door campagneprojectgroepen. In deze groepen werken medewerkers van de betrokken teams samen, van Communicatie tot Actieteam. Greenpeace

Nederland kent de volgende teams: Persvoorlichting, Actieteam, Communicatie, Fondsenwerving/Informatielijn, Vrijwilligersactiviteiten & Educatie, Biodiversiteit, Klimaat & Energie en Giftige Stoffen. De Campagneraad wordt gevormd door de leidinggevendenden van deze teams. De Campagneraad neemt besluiten over de campagnes. Daarnaast is er een Beheerraad die zich buigt over de bedrijfsvoering. In de Beheerraad zijn de hoofden vertegenwoordigd van de teams Financiën, Personeel & Organisatie en een samengevoegd Facilitair & ICT-team. In 2005 zijn de interne dienst en de automatiseringsafdeling onder één noemer gebracht, om de ondersteunende werkzaamheden nog efficiënter te maken.

zie ook: hoofdstuk 2 de mensen

Greenpeace Nederland in de nabije toekomst

Doen we ons werk nog goed, hoe blijven we tijd, geld en menskracht zo effectief mogelijk inzetten, maken we de juiste keuzes en leggen we dat goed genoeg uit?

Dergelijke vragen stelt Greenpeace zichzelf geregeld – de steun van donateurs, onze maatschappelijke positie en de soms moeilijke onderwerpen vereisen zo'n kritische blik. In 2005 bundelen we deze vragen: wat wil Greenpeace Nederland zijn en doen in 2010? De noodzaak hiervan wordt extra duidelijk door het verwijt van sommige media dat Greenpeace ervoor gekozen heeft om de zeehondenjacht niet op het ijs te bestrijden, zoals dat in de jaren zeventig en tachtig gebeurde. Al eerder hebben we op internationaal niveau deze strijd verlegd: Greenpeace oefent druk uit op de Canadese overheid die de jacht toestaat en eist een duurzaam zeebeheer

waarbij zeehonden en al het andere zeeleven wordt beschermd. We hebben die mensen die Greenpeace op het ijs verwachten om daar de zeehondenjacht te bestrijden, niet goed genoeg van onze aanpak kunnen overtuigen. Onder de noemer *Greenpeace Nederland 2010* hebben we gesprekken georganiseerd met mensen van binnen én buiten Greenpeace. De uitkomst versterkt wat al in ons hart en hoofd zit: Greenpeace heeft lef, is vernieuwend, vasthoudend en creatief. We besluiten wel tot een sterke focus op internationale milieuproblemen, een sterkere samenhang tussen de campagnes en oplossingen zijn gericht. Bovendien willen we zichtbaar, actief en effectief blijven, en met beide benen in de samenleving blijven staan. Naast deze koers voor de lange termijn, zijn er al veranderingen op korte termijn zichtbaar:

een vernieuwd kwartaalblad voor onze donateurs, een eigen blad voor kinderen, Greenpeace. TV op de website, jongeren sterker betrekken bij milieuproblemen en -oplossingen. In de loop van 2006 zullen we vooral de interne organisatie verder verbeteren. Het doel van *Greenpeace Nederland 2010* is de organisatie nog sterker en slagvaardiger te maken. zie ook: hoofdstuk 2 de mensen, bestuursverslag over 2005

FOTO: GP/TIPTON

FOTO: GILLBERG/GFP

Eigen milieubeleid

Greenpeace Nederland stelt hoge eisen aan zichzelf als het gaat om milieuzorg.

Logisch, want dat vraagt de organisatie ook van anderen. Van elk product dat Greenpeace Nederland aanschaft, beoordelen we hoe lang het meegaat en van welke materialen het is gemaakt.

De verlichting bij Greenpeace Nederland is daglichtafhankelijk en bijna overal hangen bewegingssensoren. We gebruiken slechts vier printers/kopieermachines, waarop zoveel mogelijk dubbelzijdig wordt afgedrukt, en veel klein drukwerk produceren we bij de interne kopieerservice. Mapjes en ordners worden hergebruikt en het afval gaat gescheiden de deur uit. Bij de inkoop van apparatuur en materia-

len kijken we expliciet naar de milieubelasting. Zo zijn eind 2005 nieuwe laptops aangeschaft die aan onze strenge normen voldoen. Computers en monitoren schakelen snel over op een energiezuinige stand en koelkasten staan alleen aan als ze gevuld zijn. Uiteraard heeft Greenpeace Nederland groene stroom en krijgen alle medewerkers een OV-kaart. Auto's worden zo weinig mogelijk gebruikt; vliegvluchten mogen in principe alleen op afstanden boven duizend kilometer.

FOTO: SINI HARKKI

Een beter milieubeleid

Kan de organisatie misschien nóg minder afval produceren, minder CO2 uitstoten en minder grondstoffen verbruiken?

In 2004/2005 onderwierp Greenpeace Nederland haar bedrijfsinterne milieuzorg aan een grondig, extern onderzoek. Wat doen we goed, wat kan beter? Eén van de belangrijkste conclusies: Greenpeace Nederland doet het goed op milieugebied, maar kijkt te ad hoc naar de milieueffecten van haar kantooractiviteiten. Daar is inmiddels verandering in gebracht, met een helder controlesysteem en scherp geformuleerde milieudoelen. Eens in de drie jaar worden de resultaten getoetst door onafhankelijke

externen. Concrete maatregelen op korte termijn zijn: de verwarming gaat verder omlaag, we verbieden screensavers en installeren *standby killers*. Medewerkers gebruiken videoconferenties of andere media om het aantal reizen te beperken. Vliegvluchten op afstanden onder de duizend kilometer blijken wel voor te komen, terwijl het milieubeleid dat in principe niet toestaat. Die afspraak is aangescherpt: een medewerker die wel het vliegtuig neemt, moet die afwijking van het beleid duidelijk kunnen verantwoorden. En het papiergebruik binnen het kantoor moet in 2010 zijn gehalveerd.

Drukwerk

Het drukwerk is een onderdeel apart. Papier is namelijk het meest gebruikte artikel bij Greenpeace Nederland. Voor informatieve folders over klimaatverandering of giftige stoffen, voor onderzoeksrapporten waarmee we overheden en bedrijven willen overtuigen, voor het magazine waarmee we

onze donateurs op de hoogte houden. Greenpeace Nederland gebruikt Totaal Chloorvrij (TCF) papier, dat 100 procent kringloop is of deels FSC-gecertificeerde houtvezels bevat. Drukkerijen die voor Greenpeace Nederland werken, voldoen aan strenge milieucriteria. Ze gebruiken hoofdzakelijk inkt van plant-

aardige grondstoffen en bij voorkeur geen isopropyleen-alcohol in het drogingsproces. Of het drukwerk wordt waterloos geproduceerd, wat water, alcohol en elektriciteit bespaart. Dankzij *computer-to-plate* zijn er geen films – en dus chemicaliën – nodig.

FOTO: GPF/GRACE

Greenpeace wereldwijd

OVER DE HELE WERELD ZIJN GREENPEACE-KANTOREN TE VINDEN. SOMS ZIJN IN ÉÉN LAND MEERDERE KANTOREN GEVESTIGD, ZOALS IN CANADA, SOMS WERKT ÉÉN KANTOOR IN MEERDERE LANDEN AAN MILIEUPROBLEMEN EN -BESCHERMING, BIJVOORBEELD GREENPEACE ZUID-OOST-AZIË. IN TOTAAL IS GREENPEACE IN MEER DAN VEERTIG LANDEN ACTIEF.

**Greenpeace International
Greenpeace European Union Unit**

Argentinië

Australië (Greenpeace Australia-Pacific)

België

Brazilië

Canada

Chili

China

Denemarken (Greenpeace Nordic)

Duitsland

Fiji (Greenpeace Australia-Pacific)

Filippijnen (Greenpeace Zuid-Oost-Azië)

Finland (Greenpeace Nordic)

Frankrijk

Griekenland

Hongarije (Greenpeace Centraal- en Oost-Europa)

India

Indonesië (Greenpeace Zuid-Oost Azië)

Israël (Greenpeace Mediterranean)

Italië

Japan

Libanon (Greenpeace Mediterranean)

Luxemburg

Malta (Greenpeace Mediterranean)

Mexico

Nederland

Nieuw-Zeeland

Noorwegen (Greenpeace Nordic)

Oostenrijk (Greenpeace Centraal- en Oost-Europa)

Pacific (Greenpeace Australia-Pacific)

Papoea-Nieuw-Guinea (Greenpeace Australia-Pacific)

Polen (Greenpeace Centraal- en Oost-Europa)

Rusland

Slowakije (Greenpeace Centraal- en Oost-Europa)

Spanje

Thailand (Greenpeace Zuid-Oost-Azië)

Tsjechië

Turkije (Greenpeace Mediterranean)

Verenigd Koninkrijk

Verenigde Staten van Amerika

Zweden (Greenpeace Nordic)

Zwitserland

2

De mensen

Wie zijn wij?

FOTO: GP/DE HONNIEL

DE VRIJWILLIGSTER DIE OP STRAAT UITLEGT WAAROM WINDENERGIE BETER IS DAN EEN KOLENCENTRALE EN DE KINDEREN DIE OERBOSAMBASSADEURS ZIJN. DE ACTIEVOERDER DIE ZICH TUSSEN HARPOEN EN WALVIS WAAGT EN DE FOTOGRAAF DIE DAT VASTLEGT. DE DOSSIERVRETER DIE EEN POLITICUS MET HAAR KENNIS AAN HET TWIJFELEN BRENGT EN DE PERSVOORLICHTER DIE DAAR BEGRIJPelijke TAAL VAN MAAKT. DAT IS GREENPEACE NEDERLAND: MENSENWERK VOOR HET MILIEU. BEVLOGEN, DESKUNDIG EN MET GROTE INZET.

Achterban

In Nederland en andere landen: zonder donateurs kan Greenpeace niet bestaan. We koesteren deze achterban, waarvan velen ons trouw steunen – en sommigen zelfs sinds de oprichting van het Nederlandse kantoor in 1978. Greenpeace is een onafhankelijke milieuorganisatie, accepteert geen giften van bedrijven of subsidies van de overheid. Voor onze inkomsten zijn we afhankelijk van donaties, giften en legaten. Een stevig dankjewel aan al onze donateurs is op zijn plaats.

Vrijwilligers

De Greenpeace-vrijwilligers zijn van essentieel belang. Ze zijn actief als voorlichters op scholen of bij evenementen. Ze leiden kinderen rond op het educatieschip de *Sirius*. Of ze doen mee aan acties. En dat is nog maar een kleine greep uit de bijdragen van vrijwilligers. Dankzij hen kan Greenpeace Nederland elk jaar weer acties voeren, voorlichting geven, educatieprojecten uitvoeren, campagnes winnen en resultaten boeken. In 2005 werpen vrijwilligers zich op als bossenambassadeurs. Ze bellen naar copyshops en vragen filiaalhouders (meer) oerbosvrij papier te gebruiken. Deze gesprekken leiden tot een toezegging van het hoofdkantoor van MultiCopy om geen papier meer te gebruiken dat gemaakt is met hout uit de oerbossen in Lapland. In de zomermaanden toeren vrijwilligers met een heuse viskar door Nederland, om de aandacht te vestigen op de problemen in de Noordzee en op zeerreservaten als oplossing. Op universiteiten en hogescholen roepen ze studenten op mee te doen aan *Solar Generation*, waarmee studenten zelf iets tegen klimaatverandering kunnen ondernemen. En duizenden bezoekers van de Margriet Winter Fair krijgen informatie over gifvrije cosmetica van vrijwilligers die de MOOI-cosmeticagids uitdelen. Door het jaar heen zijn zo'n 400 vrijwilligers actief geweest voor Greenpeace Nederland. Bovendien begeleiden ongeveer 150 ouders en leerkrachten de Greenteams, waarin 1.200 kinderen hun eigen milieuactiviteiten uitvoeren. Voor acties kan Greenpeace Nederland rekenen op nog eens 130 vrijwilligers.

Training & informatie

In 2004 heeft het team Vrijwilligersactiviteiten en Educatie (V&E) een regionale structuur opgezet voor het vrijwilligerswerk. Het jaar erop probeert Greenpeace Nederland voor elk van de negen regio's een geschikte coördinator te vinden. Dat is niet overall gelukt. V&E concludeert dat deze functie anders ingevuld moet worden om beter te kunnen aansluiten op de praktijk. In 2006 zal het team dit veranderen. Een paar keer per jaar nodigt V&E alle vrijwilligers uit voor een bijeenkomst, waar ze informatie krijgen én eigen ideeën kunnen lanceren over de campagnes die op stapel staan. Daarnaast zijn er speciale trainingen voor voorlichters, vrijwilligers die de pers te woord staan of rondleidingen geven op de *Sirius*. In 2005 organiseert V&E zes trainingen en vier informatiedagen. Greenpeace Nederland vergoedt de kosten die vrijwilligers maken voor reis, verblijf, materialen of telefoon. Ook zijn ze verzekerd tijdens hun Greenpeace-activiteiten.

Actievoeren

Op de koepel van de kerncentrale van Borssele klimmen, samen met de inheemse bewoners van Lapland stukken land beschermen tegen illegale kap ... niet alle acties van Greenpeace zijn zo gedurfd, maar soms voeren actievoerders waagstukjes uit. Als lobby en druk niet meer werken, voeren we actie. Dat doen we altijd met de grootste zorg voor veiligheid en principieel geweldloos. Voorop staat:

- dat Greenpeace actievoert met respect voor mensen: de acties zijn gericht tegen de milieuschade die een bedrijf of overheid aanricht en niet tegen individuele medewerkers.
- dat iedereen vrijwillig en vanuit een eigen motivatie deelneemt aan een actie. Bij elke actie bewaakt een aantal mensen continu de veiligheid. Greenpeace zorgt ervoor dat iedere actievoerder de vaardigheden heeft om altijd geweldloos en veilig te kunnen werken. Waar nodig roepen we de hulp in van vrijwilligers met specifieke professionele vaardigheden: bootbestuurders, klimmers, kanoërs, duikers, EHBO'ers of mensen die met gevaarlijke stoffen kunnen werken.

Personeel

Bij Greenpeace Nederland werken betrokken en deskundige medewerkers. Zij zijn van cruciaal belang om de campagnedoelstellingen te realiseren. Daarom hechten we aan een sociaal en verantwoord personeelsbeleid, met veel aandacht voor de ontwikkeling, gezondheid en het welzijn van de medewerkers.

Op 31 december 2005 werken er 93 mensen bij Greenpeace Nederland: 60 vrouwen en 33 mannen. In leidinggevende posities werken zeven mannen en zeven vrouwen, met drie vrouwen en een man in een duobaan. De gemiddelde leeftijd is 39 jaar. De vaste bezetting bestaat uit 71 formatieplaatsen, daarnaast zijn regelmatig tijdelijke medewerkers ingezet. Gemiddeld komt de personeelssterkte in 2005 uit op 76,6 formatieplaatsen. Van alle medewerkers werkt 77 procent in deeltijd. Opgesplitst: 20 procent werkt tussen de 36 en 40 uur, 40 procent werkt tussen de 32 en 36 uur per week. De overige medewerkers, 17 procent werken minder dan 32 uur per week. Deze laatste groep is vooral werkzaam bij de Greenpeace Informatielijn, de receptie en het secretariaat.

Salarisschalen 2005

Brutosalarissen per maand bij een aanstelling van 40 uur per week. Uitgesplitst in functie en minimum en maximum per schaal.

Schaal II	€ 1.315 - € 2.042	telefonist/receptionist
Schaal III	€ 1.449 - € 2.340	teamassistent, medewerker Informatielijn
Schaal IV	€ 1.678 - € 2.607	medewerker Facilitair & ICT
Schaal V	€ 1.851 - € 3.105	persvoorlichter, communicatiemedewerker, actie leider
Schaal VI	€ 2.141 - € 3.597	campaigner
Schaal VII	€ 2.603 - € 4.195	teamleider
Schaal VIII	€ 3.456 - € 4.946	teamleider
Schaal IX	€ 4.276 - € 6.180	directeur

Het vakantiegeld is 8,33%.

Ziekteverzuim en vacatures

Het ziekteverzuim stijgt in 2005 licht, van 5,5 procent in 2004 naar 5,9 procent.

In 2005 vervult Greenpeace Nederland 23 vacatures – vrijwilligers nemen daarvan 6 voor hun rekening. De vacatures, veelal voor een korte periode, ontstaan door het van zittende medewerkers, vervanging bij ziekte en zwangerschap, onbetaald verlof, sabbaticals en nieuwe projecten. Van 25 medewerkers neemt

Greenpeace Nederland afscheid in 2005. Bij vacatures werft Greenpeace Nederland in eerste instantie intern. Medewerkers kunnen dan doorstromen en vrijwilligers kunnen overstappen naar een betaalde baan. Veel vacatures worden zo ingevuld. Als dat niet lukt, zetten we andere middelen in: de eigen website, een advertentie op een digitale vacaturebank of in een landelijk dagblad of vaktijdschrift. Bij de

selectie van campaigners maakt Greenpeace sinds 2004 gebruik van korte assessments. Hiermee kan beter worden beoordeeld of kandidaten beschikken over de essentiële competenties; bovendien geeft het een goed beeld van de begeleiding en opleiding die aankomende campaigners nodig kunnen hebben. In 2006 worden de assessments geëvalueerd.

Arbeidsvoorwaarden

In vergelijking met andere grote goede doelenorganisaties zijn de salarissen bij Greenpeace Nederland redelijk. Daarnaast hebben medewerkers recht op een premievrij pensioen, een OV-kaart waarmee zij zakelijk én privé met het openbaar vervoer kunnen reizen en een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang voor kinderen van 0 tot 12 jaar. Speciale verlofregelingen, zoals sabbaticals, dragen bij aan een gezonde balans tussen werk en privé. Met een aantrekkelijk oplei-

dingsbeleid stimuleert Greenpeace Nederland medewerkers zich verder te ontwikkelen. In 2005 volgt een derde van de medewerkers een vorm van training of opleiding, onder meer op het gebied van managementvaardigheden, ICT, EHBO, Bedrijfs hulpverlening en projectmatig werken. In 2005 begint Greenpeace met de voorbereidingen van de wijzigingen in de sociale zekerheid en wetgeving – WIA, WALVIS, pensioenen, levensloop en de nieuwe zorgverzekering – en heeft alles tijdig op orde.

Gezond en veilig werken

Greenpeace Nederland heeft voor de arbodienstverlening een overeenkomst met een arbodienst. Begin 2005 rondt deze dienst een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) af, waarop Greenpeace een concreet plan van aanpak baseert. Voor een

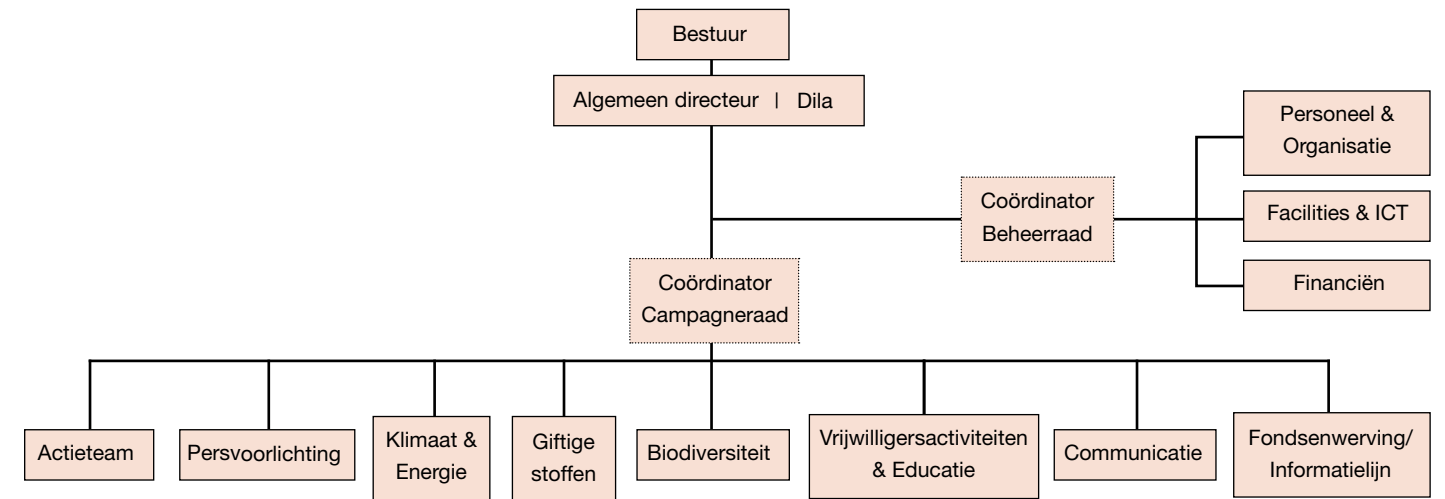
optimale veilige en gezonde werkomgeving zijn in de loop van het jaar de meeste knelpunten in de arbeidsomstandighe-

den aangepakt. Conform de arbowetgeving heeft Greenpeace Nederland een interne gedragscode met betrekking tot ongewenst gedrag. Er zijn drie vertrouwenspersonen, twee interne (een man en een vrouw) en een externe.

Greenpeace Nederland huurt samen met twee andere bedrijven een bedrijfspand; gezamenlijk laten de huurders in 2005 een bedrijfsnoodplan opstellen. Om goed voorbereid te zijn op calamiteiten als brand of onwel geworden medewerkers of bezoekers is bovendien een aantal Greenpeace-medewerkers opgeleid tot bedrijfshulpverlener.

FOTO: GP/GRACE

Directie

Sinds september 2003 is Liesbeth van Tongeren algemeen directeur van Stichting Greenpeace Nederland. Haar plaatsvervanger is Geert Drieman (werkzaam bij Greenpeace sinds 1986), directeur internationale en juridische zaken (DILA). Bij beide directiefuncties gaat het om een dienstverband voor onbepaalde tijd. Geert Drieman is ook bestuurslid van het Species Survival Network en van de Antarctic

and Southern Ocean Coalition. Liesbeth van Tongeren ontvangt in 2005 een bruto jaarsalaris van 86.385 euro. Geert Driemans bruto jaarsalaris bedraagt 80.340 euro in 2005. Het bruto jaarsalaris van de twee directieuren samen is in 2005 166.725 euro.

Bestuursverslag over 2005

Greenpeace Nederland wordt bestuurd door een onafhankelijk bestuur. In het reglement van de Stichting Greenpeace Nederland *Bestuur-Directie* (1995) en het directiestatuut is de verhouding tussen bestuur en directie geregeld. Het bestuur stelt het

jaarplan, de begrotingen en de geconsolideerde jaarrekening vast en houdt toezicht op een goede uitvoering van het beleid. Het bestuur vervult de rol van werkgever van de algemeen directeur; er zijn regelmatig gesprekken tussen de bestuursvoorzitter en

de algemeen directeur. In het verlengde van het advies van de commissie-Wijffels en van het interne veranderingstraject Greenpeace Nederland 2010, beraadt het bestuur zich in 2006 op de vraag of het een Raad van Toezicht met een statutaire directie zal worden.

FOTO: GP/PRENAERS

Benoemingen

De bestuursleden verrichten hun taak onbezoldigd en krijgen uitsluitend een vergoeding voor daadwerkelijk gemaakte onkosten. Ieder bestuurslid treedt drie jaar na zijn of haar infunctietreding af volgens het Rooster van Aftreden – aftredende bestuursleden kunnen meteen worden herbenoemd. Er hebben zich in 2005 geen tegenstrijdige belangen van directie- of bestuursleden voorgedaan. Het voornemen om in 2005 het bestuur met twee leden uit te brei-

den tot zeven bestuurders, is geslaagd. Dina Boonstra is benoemd op basis van haar kennis op het gebied van marketing en communicatie, Hans Wiebes op basis van zijn financiële expertise. Bij de wervingsprocedure is gebruik gemaakt van de diensten van het Nationaal Register voor Commissarissen en Toezichthouders. Op 1 januari 2006 wisselen enkele rollen: Greetje Lubbi wordt voorzitter en Hans Wiebes penningmeester.

Vergaderingen

Het bestuur heeft in 2005 acht keer vergaderd in aanwezigheid van de directieleden en bij sommige agendapunten Greenpeace-medewerkers uitgenodigd. Daarnaast heeft het bestuur eenmaal zonder directie vergaderd, om het functioneren van het bestuur en van de algemeen directeur te evalueren. In die evaluatie heeft het bestuur voor zijn eigen functioneren verschillende stappen voorwaarts geconstateerd, bijvoorbeeld in de relatie tot de Ondernemingsraad en tot het bestuur van Greenpeace International. Wat betreft de informatievoorziening: het bestuur verwacht dat het traject *Greenpeace Nederland 2010* nog betere financiële rapportages zal opleveren. Ook heeft het bestuur een afvaardiging van de Ondernemingsraad ontmoet, om het OR-advies over het traject *Greenpeace Nederland 2010* te bespreken.

Tweemaal per jaar buigt het bestuur zich intensief over de activiteiten van Greenpeace International. Aan de orde komen de manier waarop de internationaal vastgestelde prioriteiten vorm krijgen, de ontwikkeling van Greenpeace-kantoren elders in de wereld en de manier waarop de financiële middelen die het Nederlandse kantoor beschikbaar stelde, internationaal worden besteed. Het bestuur heeft eenmaal vergaderd met het bestuur van Greenpeace International.

FOTO: GP/LEMEIJER

Besluiten

In de vergaderingen is het bestuur op de hoogte gesteld van belangrijke campagnes van Greenpeace Nederland, van het fondsenwervingsbeleid en de resultaten daarvan. Ook heeft het bestuur uitvoerig aandacht besteed aan de positionering van Greenpeace Nederland. Het bestuur heeft onder meer de volgende onderwerpen besproken en betreffende stukken vastgesteld:

- Het advies van de commissie-Wijffels in de Code Goed Bestuur voor Goede Doelen: het bestuur stemt in met de aanbevelingen van deze code en zal deze toepassen met ingang van 2006.
- Ook de besluiten in VFI-verband over de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen zijn besproken. Het bestuur heeft bezwaar tegen de hoogte van het gekozen maximumsalaris en zal voor Greenpeace Nederland een lager maximumsalaris hanteren.
- De financiële visie van Greenpeace Nederland is vastgesteld. De belangrijkste punten zijn: transparante verantwoording, integrale uitvoering van relevante regelgeving, kostenbewustzijn

- stimuleren, tijdelijk een begrotingstekort accepteren, investeren in een duurzame relatie met donateurs en op termijn het percentage fondswervingskosten verminderen.
- Overige besluiten met betrekking tot financiën zijn: vaststelling van de begroting 2005, vaststelling van het financieel jaarverslag 2004 en de jaarrekeningen 2004 van Stichting Greenpeace Nederland.
- Om de veranderde CBF-eisen over besluitvorming in het bestuur en belangenverstrengeling formeel vast te leggen, heeft het bestuur in 2005 een statutenwijziging voorbereid. Het bestuur werkte al volgens deze eisen. De statutenwijziging zal in februari 2006 van kracht worden.
- Een herziening van het reservebeleid heeft het bestuur uitgesteld tot 2006. De nieuwe penningmeester Hans Wiebes zal dit voorbereiden.
- Met het financieel statuut heeft het bestuur in 2005 het vermogensbeheer vastgesteld (zie: directieverslag, financieel statuut, pag 43).

Bestuurssamenstelling

Op 31 december 2005 bestaat het bestuur van Stichting Greenpeace Nederland uit:

RUUD VAN WIJK, voorzitter. Bestuurslid sinds 5 juli 2000, met een onderbreking in 2003; interim algemeen directeur van Greenpeace Nederland. Voorzitter sinds 15 september 2003. Beroep: tot 2002 werkzaam als manager sponsoring bij KPN. Thans met VUT.

HANS VAN ROOIJ, penningmeester. Bestuurslid sinds 5 september 2001, penningmeester sinds 1 mei 2002. Beroep: directeur Berging van bergingsbedrijf Smit Salvage. Relevante nevenfuncties: bestuurslid Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders; voorzitter International Salvage Union.

AGNITA TWIGT, secretaris. Bestuurslid sinds 12 februari 2004, secretaris sinds 14 september 2004. Beroep: in 2005 Hoofd Relaties bij IZA, zorgverzekering voor ambtenaren; in 2006 adviseur bij Boer & Croon.

GERRARD BOOT, bestuurslid / vice-voorzitter. Bestuurslid sinds 24 oktober 2001. Beroep: advocaat, partner Kennedy Van der Laan Advocaten. Relevante nevenfuncties: lid Adviescommissie Nederlandse Orde van Advocaten (wetgeving arbeidsrecht); voorzitter Vereniging van Amsterdamse Arbeidsrecht Advocaten; samensteller Wettenpocket Arbeidsrecht SDU.

GREETJE LUBBI, bestuurslid sinds 12 februari 2004. Sinds juni 2005 benoemd als trustee van de International Council van Greenpeace International. Beroep: zelfstandig adviseur op het gebied van internationale vraagstukken. Relevante nevenfuncties: voorzitter Jubilee Nederland; lid Raad van Commissarissen bij woningcorporatie de Alliantie, bij woningcorporatie Vidomes, waterbedrijf Evides en bij reïntegratiebedrijf NV Werk; voorzitter Nederlands Migratie Instituut; bestuurslid Nationaal Register namens de FNV.

HANS WIEBES, bestuurslid sinds 20 september 2005. Beroep: adviseur, partner Bureau Structured Finance. Relevante nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Stichting Welzijn Schiedam; lid Raad van Toezicht Achmea Vastgoed Hypotheekfondsen.

DINA BOONSTRA, bestuurslid sinds 20 september 2005. Beroep: in 2005 interim-manager; in 2006 directeur/uitgever Atlassen & Additionele leermiddelen Wolters-Noordhoff. Relevante nevenfuncties: lid van de Raad van Advies van The Human Network.

Greenpeace Nederland 2010

Om Greenpeace Nederland slagvaardig te houden en om tijd, geld en menskracht zo doelmatig mogelijk te blijven inzetten, is in 2005 een veranderingstraject gestart onder de noemer *Greenpeace Nederland 2010*. Doelen zijn: een resultaatgerichte planning van campagne-activiteiten, meer focus op een aantal internationaal afgesproken prioriteiten en een organisatiecultuur die de

organisatie ook in de toekomst effectief en vernieuwend houdt. Het bestuur houdt toezicht op de implementatie van de verschillende fases. In haar vergadering van 30 juni heeft het bestuur kennisgenomen van het advies dat de OR aan de directie heeft aangeboden over het voorgenomen besluit. Na grondige discussies en enige aanscherping heeft het bestuur ingestemd met dit directiebesluit.

FOTO: GP/SUITON-HIBBERT

3

De contacten

Hoe vertellen we over Greenpeace & het milieu?

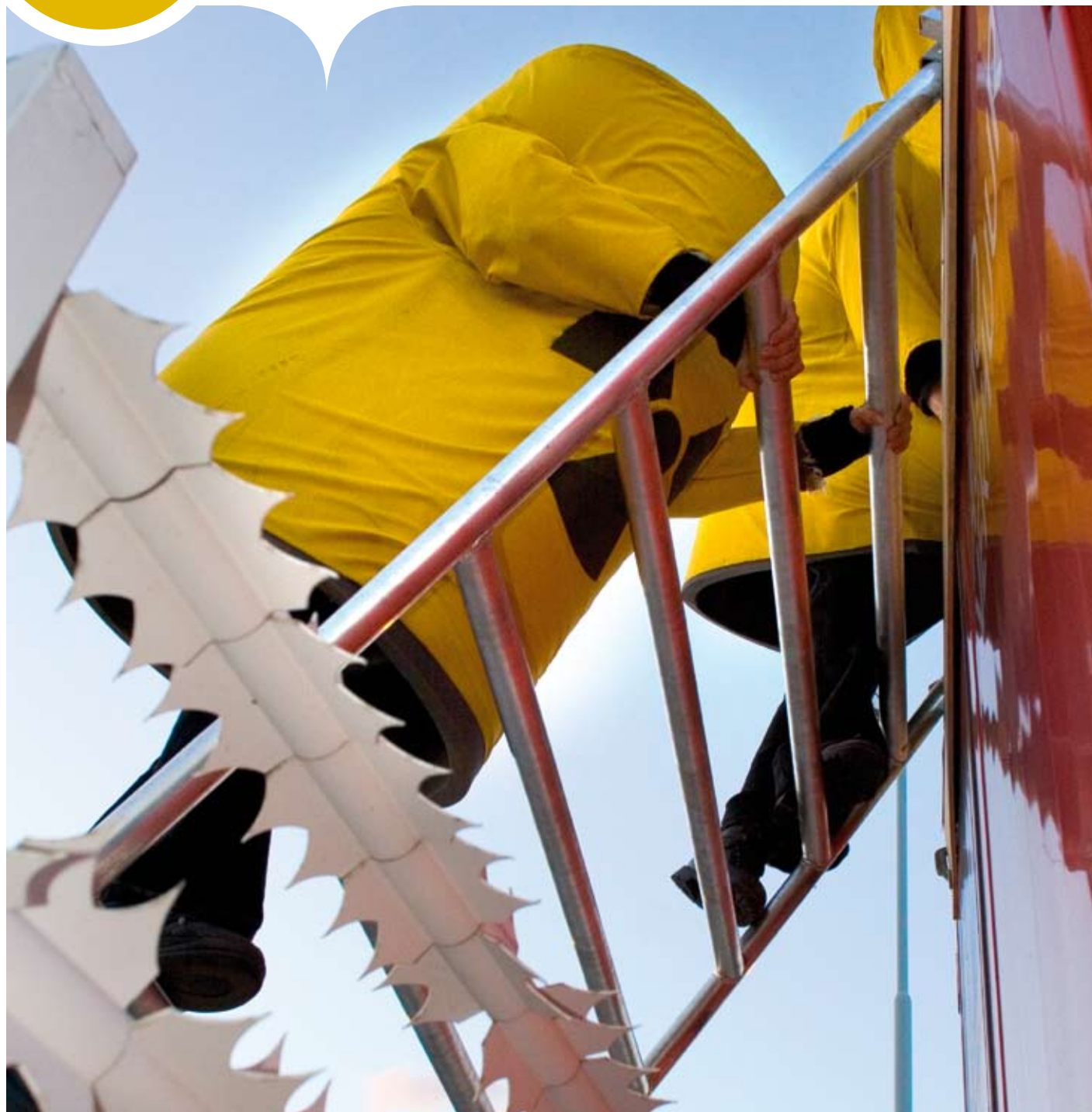

FOTO: GP/SCHLUJPER

HET PUBLIEK INFORMEREN EN BETREKKEN IS EEN ESSENTIEEL, KRACHTIG ONDERDEEL VAN DE MANIER WAAROP WE CAMPAGNES VOEREN EN WINNEN. DAT DOEN WE ONDER MEER VIA ONZE EIGEN MEDIA: HET KWARTAALBLAD, DE WEBSITE, DE E-MAILNIEUWSBRIEF EN RAPPORTEN. WE MAKEN KINDEREN BEWUST VAN HET MILIEU EN BEHOUDEN EN VERSTERKEN DE BAND MET ONZE EIGEN AANHANG. EN UITERAARD BENADEREN WE EXTERNE MEDIA ZOALS KRANTEN, TELEVISIE EN RADIO ACTIEF.

Educatie: investeren in de jeugd

Greenpeace Nederland vindt het belangrijk kinderen bewust te maken van het milieu én ze mogelijkheden te bieden zelf in actie te komen. Dat kan bijvoorbeeld in een Greenteam. Greenteams zijn groepjes kinderen die in hun buurt of op school voor het milieu aan de slag gaan. In 2005 ondergaat het Greenteam-programma een ingrijpende vernieuwing. Een nieuwe folder, een nieuw handboek, een nieuw jeugdblad en nieuwe criteria om een Greenteam op te richten. Kinderen kunnen vanaf hun achtste jaar (voorheen was dat tien jaar) als Greenteamer aan de slag. Ook groepjes met minder dan vijf kinderen zijn nu welkom als Greenteam. Bovendien hoeven ze niet altijd een (volwassen) begeleider te hebben. Eind 2005 zijn 1.200 kinderen actief in

150 Greenteams. Alle Greenteamers ontvangen vier keer per jaar het nieuwe jeugdblad *Greenpeace Kids* met daarin twee pagina's speciaal voor, over en door Greenteamers. Greenpeace-onderwerpen spreken veel kinderen aan en ook buiten de Greenteams kunnen ze daarmee aan de slag. In Nederland maar ook in het buitenland zetten *Kids for Forests* zich al jaren actief in voor de bescherming van oerbossen. Eind 2005 roept Greenpeace Nederland kinderen op papieren paradijsvogels te vouwen en te 'ondertekenen'. De vogels worden verzameld om in maart 2006 aan te bieden aan staatssecretaris Van Geel van Milieu. Vervolgens reizen de vogels met een delegatie van *Kids for Forests* naar de Biodiversiteitstop in Brazilië.

In 2005 vragen 5.500 kinderen het speciale informatiepakket voor spreekbeurten en werkstukken aan. En 600 keer wordt een speciaal Greenpeace-actiepakket over Oerbossen, Schone Energie, Oceanen of Papier verstuurd. Het laatste nieuws, games, cyberacties en uitgebreide achtergrondinformatie over Greenpeace en het milieu vinden jongeren op www.greenpeacekids.nl. In 2005 kunnen kinderen meedoen aan een cyberactie die een Amerikaanse kolencentrale aanzet tot schone energie en aan een fotowedstrijd over oceanen. Nieuw is de digitale *Greenpeace KidsTV*: spannende Greenpeace-acties rollen als filmbeelden over het computerscherm.

Educatieschip de *Sirius*

Eind november 2005 verhuist het educatieschip de *Sirius* naar een nieuwe ligplaats aan het NDSM-terrein in Amsterdam-Noord. Schoolklassen, scoutinggroepen, Greenteams en andere jongerengroepen kunnen daar het verleden proeven van dit voormalige actieschip. Bovendien leren ze iets over Greenpeace, het milieu en vooral over de wonderlijke onderwaterwereld van de oceanen. Ruim dertig getrainde vrijwilligers begeleiden de jongeren en onderhouden zelf het schip. In de klas kan de voorbereiding al beginnen, met een lespakket van lesbrieven, een video en logboekjes. In 2005 bezoeken zo'n 3.800 kinderen in 172 groepen de *Sirius*. Greenpeace Nederland organiseert tweemaal per jaar een educatietraining voor nieuwe vrijwilligers op dit educatieschip.

FOTO: GP/DE BACHERE

Communicatie: nieuwe manieren

De opvallendste vernieuwing in 2005 is het donateursblad. In plaats van een tijdschrift geeft Greenpeace vanaf augustus een frisse, kleurige krant van 8 pagina's op tabloidformaat uit. Nog altijd even informatief over Greenpeace en het milieu, maar in een toegankelijke en aantrekkelijke formule die ook nog eens laat zien hoe trots we zijn op de donateurs, de vrijwilligers en ons werk. *Greenpeace*, zoals het nieuwe blad heet, is goedkoper in productiekosten en verbruikt beduidend minder papier dan het voormalige *Greenpeace Magazine*. Greenpeace verschijnt nog steeds vier keer per jaar, met de jeugduitgave *Greenpeace Kids*. Een bijzondere vernieuwing in de digitale communicatie met donateurs en publiek is *Greenpeace.TV* dat in juni 2005 wordt gelanceerd. Via de website van Greenpeace Nederland kunnen kijkers kiezen uit themakanalen met Greenpeace-films die ze op hun computer willen afspelen. In december komt daar *TV with a bite!* bij: de allereerste Greenpeace-videoblog.

In 2005 gaan speciale actiesites de lucht in: *Red Kakinada Beach*, *MOOI*, *Defending our Oceans* en *Solar Generation*. De producten-site www.lichaamzondergif.nl en de site over shipbreaking (in drie talen!) blijven in 2005 populair met respectievelijk bijna 600.000 en ruim 270.000 pageviews. Snelle webgames maken lastige onderwerpen als genetische manipulatie of nucleaire opwerking toegankelijker voor een breed publiek. Maandelijks trekt

Greenpeace 150.000 online bezoekers. Telkens wanneer de tweewekelijkse e-mailnieuwsbrief is verstuurd naar de 80.000 abonnees, stijgt het aantal bezoekers aanzienlijk. Greenpeace-acties worden gefotografeerd en gefilmd, voor eigen gebruik en voor externe media. Greenpeace Nederland beschikt over een kleine studio om videobeelden te bewerken en korte videofilms te produceren. Daarnaast hebben we een omvangrijk fotoarchief en wisselen we veel foto's uit met andere Greenpeace-kantoren. Greenpeace Nederland wil zo transparant mogelijk zijn over haar werkwijze. Daar hebben donateurs recht op. Honderd procent transparant kan Greenpeace Nederland echter nooit worden: om ons werk goed te kunnen doen, kunnen we details van onze campagnestrategie alleen achteraf toelichten. Daarom zijn we er trots op dat het jaarverslag 2004 de zesde plaats in de Transparantie Benchmark van Bureau Berenschot en het ministerie van Economische Zaken haalt en in de top 20 van de Transparantieprijs van de Donateursvereniging staat.

Fondsenwerving vraagt meer inspanning

In 2005 bedragen de inkomsten uit eigen fondsenwerving € 17.346.776, een daling van 4 procent ten opzichte van 2004.

Die daling is vooral een gevolg van verminderde inkomsten uit legaten en erfenissen. Deze inkomsten buiten beschouwing gelaten, telt de inkomstdaling slechts 1,2 procent. Geen dramatische daling, gelet op de economische situatie in Nederland in dit jaar.

FOTO: GP/HORNEMAN

Duidelijk is wel dat fondsenwerven de laatste jaren steeds meer inspanning vergt – meer charitatieve instellingen doen onder meer door een terugtrekkende overheid een steeds zwaarder beroep op de vrijgevigheid van de Nederlanders. In deze competitieve situatie kiest Greenpeace Nederland er niet voor om veel meer geld besteden aan fondsenwerving; liever houden we de inkomsten op peil door inventiever en alerter te zijn. We maakten al gebruik van onder meer mailingen, telefonische werving en wervers op straat; daarnaast zetten we halverwege 2005 ook andere manieren van fondsenwerving in, zoals een digitale benadering van huidige en potentiële donateurs. De eerste positieve effecten zijn eind 2005 al merkbaar en we verwachten dat deze effecten zich in 2006 voortzetten. Naast de inkomsten uit eigen fondsenwerving ontvangt Greenpeace Nederland in 2005 een bijdrage van 2,5 miljoen euro van de Nationale Postcode Loterij. Bovenop deze reguliere jaarlijkse bijdrage schenkt de Nationale Postcode Loterij ons een extra donatie van 1.201.500 euro voor het internationale oerbossenproject op Nieuw-Guinea. In totaal zijn de inkomsten van Greenpeace Nederland, met aftrek van alle kosten, ten opzichte van 2004 toegenomen en hebben we meer geld beschikbaar voor milieudoelinden. zie ook: hoofdstuk 5 de financiën

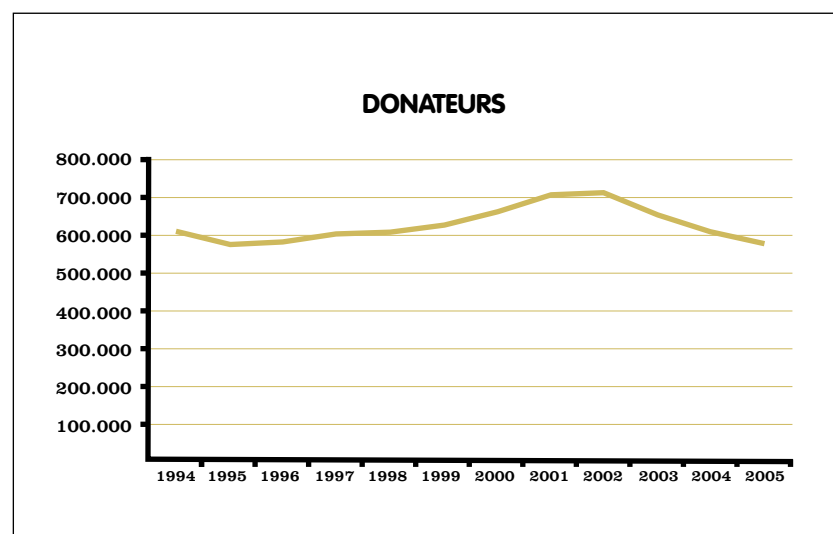
Greenpeace Informatielijn

Dagelijks komen uiteenlopende telefoontjes, brieven en e-mails binnen bij de Greenpeace Informatielijn. De medewerkers van de Informatielijn voorzien donateurs en niet-donateurs van achtergrondinformatie, beantwoorden vragen over het milieu of de campagnes, verwerken verhuizingen en aan- of afmeldingen, vangen kritische geluiden en steunbetuigingen op, versturen rapporten en brochures en helpen scholieren bij spreekbeurten. De Informatielijn is een belangrijke informatiebron voor ons: donateurs en andere geïnteresseerden

vertellen ons wat ze na aan het hart ligt, welke informatie ze missen en wat ze van de campagnes vinden. In 2005 beantwoordden de medewerkers 34.681 telefoontjes. Daarnaast komen er 21.016 e-mails en 105 brieven binnen. De MOOI-cosmetica-gids zorgt voor een kleine hausse in november en december, daarvan zijn zo'n 20.000 exemplaren aangevraagd.

Donateurs in aantallen

In 2005 daalt het aantal donateurs van Greenpeace Nederland met 5,3 procent. Deze daling is beduidend minder sterk dan in 2004, toen de daling 9 procent bedroeg. Eind december 2005 heeft Greenpeace Nederland 580.000 donateurs (afrondding op duizendtallen). Steeds meer donateurs steunen ons structureel met een doorlopende machtiging. Ruim 70 procent maakt van deze mogelijkheid gebruik. Dat waarderen we zeer, een doorlopende donatie is voor ons een blijk van groot vertrouwen. Bovendien bespaart het ons kosten bij de administratieve verwerking.

Wat gebeurde er in 2005 met een gift van 100 euro?

...en wat in 2004

* DE KOSTEN VAN FONDSENWERFING, EDUCATIE EN VOORLICHTING EN CAMPAGNES NATIONAAL ZIJN HIER INCLUSIEF EEN GEDEELTE VAN DE UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE, TE WETEN DE PERSONEELS- EN HUISVESTINGSKOSTEN. DE OVERIGE UITVOERINGSKOSTEN EIGEN ORGANISATIE (DIRECTIE, FINANCIËN, PERSONEEL & ORGANISATIE, IT, INTERNE DIENST) ZIJN HIER ALS APARTE GROEP OPGENOMEN: DE OVERHEAD
** EEN TOELICHTING OP HET EXPLOITATIERESULTAAT VINDT U IN HET GEDEELTE ONTWIKKELING EIGEN VERMOGEN IN HOOFDSTUK 5, HET DIRECTIEVERSLAG

FOTO: GP/HORNEMAN

Fondsenwerving kost minder

De directe kosten fondsenwerving bedragen in 2005 ruim een half miljoen euro minder dan voor dit jaar was begroot en ruim 400.000 euro minder dan de uitgaven hieraan in 2004. We hebben bewust deze kosten verminderd omdat een aantal fondsenwervende activiteiten in de loop van 2005 minder opleveren dan we verwachten.

Na grondig doorlichten van onze aanpak kiezen we in de tweede helft van het jaar voor meer verscheidenheid in onze fondsenwerving. Verwacht wordt dat de fondsenwerving voor Greenpeace Nederland in de loop van 2006 effectiever en economischer zal zijn.

Milieu in de media

Een actieve benadering van de media hoort bij de campagnes van Greenpeace Nederland. In 2005 sturen we 79 persberichten de deur uit, weten we diverse ingezonden stukken in kranten en tijdschriften te plaatsen en telefoneren we veel met journalisten. De pers weet ons ook te vinden voor meer informatie, kritische vragen over onze campagnes

of over de organisatie zelf. Dankzij deze vragen kan Greenpeace Nederland tekst en uitleg geven over haar werk. In 2005 is Greenpeace 2.570 genoemd in de media, dat is iets meer dan in 2004 (2.350 vermeldingen). Deze media-aandacht varieert van naamsvermelding tot een uitgebreid campagne-item op de landelijke televisie. In 2005 is

in 20 procent meer media-uitingen specifiek over campagnes bericht dan het jaar ervoor: 953 uitingen in 2005 ten opzichte van 800 in 2004. In bijna driekwart van de berichten duidelijk de boodschap van die campagnes vermeld.

De pers over Greenpeace

Een kleine greep uit de persaandacht voor Greenpeace-campagnes in 2005:

- Met het kritische artikel *Greenpeace is de weg kwijt* in de Volkskrant, begint 2005 enerverend. Vooral de keuze van Greenpeace om niet meer op het ijs de zeehondenjacht te verhinderen, maar via druk op de Canadese regering, is aanleiding voor media als RTL 4 Nieuws, NRC Handelsblad, De Telegraaf en Radio 1 de directeur van Greenpeace Nederland om toelichting te vragen.
- In juli 2005 herdenkt Greenpeace wereldwijd de aanslag op de *Rainbow Warrior* door de Franse geheime dienst twintig jaar geleden. 2Vandaag maakt hierover een integere documentaire met twee direct betrokkenen: Henk Haazen, destijds een van de bemanningsleden, en Marelle Pereira, de dochter van de Nederlandse fotograaf Fernando Pereira die bij de ontploffing om het leven kwam.
- Niet alleen waarom we actievoeren, maar ook wat de actievoerder beweegt zich met lijf en leden voor Greenpeace in te zetten, is steeds vaker een vraag van journalisten. Actievoerder Bart Veer geeft in mei en juni diverse radio-, tv- en kranteninterviews vanuit Korea. Daar houdt hij met nog een tiental andere Greenpeace-vrijwilligers uit de hele wereld, de bouw van een walvisvleesverwerkingsfabriek tegen.
- In augustus trekt Greenpeace Nederland met een viskar langs alle mogelijke plaatsen aan de kust. Een tour die veel aandacht krijgt in vooral de regionale media. Van het Noordhollands Dagblad tot de kabelkrant in Middelburg en de Spits besteden aandacht aan overbevissing en bijvangst in de Noordzee en de Greenpeace-campagne daartegen.
- De media pikken de humoristische maar zeer serieuze actie, 18 mei, bij de kerncentrale Borssele breed op. Hierbij klauteren veertig actievoerders verkleed als radioactief vaatje over de hekken bij Borssele, terwijl een zestal klimmers ongezien de koepel van de centrale beklimt om er een enorme barst op te schilderen. De barst prijkt op de voorpagina van de Volkskrant, zelfs in de Times, diverse radiozenders brengen het nieuws, en de dansende vaatjes zijn te zien bij onder meer 2Vandaag, het Jeugdjournaal en SBS Actienieuws.
- Het televisieprogramma Keuringsdienst van Waarde maakt na een tip van Greenpeace een tweeluik over gentech soja in Argentinië. Het RVU-programma laat eind augustus zien hoe de laatste reepjes oerbos in Argentinië worden neergehaald voor de productie van genetisch gemanipuleerd soja oftewel ons veevoer. Keuringsdienst van Waarde werkt voor deze uitzendingen samen met Greenpeace Argentinië.
- Vanaf november is er veel media-aandacht voor de Greenpeace-acties tegen de walvisjacht in de Zuidelijke Oceaan. De Nederlandse actievoerster aan boord Jetske Nagtglas vertelt vanaf de Esperanza over haar persoonlijke belevenissen via verschillende radiozenders, tijdschriften en kranten.

Rapporten en publicaties in 2005

RUST RESISTANCE, RUN DOWN SOILS, AND RISING COSTS – PROBLEMS FACING SOYBEAN PRODUCERS IN ARGENTINA

Benbrook Consulting Services, in opdracht van Greenpeace International i.s.m. Stichting Greenpeace Nederland, januari 2005

Grootschalige ontbossing, toegenomen gebruik van landbouwgif en de verschraving van de landbouwgrond is het resultaat van acht jaar genetisch gemanipuleerde soja in Argentinië. Dit blijkt uit het rapport van de landbouw-econoom C.M. Benbrook.

ACHT JAAR GENTECH SOJA IN ARGENTINIË – KAALKAP EN ONVRUCHTBARE GRONDEN

Stichting Greenpeace Nederland, januari 2005

Een Nederlandstalige toelichting bij het rapport *Rust Resistance, Run Down Soils, and Rising Costs – Problems Facing Soybean Producers in Argentina*.

PAPIER-ACTIEPAKKET

Stichting Greenpeace Nederland, januari 2005

Pakket speciaal voor kinderen. Met informatie, tips en actie-ideeën over de bescherming van Finse oerbossen waar veel papier van afkomstig is.

THE SHIP RECYCLING FUND – FINANCING ENVIRONMENTALLY SOUND SCRAPPING AND RECYCLING OF SEA-GOING SHIPS

Ecorys Research and consulting, in opdracht van Greenpeace International en Stichting Greenpeace Nederland, februari 2005

Dit rapport beschrijft een speciaal fonds dat, in combinatie met internationale wetgeving, schone en veilige sloop kan stimuleren. Uitgangspunten zijn dat de vervuiler – de scheepseigenaar – betaalt en dus bijdraagt aan het fonds. Ook de producent – de scheepsbouwer – is verantwoordelijk.

KERNENERGIE? NIET DOEN

Gezamenlijke uitgave van Stichting Natuur en Milieu, Stichting Greenpeace Nederland, Vereniging Milieudefensie, de 12 provinciale Milieufederaties en Wise, maart 2005

Uitgave waarin alle argumenten voor kernenergie tegen het licht worden gehouden. Conclusie: kernenergie is geen oplossing.

JURIDISCH ADVIES VAN DEN BIESEN ADVOCATEN

Van den Biesen Advocaten, op verzoek van Stichting Greenpeace Nederland, april 2005

Volgens staatssecretaris van Geel van Milieu kan Borssele alleen worden gesloten wanneer een afkoopsom van meer dan honderden miljoenen euro's wordt betaald. Van Geel baseert zich hierbij op een rapport van de Landsadvocaat. Greenpeace heeft Van den Biesen Advocaten gevraagd om een second opinion. Van den Biesen Advocaten vinden een enorme schadeclaim helemaal niet waarschijnlijk.

VERLENGDE OPENING BORSSELE: RISICO'S EN KOSTEN

Profundo m.m.v. WISE, in opdracht van Stichting Greenpeace Nederland, april 2005

Bij de vorming van het tweede kabinet-Balkenende in mei 2003 legden de drie regeringspartijen vast dat de kerncentrale in Borssele eind 2013 zou moeten sluiten. In februari 2005 stelt staatssecretaris Van Geel (Milieu) dit voornemen ter discussie, omdat volgens hem het kabinet onvoldoende politieke en juridische middelen heeft om sluiting in 2013 af te dwingen. Aangezien eigenaar EPZ de kerncentrale na 2013 nog een aanzienlijke periode in bedrijf wil houden, zou de sluiting alleen te realiseren zijn door betaling van een afkoopsom 'in de orde van grootte van enkele honderden miljoenen tot ruim een miljard euro'. Het Profundo-rapport rekent echter voor dat die schadeclaim sterk afhangt van Borssele's winstgevendheid. En die winst stelt niet veel meer voor als Borssele alle verborgen kosten zelf zou moeten betalen.

MISSING LINKS

Greenpeace International i.s.m. Stichting Greenpeace Nederland, mei 2005

Illegaal gekapt hout kan met een Maleisisch keurmerk Nederland en Europa binnenkomen. Dat concludeert Greenpeace na onderzoek naar het Malaysian Timber Certification Council (MTCC). Maleisië promoot dit keurmerk als duurzaam, maar *Missing Links* laat zien dat zeer dubieus hout wordt goedgekeurd door het MTCC.

EEN 1.000 MW BIOMASSACENTRALE IS MOGELIJK IN NEDERLAND

KEMA in opdracht van Stichting Greenpeace Nederland en E.ON Benelux, september 2005

KEMA heeft onderzocht of een revolutionaire elektriciteitscentrale op schone biomassa kans maakt. Het rapport laat zien dat een 1.000 megawatt centrale een kwart van alle Nederlandse huishoudens van groene stroom kan voorzien. KEMA heeft berekend dat wereldwijd honderden van deze groene centrales mogelijk zijn.

MAN MADE CHEMICALS IN MATERNAL AND CORD BLOOD

TNO in opdracht van Greenpeace International i.s.m. Stichting Greenpeace Nederland en WWF-UK, september 2005

Dit (Engelstalige) TNO-rapport biedt de testresultaten van het onderzoek naar schadelijke stoffen in navelstrengbloed, op initiatief van Greenpeace en Wereld Natuur Fonds Engeland. Nederlandse moeders stonden vrijwillig hun bloed en dat van hun pasgeborenen af in het Academisch Ziekenhuis Groningen. TNO analyseerde de bloedmonsters op de aanwezigheid van acht chemische stofgroepen, die in talloze dagelijkse producten zitten. Het gaat om ftalaten, broomhoudende vlamvertragers, synthetische muskverbindingen, alkylfenolen, bisfenol-A, perfluorverbindingen, organochloor pesticiden en triclosan.

A PRESENT FOR LIFE

Stichting Greenpeace Nederland, Greenpeace International en WWF-UK, september 2005

Ongeboren kinderen staan al in de baarmoeder bloot aan schadelijke stoffen. Dat is een van de belangrijkste conclusies in dit (Engelstalige) rapport. Schadelijke stoffen die in talloze dagelijkse producten zitten, blijken het lichaam van ongeboren kinderen binnen te dringen via de navelstreng.

LATER IS NU!

Stichting Greenpeace Nederland, september 2005

Een reactie op het *Energierapport 2005: Nu voor later* van het ministerie van Economische Zaken. De keuzes die het kabinet maakt, ondermijnen het (toekomstige) klimaatbeleid. Greenpeace bepleit energie-efficiency en een duurzaam energiebeleid.

ENERGIEBEDRIJVEN EN MILIEUORGANISATIES SLAAN DE HANDEN INEEN VOOR ENERGIEBESPARING

Verklaring van ENECO, Essent, Nuon, Wereld Natuur Fonds, Milieudefensie, Natuur en Milieu en Stichting Greenpeace Nederland

Deze verklaring is uitgebracht voor de bespreking van het Energie-rapport 2005 in de Tweede Kamer in oktober: 'Energiebedrijven en milieuorganisaties slaan de handen ineen voor energiebesparing en groene energie. Wij dringen er bij het kabinet eensgezind op aan een betrouwbaar en ambitieuzer energiebeleid te voeren.'

FACTSHEET ENERGY REVOLUTION

Stichting Greenpeace Nederland, september 2005

Een Nederlandstalige toelichting bij het rapport van Greenpeace International *Energy revolution: A sustainable pathway to a clean energy future for Europe*.

ENERGY REVOLUTION: A SUSTAINABLE PATHWAY TO A CLEAN ENERGY FUTURE FOR EUROPE

Greenpeace International i.s.m. Stichting Greenpeace Nederland, september 2005

Europa kan de uitstoot van CO₂ met 30 procent in 2020 verminderen en met bijna 75 procent in 2050. CO₂-uitstoot wordt veroorzaakt door ons energieverbruik voor elektriciteit, warmte en transport. Duurzame elektriciteit kost niet veel meer dan het referentiescenario van de Europese Commissie: maximaal 6 miljard euro per jaar extra voor heel Europa. In 2050 is Europa met groene stroom en dankzij efficiency zelfs goedkoper uit dan in het huidige energiestrategie van de Europese Commissie.

KLIMAATCHAOS

Stichting Greenpeace Nederland, oktober 2005

Algemene brochure over het ontstaan van klimaatverandering, de gevolgen en de oplossingen om dreigende klimaatverandering af te wenden.

OPWERKING VAN KERNAFVAL EN DE PROBLEMEN

Stichting Greenpeace Nederland, december 2005

De feiten en problemen van opwerking van kernafval en plutonium

END OF LIFE SHIPS – THE HUMAN COST OF BREAKING SHIPS

Greenpeace International i.s.m. Stichting Greenpeace Nederland, FIDH (International Federation for Human Rights en YPSA (Young Power in Social Action Bangladesh), december 2005

Het rapport laat zien onder welke erbarmelijke omstandigheden de arbeiders op de sloopstranden moeten werken, aan de hand van interviews met slachtoffers en hun familie uit India en Bangladesh.

DE GROENE CAMPUS TOOLKIT

Stichting Greenpeace Nederland, december 2005

De toolkit is speciaal ontwikkeld voor studenten die zich willen aansluiten bij de internationale studentenbeweging Solar Generation en willen meedoen aan het Groene Campus project. De toolkit bevat allerlei tips en ideeën en vertelt stap voor stap hoe studenten op hun hogeschool of universiteit aan de slag kunnen gaan.

GREENPEACE-KINDERFOLDER

Stichting Greenpeace Nederland, december 2005

Vernieuwd uitgebrachte folder waarin kinderen ontdekken wat grote milieuproblemen zijn, wat Greenpeace eraan doet en hoe ze zelf een handje kunnen helpen.

GREENTEAM-HANDBOEK VOOR GREENTEAMERS

Stichting Greenpeace Nederland, december 2005

Vernieuwd handboek voor Greenteams. Greenteams zijn groepjes kinderen van acht jaar of ouder die in actie komen voor het milieu in hun omgeving. Alle Greenteamers krijgen dit handboek, waarin wordt uitgelegd hoe een groepje aan de slag kan gaan.

GREENTEAM-HANDBOEK VOOR GREENTEAM-BEGELEIDERS

Stichting Greenpeace Nederland, december 2005

Voor de volwassen begeleiders van Greenteams heeft Greenpeace een nieuw handboek samengesteld.

FOTO: GP/SUTTON-HIBBERT

4

De campagnes

Wat doen we?

Beleid

Elk jaar overleggen de landkantoren van Greenpeace hoe de milieuthema's worden ingevuld. Gezamenlijk stellen ze de internationale strategie en prioriteiten vast. De hoofdthema's waarop Greenpeace zich de komende vijf jaar richt zijn al in 2004

gekozen: klimaatverandering, oerbossen en oceanen. Elk kantoor geeft een eigen kleur aan de internationale strategie en prioriteiten. Gedetailleerde campagneplannen en beleidsdoelstellingen maakt Greenpeace Nederland niet openbaar, hoe transparant we ook willen

zijn. Van tevoren precies vertellen welke bedrijven we bijvoorbeeld onder druk willen zetten om bossen duurzaam te kappen, of te laten overschakelen op alternatieven voor schadelijke stoffen in cosmetica, dat zou juist de kracht uit onze werkwijze halen.

Onderzoek & oplossingen

Wetenschappelijk onderzoek is de basis van onze campagnes. Greenpeace Nederland laat regelmatig onderzoeken doen, onder meer bij erkende wetenschappelijke instituten zoals TNO in Nederland. Zelf beschikt Greenpeace over een onderzoekslaboratorium, dat verbonden is

aan de Universiteit van Exeter in Groot-Brittannië. Niet alleen milieuproblemen of de effecten daarvan zijn onderwerp van onderzoek, maar ook oplossingen zoals groene energie, energiebesparing of zeereservaten.

Lobby & actie

In elke campagne lobbyt Greenpeace om de belangrijkste betrokkenen - politici, nationale en internationale organisaties, bedrijven - te overtuigen van de ernst van bepaalde milieuproblemen én van de oplossingen. Greenpeace spreekt de verantwoordelijken rechtstreeks aan op hun daden. Zij moeten tenslotte de import van illegaal gekapt

hout verbieden, geen giftige stoffen meer in hun producten stoppen, zeereservaten uitroepen en de CO2-uitstoot drastisch terugdringen. We schrijven brieven, voeren gesprekken met politici en andere stakeholders. Regelmatig bundelen we de krachten met andere niet-gouvernementele organisaties, lokale bewoners of andere direct betrokkenen..

Als praten met bedrijven en overheden geen resultaat oplevert, voert Greenpeace - altijd geweldloos - actie. Greenpeace wil dáár aanwezig zijn waar het milieuprobleem is. Om de wereld te laten zien wat er gebeurt, of om de milieuschade daadwerkelijk te stoppen. Greenpeace-actievoerders zijn bereid zich met lijf en leden in te zetten voor de zaak waarvoor zij staan.

De boodschap overbrengen

Per campagne bekijkt Greenpeace Nederland wat het beste werkt en hoe en aan wie ze de campagneboodschap het beste kan communiceren. Publiciteit, onder meer via persvoorlichting in

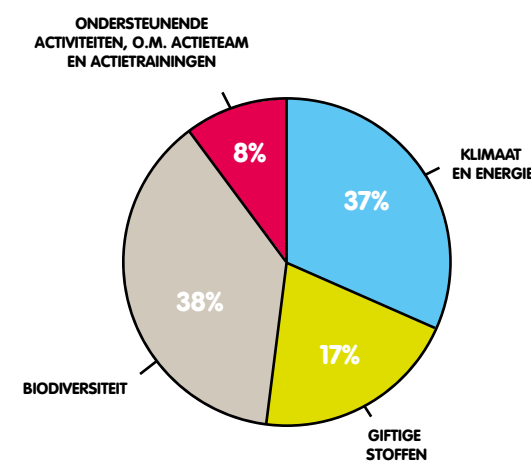
externe media, wordt gecombineerd met communicatie via onze eigen Greenpeace-media. Ook op deze manier proberen we de campagnedoelstelling zo snel en effectief mogelijk te bereiken.

Campagnes in Nederland

Greenpeace Nederland werkt in 2005 in teams van specialisten aan de milieuthema's:

- Oceanen: bescherming van onze zeeën en oceanen en alles wat daarin leeft.
- Giftige stoffen: alternatieven voor schadelijke stoffen zijn noodzakelijk; de sloop van afgedankte schepen moet schoon en veilig.
- Genetische manipulatie: gentech gewassen moeten ván het veld en uit ons eten; ook uit veevoer.
- Klimaat en energie: alleen efficiënt energiegebruik en schone energiebronnen kunnen gevaarlijke klimaatverandering tegengaan; fossiele brandstoffen zijn vervuilend, kernenergie is gevaarlijk en overbodig.
- Oerbossen: bescherming van oerbossen tegen niet-duurzame houtkap en tegen handel in illegaal hout en illegale houtproducten.

NATIONALE CAMPAGNES: REALISATIE 2005

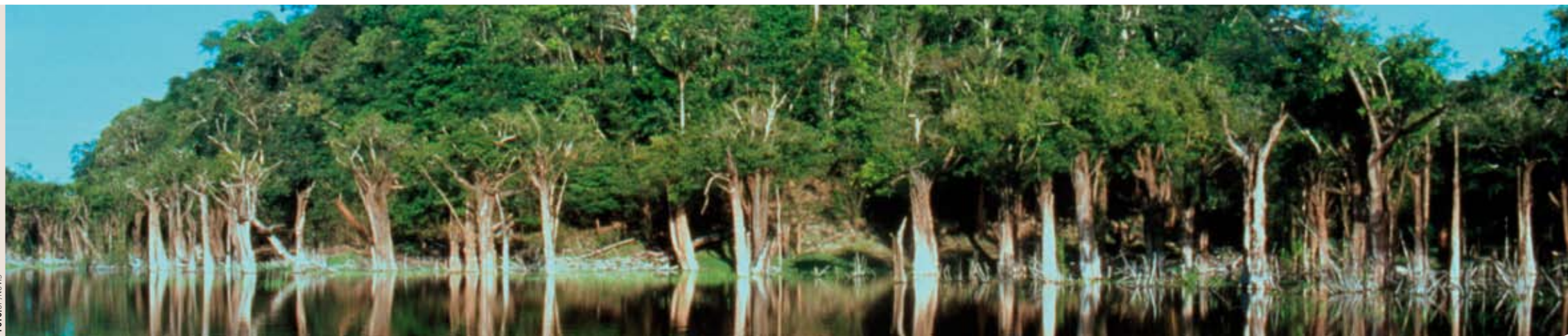

Bossen

VAN FINLAND TOT DE AMAZONE VOERT GREENPEACE IN 2005 ACTIE VOOR HET BEHOUD VAN OERBOSSEN. OOK NEDERLANDSE VRIJWILLIGERS DRAGEN HUN STEENTJE BIJ. IN WEBLOGS OP WWW.GREENPEACE.NL HOUDEN ZE HET NEDERLANDSE PUBLIEK RECHTSTREEKS OP DE HOOGTE VAN HUN BELEVENISSEN.

FOTO: GP/NOVIS

Oerbosambassadeurs

FOTO: GP/RAASTENBERGER

Nederlandse vrijwilligers houden bezoekers van de Greenpeace-website met hun weblogs op de hoogte van de acties in de Finse wouden. Rustig is het niet: houthakkers intimideren de actievoerders, de rendierhoeders en bezoekers van het kamp. 'Als je weet dat bomen in dat koude en donkere klimaat slechts één millimeter per jaar groeien, besef je dat het honderden jaren duurt voor daar weer bos staat', vertelt de 23-jarige vrijwilliger Martijn Nije. Greenpeace neemt

ook een groep Europese auteurs mee naar de waardevolle bosgebieden, waaronder de Nederlandse schrijfster Lydia Rood. Als oerbosambassadeurs komen ze terug in hun landen, om de eisen van milieuorganisaties en Sámi-rendierhouders te ondersteunen.

Houtpulp

Eind april komt de eerste Nederlandse roman op FSC-papier uit: *De Thuiskomst* van Anna Enquist. In 2004 heeft Greenpeace Nederland met veertien Nederlandse uitgevers, waaronder De Arbeiderspers, De Bezige Bij, Contact en Meulenhoff, afgesproken dat ze alternatieven zoeken voor houtpulp uit oerbossen. Het boek van Enquist krijgt de primeur: het is gedrukt op papier van FSC-gecertificeerde houtpulp. Het FSC-keurmerk (*Forest Stewardship Council*) garandeert dat hout afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen.

Papiergebruikers

Greenpeace besluit de druk te verhogen op de bedrijven die hout(pulp) afnemen van Metsähallitus en Stora Enso. Greenpeace Nederland vraagt klanten van Stora Enso, zoals Xerox, Océ, Canon, Hema, V&D en MultiCopy, over te stappen op oerbosvrij papier. Cyberactivisten sturen talloze e-mails naar kopieerbedrijven die papier inkopen bij Stora Enso, met het verzoek geen oerbospapier af te nemen.

Vrijwilligers bellen de kopieerwinkels van Multicopy met dezelfde vraag. Multicopy reageert al snel: het hoofdkantoor garandeert dat het bedrijf geen papier uit oerbossen zal gebruiken. Kopieerfabrikant Xerox besluit na contact met Greenpeace geen houtpulp meer te gebruiken uit de noordelijke Finse bossen.

FOTO: LEINONEN/GP

Vrieskou

Samen met Sámi-rendierhoeders voert Greenpeace maandenlang een campagne in de vrieskou voor het behoud van de Finse oerbossen. Het Finse staatsbedrijf Metsähallitus kapt op grote schaal in deze eeuwenoude bossen, die van levensbelang zijn voor diersoorten als de vliegende eekhoorn en het rendier. Aan de bomen groeit het belangrijkste voedsel voor rendieren: rendiermos. Het oerbos verdwijnt onder meer in de papierfabrieken van Stora Enso en komt zo terecht in onze tijdschriften en reclamefolders.

Houtkap opgeschort

In Noord-Lapland richten – onder andere Nederlandse – actievoerders begin maart bij -30° C een *Forest Rescue Station* in. Ze verblijven in Sámitenten en bewoonbaar gemaakte containers. Vanuit die basis houden ze de kapactiviteiten in de gaten en komen zo nodig in actie. Samen met de inheemse

bewoners Sámi bakken ze stukken bos af die beschermd moeten worden. Binnen een week besluiten Metsähallitus en hout- en papiergigant Stora Enso de kap in een van deze gebieden, Nelim, op te schorten tot eind maart. Tot eind april blijven de actievoerders op hun post in het ijskoude reddingsstation. Dan wordt een

moratorium afgekondigd op de kap in oerbossen en start Metsähallitus onderhandelingen met de Sámi. Maar het staatsbedrijf breekt dat overleg enkele maanden later eenzijdig af. Vanaf augustus vallen de bossen weer ten prooi aan de houthakkers.

FOTO: GP/SCHNELLMAN

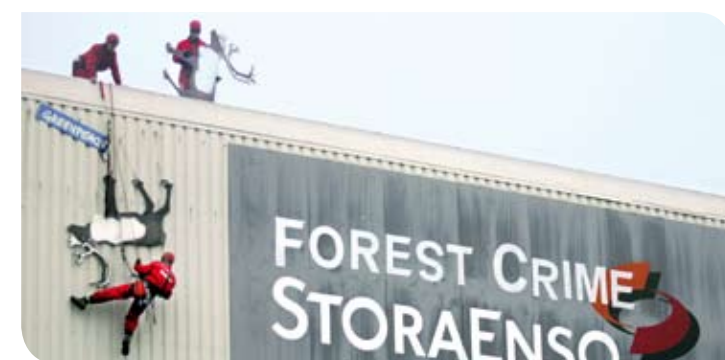

FOTO: GP/VERHELDEN

Houten rendieren

Stora Enso zelf blijft weigeren en neemt dit hout nog steeds af. Begin november blokkeert Greenpeace in de Finse haven Kemi een schip dat papier, gemaakt van illegaal hout uit de Finse oerbossen, vervoert. Klimmers bevestigen in het Overijsselse Wapenveld drie levensgrote houten rendieren aan de papierfabriek van Stora Enso. *Forest Crime* schilderen ze op de muur.

FOTO: GP/KEERS

Finse ambassade

In heel Europa protesteert Greenpeace tegen de houtkap in Finland. Ook Greenpeace Nederland ondersteunt de acties in het Finse oerbos. Op 18 maart plaatsen actievoerders een symbolisch *Forest Rescue Station* voor de Finse ambassade in Den Haag. Vanuit de rode container observeren ze de ambassade, net zoals hun collega's in de ijskoude oerbossen de houtkappers in de gaten houden. Greenpeace Nederland vraagt de ambassadeur haar eis – stop de kap in de laatste restjes Europees oerbos – door te geven aan de Finse overheid.

Kettingzaaggeluid

In *Greenpeace Magazine* verschijnt een informatieve special met prachtige oerbossenfoto's. Via een sms-bericht kan iedereen een kettingzaagringtonedownloaden: het geluid van de motoren waarmee de oerbossen tegen de vlakte gaan. Technische beperkingen zorgen in eerste instantie voor ontevredenheid onder afnemers van de *tone*, maar nadat die zijn verholpen bestellen ruim 25.000 mensen het scheurende geluid op hun mobiele telefoon. Radiospotjes, ingesproken door DJ 100% Isis, worden anderhalve

maand lang uitgezonden op verschillende publieke en commerciële zenders. Beeld bij al dat geluid krijgt het publiek via advertenties in de Spits, affiches, flyers en stickers met de tekst *Kies Kringloop* die ze op kopieerapparaten kunnen plakken. Voor kinderen heeft Greenpeace Nederland een handig doe-het-zelfpakketje gemaakt: informatie over oerbossen, tips voor papierbesparing en ideeën voor acties op school.

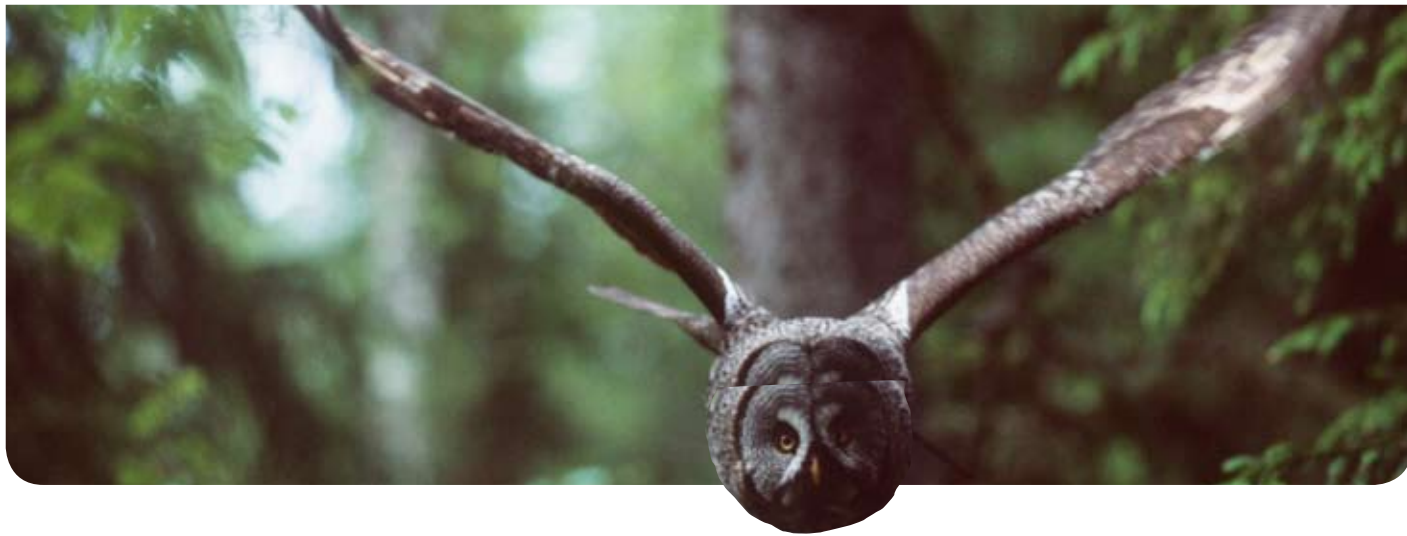

FOTO: LEINEN/OP

Maleisische onthulling

Greenpeace onthult in mei dat onder het Maleisisch keurmerk *Malaysian Timber Certification Council (MTCC)* illegaal gekapt hout in Nederland en Europa terecht kan komen. Nederlandse houtbedrijven kopen op grote schaal meranti uit Maleisië. Maleisië probeert met MTCC een groter aandeel te veroveren in de groeiende Europese markt voor legaal, duurzaam hout. Maar uit onderzoek van Greenpeace blijkt dat er weinig controle is op de herkomst van hout dat het MTCC-keurmerk krijgt. Greenpeace toont aan

dat illegaal hout uit Indonesische regenwouden naar Maleisië wordt gesmokkeld en dat dit hout moeiteloos een MTCC-keurmerk verkrijgt. In oktober volgen meer onthullingen. Greenpeace heeft onderzocht hoe illegaal hout uit tropische regenwouden in Europa wordt geïmporteerd. De milieuorganisatie volgt de wegen die illegaal omgehakte oerwoudreuzen afleggen van Papoea-Nieuw-Guinea naar Groot-Brittannië, of vanuit de Braziliaanse Amazone naar Spanje.

FOTO: SCHELTEN/AGP

Halfslachtige afspraken

Zolang de Europese markt vraagt om tropisch hardhout, zullen dubieuze kapbedrijven dit hout uit de Aziatische, Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse oerbossen blijven slepen. Legaal of illegaal. En Europese – ook Nederlandse – houtbedrijven blijven dit hout verkopen. Het *Timber Trade Action Plan (TTAP)* dat Europese houthandelaren half oktober presenteren, leidt dan ook tot hoongelach bij milieuorganisaties. Greenpeace verwerpt het op vrijwillige afspraken gebaseerde plan als een halfslachtige poging om de import van illegaal hout te stoppen. Bovendien bestrijkt het TTAP slechts vijf producentenlanden: de rest kan zijn illegale hout ongestoord blijven invoeren.

Geen illegaal hout in Europa

Greenpeace vindt dat de Europese Unie medeverantwoordelijk is voor de illegale kap als ze geen effectieve maatregelen treft om illegaal hout buiten de deur te houden. Meer dan 180 organisaties, 70 Europese bedrijven en het Europees Parlement steunen de eis van Greenpeace voor strengere wetgeving tegen illegaal hout. In Luxemburg ontrollen actievoerders een spandoek met de tekst *St op illegaal hout* als de Europese landbouwministers daar eind oktober spreken over de bestrijding van illegaal gekapt hout. Ze bieden brieven aan gemaakt van illegaal gekapt hout uit de laatste tropische regenwouden.

FOTO: SCHELTEN/AGP

Genetische Manipulatie

GENETISCHE MANIPULATIE IS ONOMKEERBAAR EN DE RISICO'S ZIJN ONVOORSPELBAAR ÉN ONCONTROLEERBAAR. DUS PROBEERT GREENPEACE NEDERLAND IN 2005 GENTECH GEWASSEN VAN DE VELDEN TE HOUDEN, MAAR OOK VAN ONS BORD. MET WISSELEND SUCCES.

FOTO: BP/CEASAR

Gentech uit voedsel...

Het Greenpeace-onderzoek *No market for GM labelled food in Europe* concludeert dat de voedingsmarkt in 25 EU-landen vrijwel gesloten is voor genetisch gemanipuleerde producten. Van de tienduizenden producten op de Europese winkelschappen bevatten er nog maar 77 gentech ingrediënten. Minpuntje voor Nederland is dat 16 van deze gentech producten in ons land worden verkocht. Greenpeace Nederland actualiseert daarom het webspel *Gentech Memory*: hét geheugensteuntje voor mensen die een gentechvrije boodschap-penlijst willen samenstellen.

FOTO: NIMTSCH/EP

...maar óp het veld.

Greenpeace Nederland vecht in 2005 opnieuw met succes een vergunning aan van Avebe voor het potten van gentech aardappels. De uitspraak van de rechters is opvallend: volgens hen is niet te controleren of het ministerie van VROM de milieurisicoanalyse goed heeft uitgevoerd. In Wageningen moet Plant Research International een nieuwe vergunning aanvragen voor het planten van genetisch gemanipuleerde appelbomen. Prompt staat Greenpeace Nederland weer bij de rechter. Maar helaas: de rechtbank besluit dat mogelijke schade door deze proef aanvaardbaar is, omdat die zich beperkt tot het proefveld. Het fabeltje van het geïsoleerde proefveld wordt echter al snel ontkracht: in februari 2005 blijkt dat hazen aan de gentech bomen hebben geknabbeld. Hoezo geen verspreiding in de natuur?

Importverbod?

Greenpeace Nederland toont op 17 april aan hoe gebrekkig de controle is op de Europese import van verdachte maïs uit de VS. Twee dagen eerder heeft de EU die import in feite verboden, na de onthulling dat gentech maïs jarenlang illegaal Europa is binnengekomen. Campaigners gaan in de Rotterdamse haven aan boord van het schip *Victory C* dat is geladen met 50.000 ton maïs-gluten uit de VS.

Greenpeace Nederland eist dat de overslag van de maïs onmiddellijk wordt gestopt. De actie dwingt de Nederlandse overheid om het importverbod serieus te nemen. Sinds 31 augustus mag gentech koolzaad officieel de EU in, ondanks twijfels over de veiligheid van dit gewas.

Proeven met ratten door producent Monsanto tonen leverafwijkingen aan. Bovendien waarschuwt Greenpeace Nederland dat gentech koolzaad bij overslag en transport in de berm kan ontkiemen. In Japan groeit het gentech koolzaad al in havens en langs transportwegen.

FOTO: BP/OLABERT

FOTO: BP/MEERIS

FOTO: GPF/CEGAR

Gentech naast gentechvrij?

Op initiatief van twee ministeries – LNV en VROM – discussiëren boeren en brancheorganisaties in 2005 over 'coëxistentie'. De overheid wil dat de organisaties zelf regels opstellen voor het 'naast elkaar bestaan' van gentech en gentechvrije gewassen. Een gotspe vindt Greenpeace Nederland: genetische manipulatie is onomkeerbaar, de risico's zijn onvoorspelbaar en oncontroleerbaar en zelfs op grote afstand kunnen gentechvrije gewassen besmet raken. Niet doen dus, gentech gewassen op het veld. Dat vertelt Greenpeace Nederland de Tweede Kamer ook tijdens een rondetafelgesprek in mei 2005. Maar brancheorganisaties en overheid sluiten toch een convenant, dat vermoedelijk in 2006 van kracht wordt.

FOTO: GPF/LABERT

Soja en oerbos

FOTO: GPF/DEIMAN

Uit onderzoek in opdracht van Greenpeace Nederland (oktober 2005) blijkt dat 62 procent van de Nederlanders geen melk wil kopen van dieren die zijn gevoerd met genetisch gemanipuleerd veevoer.

Maar gentechvrije melk kopen is niet zo eenvoudig, want het menu van de dieren staat niet op de verpakking. Toch komt de grote bulk van gentech gewassen terecht in veevoer. In januari publiceert Greenpeace Neder-

land een dossier over de razendsnelle kap van Argentijns oerbos voor de aanleg van gentech soja. Ze roept Nederlandse politici en (veevoer)bedrijven op te stoppen met de import van deze soja. Een video over de destructieve Argentijnse sojateelt projecteert Greenpeace Nederland in november bij het distributiecentrum en het hoofdkantoor van melkproducent Campina. Greenpeace Nederland wil dat het bedrijf van zijn melkveehouders eist dat ze hun koeien niet langer voeren met gentech veevoer. Campina is een van de *Gene Crime Investigations* die Greenpeace Nederland op haar website aan de kaak stelt. Ook varkens worden gevoerd met Zuid-Amerikaanse soja. In het televisieprogramma *Keuringsdienst van Waarde* onthullen verslaggevers, rondgeleid door Greenpeace-campaner Emiliano Ezcurra, hoe in Argentinië oerbos tegen de vlakte gaat voor de gentech soja die 'onze' varkens te eten krijgen.

Giftige stoffen

VOOR DE CAMPAGNE GIFTIGE STOFFEN IS 2005 EEN BELANGRIJK JAAR. DE BESLUITVORMING OVER REACH, HET EUROPESE CHEMICALIËNBELEID, KOMT IN EEN EINFASE TERECHT. GREENPEACE ZET ALLES OP ALLES OM TWIJFELENDE POLITICI EN BEDRIJVEN ERVAN TE OVERTUIGEN DAT MENS EN MILIEU RECHT HEBBEN OP ALTERNATIEVEN VOOR SCHADELIJKE STOFFEN.

FOTO: GPF/SORIANO

Elektronicagiganten gaan om

Sony en Sony-Ericsson besluiten begin mei geen schadelijke stoffen meer te gebruiken in hun producten. De twee toonaangevende elektronicaproducten kondigen aan wereldwijd over te stappen op onschadelijker alternatieven. Een klinkend resultaat voor de giftige stoffencampagne van Greenpeace, die al jaren druk uitoefent op producenten om zélf

te stoppen met schadelijke stoffen. We leggen dossiers aan, praten met bedrijven, voeren actie én vragen consumenten hun producenten ter verantwoording te roepen. In heel Europa versturen meer dan 14.000 mensen samen 32.000 e-mails naar elektronicaproducten, met het verzoek géén gif meer in hun producten te stoppen. Op de speciale

Greenpeace-actiesite hebben ze de Dubieuze Dagen Test gedaan: bevat mijn apparaat schadelijke stoffen? Zo ja, dan zijn een paar muisklikken genoeg om een e-mail te versturen aan de producent. In augustus volgen elektronicagigant LG en mobiele telefoonproducent Motorola het goede voorbeeld van Sony, Sony-Ericsson en Samsung.

Zwakke Europese wetgeving

In de campagne voor een streng Europees chemicaliënbeleid lobbyt Greenpeace intensief onder Europarlementariërs, samen met andere milieu-, vrouwen-, gezondheids- en consumentenorganisaties. Met succes: het Europees Parlement besluit in november om de vervanging van schadelijke stoffen door veiliger alternatieven te verplichten. Maar de Europese ministers van Economische Zaken nemen dat besluit niet over. Van hen hoeven bedrijven ook veel minder informatie te geven over schadelijke stoffen dan in het REACH-voorstel. Als deze ministers en de chemische industrie hun zin krijgen, blijft van veel stoffen onbekend of ze giftig zijn. Intussen worden ze wél gebruikt in talloze consumentenproducten.

Navelstrengbloed

Ongeboren kinderen staan al in de baarmoeder bloot aan schadelijke stoffen, die in talloze dagelijkse producten zitten. Dat blijkt uit het (Engelstalige) rapport *A Present for Life* dat Greenpeace en en WWF-UK in september samen publiceren. Het rapport veroorzaakt geheel volgens plan veel ophef in Groot-Brittannië, op dat moment voorzitter van de Europese Unie.

Voor het – door Greenpeace Nederland geproduceerde – rapport zijn monsters van navelstrengbloed en moederbloed geanalyseerd door onderzoeksinstituut TNO. De bloedmonsters zijn afgestaan door het Academisch Ziekenhuis Groningen, met toestemming van de moeders en van de medisch-ethische commissie.

FOTO: PICTURE BOX

Zit er gif in mijn product?

Greenpeace heeft talloze bedrijven gevraagd óf ze schadelijke stoffen gebruiken en zo ja, wanneer ze die gaan vervangen door onschadelijker alternatieven. Op de productensite www.lichaamzondergif.nl kunnen consumenten de resultaten zien. Elektronica, cosmetica, schoonmaakartikelen en textiel/schoenen: een groene kleur betekent gifvrij, oranje zijn goede bedoe-

lingen en staat er een rood icoontje, dan gebruikt het bedrijf gif óf het geeft geen informatie. In 2005 worden nieuwe artikelen toegevoegd aan de website en krijgen producenten zo nodig een ander kleurtje. Deze digitale Koopwijzer blijft in 2005 erg populair, met in totaal bijna 600.000 pageviews en 33.250 bezoekers.

Cosmeticagids

In oktober brengt Greenpeace Nederland MOOI uit, een gids voor schoonheid zonder gif. MOOI bevat een overzicht van ruim 450 cosmeticaproducten. We hebben de producenten gevraagd of hun producten schadelijke stoffen bevatten, en zo ja of ze van plan zijn die te vervangen. Drie kleuren – net als bij de Koopwijzer groen, oranje en rood – maken in de gids in één oogopslag duidelijk welke producten nog schadelijke stoffen bevatten en welke niet. Consumenten vragen de gids massaal aan en binnen enkele maanden zijn de 1,1 miljoen gedrukte exemplaren vrijwel allemaal verspreid, onder meer via de Volkskrant en de Hitkrant. Andere uitgeverijen weigeren MOOI bij hun blad te voegen: ze durven hun cosmetica-adverteerders niet voor het hoofd te stoten. MOOI krijgt ook een eigen website, waar bezoekers kunnen meedoen aan een cyberactie of doorklikken naar de Koopwijzer voor actuele productinformatie. De cyberactivisten maken bovendien kans op een gratis 'groen' cosmeticapakket. Via de MOOI-site ontvangen cosmeticaproducten bijna 82.000 verontruste e-mails, met het verzoek giftige stoffen

uit hun producten te halen. Actievoerders van Greenpeace Nederland delen exemplaren van MOOI uit aan werknemers van cosmeticaproducten Wella in Amstelveen, L'Oréal in Alphen aan de Rijn en Sara Lee in Veendam. Deze bedrijven gebruiken nog steeds ftalaten en synthetische muskverbindingen in hun producten. Cosmeticaproducten Rituals besluit naar aanleiding van de campagne het stoffenbeleid zo aan te passen, dat al zijn producten op de groene lijst kunnen komen. Op de Margriet Winter Fair in de Utrechtse Jaarbeurs maken visagisten bezoekers op met gifvrije producten in de MOOI-stand van Greenpeace Nederland. Ruim duizend Margrietlezers testen ter plekke hun favoriete cosmeticaproduct door mee te doen aan de cyberactie.

FOTO: GP/PATTIPEILOH

Sloopschepen in de Verenigde Naties

Greenpeace Nederland heeft het voortouw in de internationale Greenpeace-campagne voor de schone en veilige sloop van afgedankte schepen. Greenpeace dringt al jaren aan op overleg tussen de drie VN-organisaties die regels maken voor sloopschepen: de Internationale Maritieme Organisatie (IMO), het Verdrag van Basel en de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). In februari 2005 komen de drie eindelijk bij elkaar, maar de bijeenkomst mislukt jammerlijk. De IMO weigert te erkennen dat scheepseigenaren en overheden verantwoordelijk zijn voor de schone sloop van

hun schepen. Greenpeace publiceert tijdens deze VN-bijeenkomst het rapport *The Ship Recycling Fund*. Gedetailleerd staat daarin hoe een speciaal fonds schone en veilige sloop kan stimuleren. Uitgangspunt is dat de vervuiler – de scheepseigenaar – verantwoordelijk is en dus betaalt. Greenpeace zal zich er hard voor maken dat een nieuw IMO-verdrag, waarover de organisatie eind 2006 beslist, geen vrijbrief wordt voor scheepseigenaren om hun giftige dumppraktijken voort te zetten. De IMO zal in haar wetgeving tenminste de principes en strenge regels van het Verdrag van Basel moeten integreren.

FOTO: YASWANT/GP

Schoon strand

Via de shipbreakingwebsite roept Greenpeace bezoekers op schepen op te sporen, die vermoedelijk op weg zijn naar een (Aziatisch) sloopstrand. Dat levert vaak bruikbare tips op, onder meer van mensen uit de scheepvaartwereld. Uit onverwachte hoek krijgt Greenpeace in maart steun voor haar sloopschepencampagne. De Franse arbeiders die het cruiseschip de SS Norway in 1960 hebben gebouwd, protesteren tegen het dreigende vertrek van het afgedankte schip naar een sloopstrand. Velen van hen zijn inmiddels ziek geworden van het asbest dat in het schip is verwerkt. Ze

willen niet dat Aziatische arbeiders hetzelfde overkomt. Duizenden mensen doen mee aan een cyberactie van Greenpeace tegen de aanleg van een sloopstrand bij Kakinada, India. Bezoekers kunnen zien hoe een prachtig mangrovegebied ten onder dreigt te gaan aan de sloopplannen. Met een protestmail steunen ze de vele vissersfamilies die hun broodwinning zullen kwijtraken. De Greenpeace-actie is een groot succes: mede dankzij deze wereldwijde protesten halen Indiase overheden een streep door het project.

Half december 2005 klimmen Greenpeace-actievoerders in een Franse haven op het afgedankte vliegdekschip *Clemenceau*. Het schip zit vol met honderden tonnen asbest, PCB's en andere giftige stoffen. Al in 2003 heeft Frankrijk geprobeerd het gevaarte naar een sloopstrand te varen. Vergeefs, dankzij

acties van Greenpeace. Maar op oudejaarsnacht 2005 ontsnapt het sloopschip. Greenpeace achtervolgt de *Clemenceau*, actievoerders klimmen midden op de Middellandse Zee opnieuw in de mast en campaigners weten de Egyptische overheid zover te krijgen dat ze het schip niet zonder geldige papieren door het Suezka-

Succes: de ending story van de Clemenceau

Flessenpost voor Europese ministers

Greenpeace zet ook Europese overheden aan tot actie om de export van giftige sloopschepen naar ontwikkelingslanden te houden. Europese regelgeving verbiedt die export, net zoals het Verdrag van Basel. De Deense milieuminister Hedegaard probeert, gewaarschuwd door Greenpeace, het sloopschip Frederik IX te laten terugkeren naar Denemarken. Maar de eigenaren laten het schip stranden in Alang en geven het snel een andere naam, Riky. In Luxemburg biedt Greenpeace de Europese transportministers

flessenpost aan: roestige restanten van de Griekse olietanker Amina, die in 2003 op een Indiaas sloopstrand is ontploft. Negen arbeiders zijn gedood en velen ernstig gewond. Greenpeace herinnert de ministers aan de gevolgen van hun eigen wetgeving. Vanaf 5 april 2005 moeten 2.000 enkelwandige olietankers uit de vaart. Maar de EU heeft geen maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat die schepen ook schoon en veilig gesloopt kunnen worden.

FOTO: RUBEN DAOS/FIDH

Naamloze slachtoffers

Greenpeace, International Federation for Human Rights (FIDH) en Young Power in Social Action Bangladesh (YPSA) publiceren in december een aangrijpend rapport over de arbeiders die met hun blote handen scheepswrakken slopen. Zij betalen met hun leven en gezondheid voor de weigering van scheepseigenaren en overheden om schepen schoon en veilig te slopen. De organisaties willen deze naamloze mensen een gezicht geven. Greenpeace, FIDH en YPSA overhandigen *End of Life ships – the human cost of breaking ships* in Genève aan de vertegenwoordigers van de drie betrokken VN-organisaties. 25 Vakbonden, milieu-, mensenrechten- en gezondheidsorganisaties ondertekenen een oproep tot onmiddellijke maatregelen tegen deze slooppraktijken. Op dezelfde dag organiseert YPSA een herdenking op het sloopstrand in Bangladesh. Honderden slooparbeiders, studenten en omwonenden herdenken de arbeiders die zijn gedood tijdens de sloop van giftige schepen.

Magnumfotograaf in Bhopal

FOTO: RAGHU RAI

De Melkweg in Amsterdam organiseert in februari een tentoonstelling van schokkende foto's uit het Indiase Bhopal. Magnumfotograaf Raghu Rai was in 1984 in Bhopal, een dag na de grootste chemische ramp ooit. Veertig ton dodelijke gassen lekten uit de bestrijdingsmiddelenfabriek van Union Carbide (nu eigendom van Dow Chemical). Hij heeft toen een indringende fotoreportage gemaakt over de 8.000 doden en tienduizenden zieken en gewonden. Op uitnodiging van Greenpeace is Raghu Rai achttien jaar later teruggekeerd.

Zijn portretten van overlevenden zijn te zien in De Melkweg. Greenpeace voert al jaren samen met mensen uit Bhopal campagne. Zij eisen dat Dow Chemical het vervuilde terrein schoonmaakt en de overlevenden compenseert voor het aangedane leed. In 2005 draagt Greenpeace Nederland ruim 12.000 euro bij aan de Sambhavna Trust Clinic in Bhopal, een ziekenhuis waar overlevenden van de giframp gratis worden behandeld.

naal laat varen. Ook in India oefent Greenpeace druk uit op de overheden en krijgt hiervoor ruime aandacht in de media. Het Indiase Hooggerechtshof laat de *Clemenceau* tijdelijk niet toe tot de Indiase wateren. In Frankrijk spannen Greenpeace en andere milieuorganisaties rechtszaken aan tegen de Franse overheid. Franse asbestslachtoffers spreken zich openlijk uit tegen de sloop van het gifschip in Azië. Half februari 2006 eindigt deze zenuwslopende testcase in een grote overwinning voor het milieu en de slooparbeiders: de Franse rechter bepaalt dat ook een afgedankt oorlogsschip onder het Verdrag van Basel valt. President Chirac deelt mee dat Frankrijk het schip terughaalt; een

belangrijk precedent voor een land dat nog 55 gelijkwaardige vaartuigen heeft liggen waar het vanaf wil. Maar ook voor de slooplant zelf vervult de *Clemenceau* een voorbeeldfunctie: in februari 2006 besluit de regering van Bangladesh het sloopschip de SS Norway niet toe te laten tot haar wateren.

Klimaat en energie

KLIMAATVERANDERING IS HÉT MILIEUPROBLEEM VAN DEZE EEUW. DAT VRAAGT OM RESOLUUT OPTREDEN TEGEN DE BELANGRIJKSTE OORZAAK: DE UITSTOOT VAN BROEIKASGASSEN. GREENPEACE ZET HAAR IDEEËN EN ACTIES IN OM DE URGENTIE VAN EEN GOED KLIMAATBELEID TE ONDERSTREPEN. IN NEDERLAND EN INTERNATIONAAL.

FOTO: HENNINGEN/GP

CO₂ndoom

Internationaal gaat er een vlaggetje uit in het voorjaar: het Kyoto Protocol wordt officieel van kracht. De ondertekenaars beloven de uitstoot van het broeikasgas koolstofdioxide (CO₂) omlaag te brengen. Helaas doet de grootste vervuiler, de Verenigde Staten, niet mee. Bovendien is 5,2 procent vermindering in 2012 veel te weinig om gevaarlijke klimaatverandering tegen te gaan: nodig is 30 procent in 2020 en 80 procent in 2050. In december voert Greenpeace wereldwijd actie rond de internationale klimaattop in Montreal. Het ludieke CO₂ndoom-filmpje op de website van Greenpeace Nederland wordt door 12.000 mensen bekeken. In Montreal besluiten de 157 ondertekenaars van het Kyoto Protocol om ook afspraken te gaan maken voor de periode na 2012.

Gletsjers in Groenland

Ook Greenpeace doet onderzoek naar de gevolgen van klimaatverandering. Het is een van de middelen waarmee de milieuorganisatie overheden onder hun neus wrijft dat ze nú maatregelen moeten treffen. In de zomer van 2005 vaart het Greenpeace-schip Arctic Sunrise, met financiële ondersteuning van Greenpeace Nederland, naar Groenland. Aan boord doen wetenschappers van het Amerikaanse 'Climate Change Institute' een dramatische ontdekking: de Kangerdlugssuaq gletsjer aan de oostkust trekt zich in versneld tempo terug. Door de enorme waterafvoer van de gletsjer kan de zeespiegel veel sneller gaan stijgen.

Zonnegeneratie

De Nederlandse Solar Generation maakt in augustus een flitsende start. In andere landen, van Frankrijk tot China, voeren jongeren al langer campagnes voor duurzaam energiegebruik in hun eigen omgeving onder de naam Solar Generation. In het eerste halfjaar toert dit initiatief van Greenpeace langs twaalf universiteiten en hogescholen, van Amsterdam tot Groningen. Overall ontstaan actieve Solar Generationgroepen. Studenten Design and Technology van de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht ontwerpen vernieuwende

en mooi vormgegeven producten, zoals een parasol met zonnepanelen. Twee Nederlandse studenten reizen in december naar de internationale klimaattop in Canada, waar ze samen met andere Solar Generationvrijwilligers de delegaties oproepen door te gaan met het Kyoto Protocol. Het Solar Generationteam installeert op het Solar Weekend Festival een dvd-bioscoop op zonnecollectoren en een oplaadpunt voor mobieltjes op zonne-energie. Op het strand van IJmuiden laat het team tijdens de Beach Solar tour wandelaars in een blauw-gele Blokart stappen: een

zeilwagen voortgedreven door windenergie. Studenten van Solar Generation Frankrijk halen het Nederlandse Jeugdjournaal als ze samen met een berggids in kaart brengen hoe de gletsjer La mer de glace zich terugtrekt. Ook in Nederland kan Solar Generation rekenen op veel, vooral regionale, media-aandacht. Greenpeace Nederland ontwikkelt een Solar Generation website die door 8.000 mensen – met name studenten – wordt bezocht en stuurt vier keer een e-zine naar 900 abonnees.

Windmolen voor Balkenende

In oktober, als het parlement opnieuw praat over het voorgestelde energiebeleid, plaatst Greenpeace Nederland een windmolen in de Haagse hofvijver. Aan de zeven meter hoge molen hangt een spandoek: *Kabinet wurgt groene stroom*. Een kanovaarder van Greenpeace Nederland biedt Balkenende een stekkerdoos aan, met stroom uit de windmolen. Zo roept Greenpeace Nederland de Tweede Kamer op geen genoegen te nemen met het Energierapport 2005. Voorafgaand aan het kamerdebat plaatst Greenpeace Nederland samen met Milieudefensie, Windunie, Vereniging Klimaatverbond Nederland, de twaalf Milieufederaties en Natuur en Milieu én met de energiebedrijven Oxxio, Greenchoice, Echte Energie, Nuon, Eneco en Essent een advertentie in de Telegraaf, de Volkskrant en het NRC. Een dringend pleidooi voor energiebesparing, schone energiebronnen en innovatie van energietechnologieën, onder de kop 'Nederland kiest massaal voor groene energie. Nu de Tweede Kamer nog!'

€ EnergyBox

FOTO: GP/KERR

Een ware energierevolutie is volgens Greenpeace nodig om gevaarlijke klimaatverandering tegen te gaan: superefficiënt energiegebruik én op grote schaal overschakelen op duurzame energiebronnen. Als praktisch voorbeeld van het eerste ontwikkelt Greenpeace

Nederland de EnergyBox, een doos vol slimme energiebesparingsmiddelen van spaarlamp tot *standby killer*. Met de box kan een huishouden gemakkelijk tien procent energie besparen. Ook premier Balkenende krijgt een EnergyBox aangeboden. Begin november besluit het kabinet dat 10.000 huishoudens de EnergyBox mogen proberen; de Tweede Kamer maakt enkele miljoenen vrij voor deze *pilot*. Als de proef slaagt biedt de overheid in 2007 alle Nederlandse huishoudens een EnergyBox aan.

FOTO: GP/BEENTJES

⚡ Scenario's voor schone stroom

In opdracht van Greenpeace – en mede gefinancierd door Greenpeace Nederland – heeft het Duitse Lucht en Ruimtevaart Instituut berekend dat Europa de uitstoot van CO₂ voor elektriciteit, warmte en transport in 2050 kan verminderen met 75 procent. Zónder in te leveren op comfort. Groene stroom en het efficiënt omgaan met energie blijken veel goedkoper dan gedacht. Europese Greenpeacekantoren presenteren dit scenario eind september aan Europarlementariërs die praten over de EU-doelstelling voor duurzame elektriciteit.

Met het rapport *Solar Generation II* van Greenpeace en de Europese Photovoltaic Industry Association (EPIA) laat ook Greenpeace Nederland zien dat duurzame energie goed is voor milieu én werkgelegenheid. In 2020 kan zonne-energie wereldwijd voorzien in de stroombehoefte van ruim 1 miljard mensen, 2,2 miljoen banen opleveren en 169 miljoen ton CO₂ per jaar aan uitstoot besparen. Dat is gelijk aan de uitstoot van 75 kolengestookte elektriciteitscentrales.

Falend energiebeleid

FOTO: GP/DE HONNEL

Op 6 september publiceert Greenpeace Nederland haar reactie op het Energierapport 2005, de kabinetsagenda voor het Nederlandse energiebeleid in de komende jaren. Als de Tweede Kamer dit beleid aanneemt, leidt dat onvermijdelijk tot meer gas- en kolen centrales in Nederland: meer fossiele brand-

stoffen dus, de belangrijkste veroorzakers van het broeikasgas CO₂. Echte oplossingen voor het klimaat, als energiebesparing en energie uit duurzame bronnen, krijgen nauwelijks kans in de kabinetsplannen. De regering maakt juist een einde aan de investeringssubsidies voor innovatieve, groene alternatieven.

Greenpeace Nederland wil dat de Tweede Kamer kiest voor schone energiebronnen. Op 8 september, als de Tweede Kamer het Energierapport 2005 bespreekt, presenteert Greenpeace Nederland een KEMA-onderzoek, dat de haalbaarheid aantoont van een elektriciteitscentrale op schone biomassa. Zo'n

centrale levert voldoende elektriciteit voor een kwart van alle Nederlandse huishoudens. KEMA berekent bovendien dat wereldwijd honderden van deze centrales mogelijk zijn. Greenpeace Nederland en energiegi-gigant E.ON Benelux hebben het onderzoek gefinancierd. Diezelfde dag blokkeert Greenpeace Ne-

derland 's morgens vroeg de overslag van steenkolen in de Rotterdamse haven. Actievoerders ketenen zich vast aan twee hijskranen en hangen een enorm spandoek op: *D66+CDA+VVD=CO2*. Opnieuw roept de milieuorganisatie de Tweede Kamer op de kabinetsplannen niet te accepteren.

Nucleaire dreiging

IN 2005 SPEELT HET KABINET EEN DUBIEUS SPEL ROND DE KERNCENTRALE BORSSELE. STAATSSECRETARIS VAN GEEL VAN MILIEU ZEGT IN 2003 NOG: 'ZOLANG HET AFVALPROBLEEM NIET IS OPGELOST, IS KERNENERGIE GEEN OPTIE'. TWEE JAAR LATER IS HIJ ALS EEN BLAD AAN DE BOOM OMGEDRAAID. BORSSELE MAG VAN HET KABINET OPENBLIJVEN TOT 2033. IS HET AFVALPROBLEEM DAN OPGELOST? DAT NIET.

FOTO: GP/VAN HOUDT

Tweehonderd gele vaten

In februari biedt Greenpeace Nederland Van Geel een vat radioactief afval aan, als protest tegen de aankondiging dat hij Borssele ook na 2013 wil openhouden. Als de Tweede Kamer op 24 februari debatteert over de kwestie, plaatst Greenpeace Nederland samen met Milieudefensie, Natuur en Milieu en Wise tweehonderd gele kernafvalvaten voor de ingang van het kamergebouw. Zoveel vaten hoogradioactief afval levert Borssele elke tien jaar. Op de Greenpeace-website verschijnt vanaf maart het Kernenergie-weekjournaal, met berichten uit de media over de nadelen van kernenergie.

FOTO: GP/KEERIS

Schadeclaim: onzin!

Eind april praat het kabinet opnieuw over de sluitingsplannen voor Borssele. Greenpeace Nederland presenteert een rapport van onderzoeksbureau Profundo: openhouden kan betekenen dat Borssele enorme investeringen moet doen. En de 1 miljard euro schadeclaim door de eigenaren waarmee Van Geel schermt, hangt sterk af van de winstgevendheid. Het Profundo-rapport rekent voor dat die winst niet veel meer voorstelt als Borssele alle verborgen kosten zelf moet betalen. Een juridisch advies door een advocatenkantoor in opdracht van Greenpeace Nederland maakt heel duidelijk dat een schadevergoeding onwaarschijnlijk is en zeker geen miljard euro zal bedragen. Greenpeace Nederland stuurt het advies naar Van Geel.

Nucleaire waakhond?

Bij de jaarlijkse vergadering van het Internationaal Atoomagentschap IAEA in september, protesteert Greenpeace tegen de taak van dit VN-orgaan om het 'vreedzaam gebruik' van kernenergie te promoten. Kernenergie produceert immers de grondstoffen van kernwapens. De Nobelprijs voor de Vrede vond Greenpeace dan ook een onterecht eerbetoon aan deze 'nucleaire waakhond'.

Kernbom in Vlissingen

Op 7 april levert Greenpeace Nederland een enorme imitatiekernbom van zes bij twee meter af bij de opslagplaats voor hoogradioactief afval in Vlissingen. Daar komt de tweede van tenminste negen ladingen hoogradioactief afval uit Frankrijk aan; het plutonium dat Borssele produceert blijft in Frankrijk. Greenpeace Nederland roept de Nederlandse regering op te stop-

pen met de productie van plutonium en kernafval: Borssele sluiten dus. Greenpeace Nederland gaat demonstratief op zoek naar opslagruimte voor het Nederlandse kernafval. Maar geen van de provincies die mogelijk in aanmerking komen voor ondergrondse opslag van radioactief afval, voelt ervoor het gevaarlijke materiaal in haar bodem op te bergen.

FOTO: GP/RENAERS

Juridische successen

Maar in december 2005 is er ook goed nieuws voor het milieu. Het Gerechtshof Amsterdam geeft Greenpeace Nederland gelijk: de Europese eigenaar van de kernreactor in Petten, Euratom, moet toch worden vervolgd voor ernstige milieuovertredingen. Minister van Justitie Donner heeft juridische stappen tegengehouden vanwege mogelijke 'immunitet' van Euratom. De rechter vindt dat niet van toepassing. En op 7 december besluit het Franse gerechtshof dat de opslag van Australisch kernafval door opwerkingsfabriek COGEMA in het Franse La Hague illegaal is. Toch stuurt kerncentrale Borssele op 14 december twee containers met kernafval naar COGEMA. Greenpeace Frankrijk zal de rechter ook vragen de opslag van het Nederlandse kernafval te verbieden.

Nooit meer...

Op 10 juli herdenkt Greenpeace de bomaanslag op de Rainbow Warrior, waarmee de Franse geheime dienst precies twintig jaar geleden de Greenpeace-acties tegen Franse kernproeven wilde stoppen. In het Nieuw-Zeelandse Matura Bay én in Parijs bewijzen de oorspronkelijke scheepsbemanning en nieuwe actievoerders samen eer aan de vermoorde fotograaf Fernando Pereira en het gebombardeerde schip. Drie Nederlandse jongeren vertrekken op 2 augustus naar Hiroshima op uitnodiging van Greenpeace Nederland. Ashwin (14), Anouk (14) en Hannah (15) wonen de indrukwekkende 60-jarige herdenking bij van de atoombom op Hiroshima. Via hun weblogs vertellen ze over hun belevenissen en de gevolgen van de nucleaire vernietiging.

Een scheur op de koepel

FOTO: GP/DE HONNEL

Twee keer dringen actievoerders van Greenpeace Nederland in 2005 het terrein van de kerncentrale Borssele binnen. Ze laten zien dat de centrale nooit voor honderd procent te beveiligen is tegen terroristische aanslagen. Op 18 mei dansen dertig actievoerders, verkleed als kernvaatjes, binnen de hekken van het centraletterrein. Anderen schilderen doodleuk een enorme scheur op de koepel van de

kernreactor. Op 23 november klimmen ze opnieuw vrijwel moeiteloos op de gebouwen van de kerncentrale. Tweehonderd gele kernafvalvaten drijven in de Haagse hofvijver tijdens een kamerdebat op 22 juni over de sluiting van Borssele. Greenpeace Nederland waarschuwt met de actie nogmaals voor de rampzalige gevolgen van kernenergie. Maar helaas levert de grote inzet van Greenpeace niet het zo hartgrondig gewenste resultaat op: het energiebeleid van Balkenende bereikt op 31 augustus een dieptepunt, als Van Geel en de aandeelhouders van Borssele afspreken dat de kerncentrale open mag blijven tot 2033. Uitgesproken cynisch is de reservering van 250 miljoen euro voor duurzame energie, als 'goedmakertje' voor het milieu dat er zojuist een enorme bedreiging bij heeft gekregen.

FOTO: GP/KEERIS

Oceanen

HET HART VAN GREENPEACE LIGT BIJ DE ZEE. DE INMIDDELS WERELDWIJDE MILIEUORGANISATIE IS RUIM DERTIG JAAR GELEDEN OP ZEE GEBOREN EN ZAL HAAR ONTSTAANSGESCHIEDENIS NOOIT VERGETEN. IN 2005 VAART GREENPEACE OPNIEUW UIT MET HAAR SCHEPEN, OM DE OCEANEN – EN ALLES WAT DAARIN LEEFT – TE BESCHERMEN: *SAVE OUR SEAS* EN *DEFENDING OUR OCEANS!*

FOTO: INNERSPACE VISIONS/SCIENCE

Dode dolfijnen

In het Kanaal en de Atlantische wateren rond de Engelse kust sterven jaarlijks een paar duizend dolfijnen. Ze raken verstrikt in de gigantische netten van spanvisserij, kunnen niet meer boven water komen om adem te halen en verdrinken onherroepelijk. De gebroken snuiten, gescheurde vinnen en rijtewonden van de dolfijnen duiden op een

afschuwelijke dood. In 2005 verzamelt Greenpeace met de *Esperanza* opnieuw bewijzen van de destructieve gevolgen van deze visserij. De foto's, video's én de dode dolfijnen worden afgeleverd bij Europese overheden die verantwoordelijk zijn voor het visserijbeleid. Tien-duizenden cyberactivisten sturen een e-mail naar Europees Commissaris voor Visserij, Joe Borg, met de oproep een einde te maken aan deze zinloze en gruwelijke 'bijvangst'.

Illegale kabeljauw

Liefhebbers van een gebakken of gestoofd visje hoeven echt niet alle vis op te geven. Met de vernieuwde Vis-a-card van Greenpeace Nederland in hun portemonnee kunnen ze in één oogopslag zien welke soorten ze rustig kunnen eten en welke vis beter nooit uit de zee gehaald had kunnen worden. Die informatie op creditcardformaat is onder meer gebaseerd op *De Goede Visgids* van Stichting de Noordzee. Culinaire journaliste Sylvia Witteman stelt speciaal voor Greenpeace Nederland een aantal heerlijke recepten samen, met niet-bedreigde vissoorten.

Wereldwijd voert Greenpeace campagne tegen de overbevissing. Zo markeert Greenpeace met een piratenvlag vissersschepen die in de Barentssee illegaal kabeljauw vangen. Die kabeljauw komt ook in Nederland terecht. Greenpeace wil dat politici kiezen voor een échte oplossing: de instelling van zeereservaten, waarin niet mag worden gevestigd en waar alle schadelijke activiteiten (olie- en gasboringen, zandwinning, vervuiling) verboden zijn. Zodat de visstand zich rustig kan herstellen en vissers op langere termijn weer grote vissen in hun netten zullen vinden.

Red de Noordzee

Ook in onze eigen Noordzee zwemt steeds minder vis. Oorzaak: te veel visvangst én uiterst schadelijke vismethoden. Vissers zetten steeds zwaardere middelen in, maar vangen steeds kleinere scholletjes en tongen. De vissen krijgen eenvoudig niet de tijd om groot te groeien. Hoog tijd voor acties om de Noordzee te redden.

In de zomer varen Greenpeace-actievoerders in rubberbootjes naar de vissersschepen op de Noordzee, om ze aan te spreken op hun verwoestende vismethoden. De vissers trekken zich echter weinig aan van de

actievoerders. Succesvoller is Greenpeace Nederland op de Nederlandse stranden en op (vis)markten van Middelburg tot Groningen. Vrijwilligers toeren rond met een ouderwetse haringkar, tonen levensechte vismodellen in ouderwets grote formaten en geven informatie over de bedreigingen van de Noordzee. Dit alles onder grote belangstelling van lokale en landelijke media. In diverse bibliotheken laat de Noordzee-tentoonstelling zien wát we eigenlijk willen redden: prachtige, kleurige beelden van het onderwaterleven in de schijnbaar zo grijze Noordzee.

Walvisjacht

FOTO: EP/SHUTON-HIBBERT

'Hoi. Ik ben Bridget Maasland en ik ben hartstikke kwaad. En weet je waarom? Omdat er binnenkort waarschijnlijk weer gejaagd mag worden op de walvis.' Zo begint deze Bekende Nederlander een radiospotje, dat eindigt met een oproep om het protest van Greenpeace tegen de walvisjacht te steunen. De meerderheid van de Tweede Kamer én

een grote meerderheid van de Nederlandse bevolking wijzen de walvisjacht af. Maar de Nederlandse regering stelt zich – net als in 2004 – dubieus op in de IWC-vergadering in Zuid-Korea. Samen met onder meer Denemarken en Zuid-Korea dient ons land een resolutie in die de opheffing van het huidige moratorium op de commerciële walvisjacht

Een plan voor zeehonden

Sinds de eerste Greenpeace-acties op het Canadese ijs in de jaren zeventig is veel bereikt. De acties hebben geleid tot een wereldwijde afkeer van de jacht en de jacht op hele jonge zeehondjes is verboden. Zeehonden worden echter niet alleen gedood door wrede jagers met knuppels. Ook overbevissing, vervuiling en klimaatverandering bedreigen de dieren in hun voortbestaan. Greenpeace heeft de strijd tegen de zeehondenjacht in de afgelopen jaren verbreed en maakt zich sterk voor de

verbetering van het héle ecosysteem waarin de zeehonden leven. Dus gaat Greenpeace sinds de jaren tachtig niet het ijs op, maar we zetten de Canadese overheid onder druk om een einde te maken aan de zeehondenslachting én aan de overbevissing. Hoezeer Greenpeace ook achter deze keuze staat, we hebben die mensen voor wie Greenpeace nog steeds dé organisatie is die op het ijs de zeehondenjacht bestrijdt, niet goed genoeg van deze keuze kunnen overtuigen. Dat heeft veel reacties opgeleverd.

Regenwouden van de diepzee

Greenpeace Nederland voert ook dit jaar actie bij de Canadese ambassade tegen de zeehondenjacht. Maar de ambassadeur, die het rapport van Greenpeace Exeter *The Canadian seal hunt: no management and no plan* in ontvangst zou nemen, durft de confrontatie toch niet aan en laat op het afgesproken tijdstip verstek gaan. In de peilloze diepten van de oceanen bevinden zich talloze, vaak nog onbekende soorten als de reuzenspinkrab en de hengelvis. Maar nog voor we dit mysterieuze leven kunnen leren kennen wordt het weggevaagd door grote, industriële *bottom trawlers*. Greenpeace gaat in 2005 met de *Esperanza* en de *Rainbow Warrior* op zoek naar deze bottom trawlers en brengt de vernietiging van de diepzee in kaart, onder meer in de Noord-Atlantische Oceaan. Ook in Nederland informeert Greenpeace een groot publiek over de bedreiging van deze regenwouden van de diepzee. In oktober spreekt Greenpeace-campaner Karen Sacks de Verenigde Naties toe over de kwalijke praktijken van de industriële diepzeevissers. Samen met meer dan duizend wetenschappers en veel andere milieuorganisaties pleit Greenpeace voor een VN-moratorium op bottom trawling in de diepzee.

Ambitieuze expeditie

In november start vanuit Kaapstad in Zuid-Afrika de meest ambitieuze Greenpeace-expeditie ooit: *Defending our Oceans*. Een jaar lang vaart Greenpeace naar plekken waar maar weinig mensen zijn geweest, van de Azoren tot Antarctica en van de Stille Oceaan tot de Rode Zee. Deze soms barre tocht heeft twee belangrijke doelen: een wereldwijd netwerk van zeereservaten én een miljoen Ocean Defenders werven om die eis kracht bij te zetten. Het eerste deel van de reis gaat met de *Esperanza* en de *Arctic Sunrise* naar de Zuidelijke Oceaan bij Antarctica, waar vastbesloten actievoerders de Japanse walvisjacht proberen te stoppen. Ruim twee maanden lang blijven ze op zee, achtervolgen de gigantische schepen van de walvisjagers en laten miljoenen mensen over de hele wereld zien hoe de walvissen worden afgeslacht. Met gevaar voor eigen leven varen ze vlak voor de harpoenen met explosieven, de *Arctic Sunrise* wordt zelfs geramd door een Japanse walvisvaarder. Maar de actievoerders zorgen ervoor dat de walvisjagers veel minder walvissen vangen dan ze van plan waren.

5

De financiën

Wat kregen we & waaraan geven we het uit?

1 Directieverslag

Ontwikkelingen in de inkomsten

De totale baten zijn gestegen van 21.466.337 euro in 2004 tot 21.989.305 in 2005.

Baten uit eigen fondsenwerving

Greenpeace is een onafhankelijke milieu-organisatie en accepteert geen giften van bedrijven of subsidies van de overheid.

We zijn afhankelijk van inkomsten uit donaties, giften en legaten. In 2005 neemt het aantal donateurs af van 612.000 tot 580.000 (afgerond op duizendtallen). De baten uit fondsenwerving lopen terug van 18.070.755 euro (2004) tot 17.346.776 euro, een daling

van 4 procent. Greenpeace Nederland merkt dat steeds grotere inspanningen en investeringen nodig zijn om de inkomsten en het aantal donateurs op peil te houden.

In verhouding tot de daling van het aantal donateurs valt de inkomstdaling mee. Dat heeft alles te maken met de keuze van Greenpeace Nederland om in 2005 extra te investeren in bestaande donateurs. Die beslis-

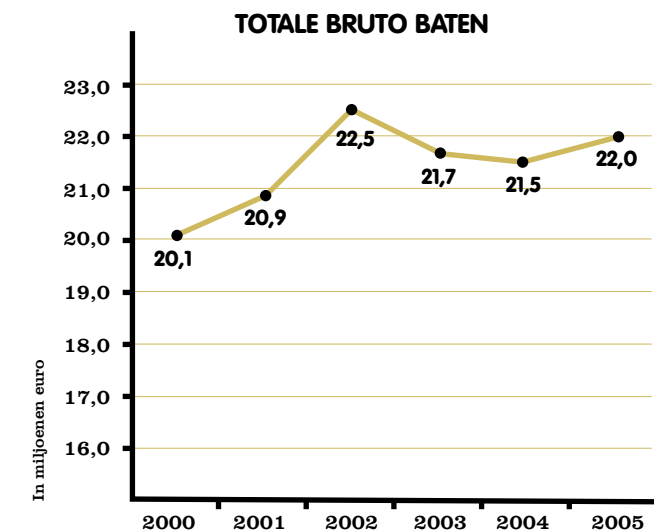
sing werpt zijn vruchten af: het gemiddelde giftbedrag ligt hoger. Ruim 70 procent van de donateurs kiest inmiddels voor een doorlopende machtiging. Greenpeace Nederland waardeert deze steun van haar achterban, die duidelijk vertrouwen heeft in de activiteiten van de organisatie.

Overige baten

De overige baten zijn toegenomen van 3.395.582 euro in 2004 tot 4.642.529 in 2005. De royalty's uit de merchandise-activiteiten van Greenpeace Nederland zijn vrijwel gelijk aan die in 2004, evenals de opbrengsten uit het beheer van de financiële middelen. Greenpeace Nederland ontvangt in 2005 opnieuw een aanzienlijke bijdrage van de Nationale Postcode Loterij: 2,5 miljoen euro. Daar komt nog een extra donatie bij van 1.201.500 euro voor een omvangrijk internationaal Greenpeace-project ter bescherming van de oerbossen op Nieuw-Guinea: *Protecting the Paradise Forest*.

Bovendien heeft Greenpeace Nederland in 2005 een bijdrage ontvangen van 98.959 euro uit de Goede Doelzegels die TPG Post in december 2004 lanceerde. De overige opbrengsten hebben te maken met een afwaardering van de lening aan Global Cooling BV en met de overname van twee schepen van Stichting Sirius, het educatieschip de *Sirius* en het actieschip de *Argus*.

Het totaal beschikbare bedrag voor de doelstelling is toegenomen van 17.457.433 euro (2004) tot 18.318.556.

Ontwikkelingen in de bestedingen

Kosten fondsenwerving

Het percentage kosten voor fondsenwerving is 21,16 procent (2004: 22,18 procent) van de baten uit eigen fondsenwerving.

Dit percentage ligt onder de norm van 25 procent die het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) stelt. De directe kosten die in 2005 zijn gemaakt voor fondsenwerving liggen 430.000 euro lager dan in 2004. Greenpeace Nederland heeft de kosten voor direct marketing omlaag

gebracht door bepaalde programma's bewust later te starten of uit te stellen. We willen de verhouding tussen kosten en baten kritisch bekijken en kiezen voor inventieve en alerte fondsenwervingsactiviteiten om de inkomsten op peil te houden, in plaats van een sterke verhoging van de budgetten voor fondsenwerving. Het fondsenwervingsteam heeft daartoe in 2005 een aantal veranderingen doorgevoerd.

Communicatie, educatie en voorlichting

In 2005 geeft Greenpeace Nederland meer geld uit aan communicatie, educatie en voorlichting over het milieu en de activiteiten van Greenpeace: 2.080.592 euro.

In 2004 was dat 1.644.028 euro. De uitgaven voor communicatie vallen in 2005 beduidend hoger uit dan in 2004: 825.146 euro in plaats van 330.276 euro in 2004. Greenpeace Nederland investeert dit jaar dan ook flink in voorlichtings- en bewustwordingscampagnes

op radio en televisie. Bovendien steekt ze extra bedragen in nieuwe media, waaronder GP-TV en een Greenpeace-videoblog.

Het kwartaalblad van Greenpeace is juist goedkoper geworden. Het donateursblad ondergaat halverwege 2005 een ingrijpende *restyling*: 28 pagina's magazine hebben plaatsgemaakt voor een krant op tabloidformaat die 8 pagina's telt. Dat levert na een half jaar al een kostenbesparing op: het blad kost 1.016.765 euro in 2005

(2004: 1.143.723 euro). Het donateursblad verschijnt nog steeds vier keer per jaar, met *Greenpeace Kids* voor de jeugd.

Een deel van de kostenstijging komt voor rekening van een toename van educatieve activiteiten, waaraan Greenpeace 238.681 euro uitgaf, tegen 170.029 in 2004. In 2005 is het Greenteam-programma ingrijpend veranderd, met nieuwe folders en een nieuw *kids*-blad.

Nationale campagnes

De kansen om campagne te voeren in 2005 zijn talrijk en die kansen grijpt Greenpeace Nederland. De uitgaven voor de nationale campagnes stijgen navenant: van 1.862.887 euro (2004) naar 2.305.933 euro (2005). Vier campagnes krijgen in 2005 de meeste nadruk. *Save Our Seas* maakt zich met acties en lobbywerk sterk voor de bescherming van de oceanen en alles wat daarin leeft: dolfijnen, de visstand in de Noordzee, de mysterieuze diepzee en de walvissen. De campagne Giftige stoffen zet alles op alles voor een streng Europees chemicaliënbeleid (REACH), met de publicatie van rapporten, een gids over gifvrije cosmetica en cyberacties gericht op producenten. De klimaatcampagne

van Greenpeace Nederland confronteert politici met de gevolgen van klimaatverandering en betreft via Solar Generation honderden jongeren bij dit enorme probleem. Greenpeace voert actie tegen het openhouden van kerncentrale Borssele en voor schone energiebronnen en efficiënt energiegebruik. In de wereldwijde campagne voor het behoud van de resterende oerbossen voert Greenpeace Nederland actie in de Finse oerbossen zelf en – onder meer met de kettingzaagringtonen - bij papiergebruikers in Nederland en Europa.

Speciale projecten

Greenpeace besteedt ieder jaar een belangrijk deel van de donateursbijdragen aan internationale campagnes en projecten.

Milieu problemen houden zich immers niet aan grenzen. Greenpeace Nederland werkt nauw samen met Greenpeace-kantoren over de hele wereld en deelt expertise op terreinen als fondsenwerving, acties en campagnes. In 2005 heeft Greenpeace Nederland in totaal

8.174.790 euro uitgegeven aan internationale campagnes en speciale projecten. Dat is 37 procent van de totale inkomsten.

Het grootste gedeelte hiervan is een jaarlijkse bijdrage aan Greenpeace International om zo wereldwijde campagneactiviteiten te steunen. Die samenwerking krijgt vorm door middel van *Funding Agreements* met Greenpeace International. Zo'n overeenkomst behelst een

projectvoorstel met lange en korte termijn-doelstellingen en het budget dat daarbij hoort. De *Funding Agreements* worden tussentijds intern geëvalueerd. In de bijlage *Funding Agreements* staat globaal wat de doelstellingen zijn van de internationale campagnes, lobby en onderzoek waaraan Greenpeace Nederland financieel heeft bijgedragen.

Uitvoeringskosten eigen organisatie

De kosten die onder deze post vallen zijn in 2005 licht afgenomen: 6.372.764 euro in 2005, tegen 6.410.197 euro in 2004. De salariskosten/sociale lasten zijn lager omdat het aantal fte's is afgenomen. De overige personeelskosten zijn hoger dan in 2004, vooral door het inhuren van tijdelijk personeel, onder meer om vaste krachten te vervangen die een sabbatical of zwangerschapsverlof opnemen. In totaal komen de personeelskosten in 2005 op 4.135.299 euro (2004: 4.282.166 euro).

Ook de huisvestingskosten vallen met 889.661 euro in 2005 lager uit dan in 2004 (948.021 euro). Dat heeft te maken met een verbeterde efficiency ten opzichte van het verhuisjaar 2004. Het traject voor interne verandering, dat in 2005 is ingezet, is onder andere debet aan de stijging van de post 'overige algemene kosten': 756.377, tegen 578.719 in 2004.

Ontwikkeling eigen vermogen

Greenpeace Nederland houdt een continuïteitsreserve aan van 12.848.691 euro (2004: 12.942.925 euro). Deze reserve voldoet aan hetgeen in de richtlijn Reserves Goede Doelen van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI) wordt gesteld, namelijk dat de continuïteitsreserve niet hoger mag zijn dan maximaal 1,5 maal de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie. De kosten van de werkorganisatie bedragen circa 9.401.000 euro (2004: 9.870.000 euro). De continuïteitsreserve bedraagt 1,37 maal de uitvoeringskosten (inclusief kosten voor fondsenwerving).

Greenpeace Nederland houdt deze reserve aan voor:

- het waarborgen van de eigen continuïteit;
- het risico op juridische claims dat Greenpeace Nederland loopt;
- de verplichtingen van Greenpeace Nederland ten opzichte van buitenlandse Greenpeace-kantoren;
- de bijdrage van Greenpeace Nederland aan de toekomstige vervanging van de internationale Greenpeace scheepsvloot en andere te verwachten eenmalige internationale investeringen.

Daarnaast heeft het bestuur een bestemmingsreserve vastgesteld van 4.311.923 euro (2004: 3.915.322 euro).

In 2005 is het totale eigen vermogen van Stichting Greenpeace Nederland vrijwel gelijk aan dat in 2004: 18.711.436 euro (2004: 18.684.691 euro). Het besteedbaar vermogen is in 2005 17.181.835 euro (2004: 16.878.508 euro).

Financieel statuut

Het bestuur heeft op 31 januari 2005 een financieel statuut aangenomen, waarin onder meer de randvoorwaarden voor vermogensbeheer zijn opgenomen. Dit statuut zal in 2006 in werking treden. Uitgangspunt is duurzaam en risicomijdend te beheren, met een aanvaardbaar rendement.

Greenpeace Nederland zal haar vermogen onderbrengen in beleggingsfondsen en vastrentende waarden zoals obligaties en deposito's (circa 85 procent) en in beperkte mate in beursgenoteerde aandelen (circa 15 procent). Uiteraard gaat het om ondernemingen die een sociaal en milieuvriendelijk beleid combineren met goede financiële prestaties. Bedrijven die bijvoorbeeld actief zijn in de biologische landbouw of in energieopwekking uit zon, wind of schone biomassa. Uitgesloten zijn

onder meer ondernemingen die zich bezig houden met genetische manipulatie of de opwekking van kernenergie. Dit is nauwkeurig vastgesteld door het bestuur in een lijst met criteria. Het bestuur ontvangt regelmatig rapportages over het financieel beheer, dat bovendien regelmatig worden geëvalueerd.

Amsterdam, 12 april 2006

De directie,
Liesbeth van Tongeren, algemeen directeur
Geert Drieman, directeur internationale en juridische zaken

2 Financieel jaarverslag Greenpeace Nederland

WAARIN OPGENOMEN:

- STICHTING GREENPEACE NEDERLAND
- STICHTING MILIEUPROJECTEN

2.1 Balans per 31 december 2005

Activa Alle bedragen zijn in euro

	31 DECEMBER 2005		31 DECEMBER 2004	
MATERIËLE VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa ten behoeve van de bedrijfsvoering (Zie in toelichting: 2.4.1)	1.312.455		1.686.183	
Materiële vaste activa ten behoeve van de doelstelling (2.4.2)	217.146		0	
		1.529.601		1.686.183
FINANCIËLE VASTE ACTIVA (2.4.3)				
Leningen en toezeggingen in het kader van de doelstelling		0		120.000
BELEGGINGEN (2.4.4)		6.250.996		6.250.281
VORDERINGEN (2.4.5)		2.929.615		3.173.562
LIQUIDE MIDDELEN (2.4.6)		18.263.623		17.665.452
		28.973.835		28.895.478

FOTO: GP/BEENTJES

FOTO: NDA& AND MBARI

Passiva Alle bedragen zijn in euro

	31 DECEMBER 2005		31 DECEMBER 2004	
EIGEN VERMOGEN (2.4.7)				
BESTEEDBAAR VERMOGEN				
Continuïteitsreserve	12.848.691		12.942.925	
Reserve niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen	21.221		20.261	
Bestemmingsreserve door bestuur bepaald	4.311.923		3.915.322	
		17.181.835		16.878.508
VASTGELEGD VERMOGEN				
Fonds activa bedrijfsvoering	1.312.455		1.686.183	
Fonds activa doelstelling	217.146		120.000	
		1.529.601		1.806.183
TOTAAL EIGEN VERMOGEN		18.711.436		18.684.691
VOORZIENINGEN (2.4.8)				
Voorzieningen juridische claims	266.665		0	
Voorzieningen personeel	31.527		0	
		298.192		0
KORTLOPENDE SCHULDEN (2.4.9)				
VOORUITONTVANGEN DONATIES		5.658.368		6.443.088
OVERIGE SCHULDEN				
Schuld aan belastingdienst	67.544		79.078	
Overige schulden	4.238.295		3.688.621	
		4.305.839		3.767.699
		28.973.835		28.895.478

2.2 Staat van baten en lasten over 2005

	2005 REALISATIE	2005 BEGROTING	2004 REALISATIE	2006 BEGROTING
Alle bedragen zijn in euro				
BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING (2.6.1)				
Donaties	14.149.411	14.749.000	14.626.424	14.550.000
Incidentele giften en schenkingen	1.878.107	1.734.000	1.594.884	1.450.000
Nalatenschappen	1.319.258	1.450.000	1.849.447	1.500.000
	17.346.776	17.933.000	18.070.755	17.500.000
KOSTEN FONDSENVERWERVING				
Directe verwervingskosten (2.6.2)	3.028.481	3.544.500	3.457.699	3.480.000
Toegerekend gedeelte van de uitvoeringskosten eigen organisatie (2.6.7)	642.268	637.414	551.205	673.302
	3.670.749	4.181.914	4.008.904	4.153.302
NETTO BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING	13.676.027	13.751.086	14.061.851	13.346.698
KOSTEN FONDSENVERWERVING ALS PERCENTAGE VAN BATEN UIT EIGEN FONDSENWERVING				
	21,16%	23,32%	22,18%	23,73%
OVERIGE BATEN				
Royalty's uit licentieovereenkomsten (inclusief netto resultaat merchandise) (2.6.3)	40.603	65.500	42.172	40.000
Opbrengst beleggingen (2.6.4)	712.660	600.000	724.063	660.000
Bijdrage Nationale Postcode Loterij (2.6.5)	3.701.500	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Bijdrage Goede Doelenzegels (2.6.5)	98.959	50.000	0	0
Overige baten (2.6.5)	88.807	0	129.347	0
	4.642.529	3.215.500	3.395.582	3.200.000
TOTAAL BESCHIKBAAR VOOR DE DOELSTELLING	18.318.556	16.966.586	17.457.433	16.546.698

	2005 REALISATIE	2005 BEGROTING	2004 REALISATIE	2006 BEGROTING
Alle bedragen zijn in euro				
TOTAAL BESCHIKBAAR VOOR DE DOELSTELLING	18.318.556	16.966.586	17.457.433	16.546.698
EDUCATIE EN VOORLICHTING				
Directe kosten (2.6.6)	2.080.592	1.942.100	1.644.028	2.149.715
Toegerekend gedeelte van de uitvoeringskosten eigen organisatie (2.6.7)	2.803.760	2.611.076	2.589.060	2.881.649
	4.884.352	4.553.176	4.233.088	5.031.364
CAMPAGNEKOSTEN				
Nationale campagnes (2.6.6)	2.305.933	1.918.660	1.862.887	2.050.000
Toegerekend gedeelte van de uitvoeringskosten eigen organisatie (2.6.7)	2.926.736	3.175.510	3.269.932	3.070.679
Internationale campagnes (2.6.6)	2.955.140	3.955.140	4.014.000	3.863.880
Speciale projecten (2.6.6)	5.219.650	3.364.100	3.610.935	2.950.000
	13.407.459	12.413.410	12.757.754	11.934.559
TOTAAL BESTEED AAN DOELSTELLING	18.291.811	16.966.586	16.990.842	16.965.923
Exploitatiesaldo	26.745	0	466.591	(419.225)
Dotatie reserve niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen	(960)		(4.311)	
Onttrekking aan bestemmingsreserve speciale projecten	3.907.426	3.915.322	2.605.538	4.311.923
	3.933.211	3.915.322	3.067.818	3.892.698

2.3 Algemene toelichting

2.3.1 Activiteiten

In dit financieel jaarverslag zijn opgenomen: Stichting Greenpeace Nederland en Stichting Milieuprojecten.

Stichting Greenpeace Nederland voert activiteiten uit op het gebied van milieubescherming. Haar inkomsten verkrijgt de stichting uit bijdragen van donateurs, legaten en royalty's. Stichting Greenpeace Nederland ontvangt geen subsidies van overheden en bijdragen van bedrijven. De stichting besteedt haar inkomsten aan educatie en voorlichting en aan (inter)nationale campagnes op het gebied van milieubescherming.

Stichting Milieuprojecten heeft de doelstellingen van Stichting Greenpeace Nederland ondersteund, door vermogen te beheren van Stichting Greenpeace Nederland. Stichting Greenpeace Nederland heeft besloten dit vermogen zelf te gaan beheren. Op 30 november 2005 is Stichting Milieuprojecten ontbonden bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam. Alle activa zijn overgedragen aan Stichting Greenpeace Nederland.

Jaarlijks draagt Stichting Greenpeace Nederland bij in de campagnekosten van Stichting Greenpeace Council (hierna te noemen: Greenpeace International). Die bijdragen zijn gebaseerd op zogenaamde *Funding Agreements*. In de Staat van baten en lasten vallen ze onder de Campagnekosten.

2.3.2 Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen

Stichting Greenpeace Nederland heeft het CBF-Keur. Het Centraal Bureau Fondsenwerving verleent dit keurmerk aan fondsenwervende instellingen, die voldoen aan bepaalde eisen. Die eisen zijn vastgelegd in het Reglement CBF-Keur.

Een voorwaarde van het CBF-Keur is dat het financieel jaarverslag wordt ingericht volgens de Richtlijn Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn FW). De Raad voor de Jaarverslaggeving publiceert

deze richtlijn. De Richtlijn FW maakt onderscheid tussen de kosten die een organisatie maakt om fondsen te verwerven én de kosten die ze maakt om dat geld uit te geven. De richtlijn wil onder meer duidelijk maken of de besteding klopt met het oorspronkelijke doel waarvoor de organisatie fondsen heeft geworven. De inrichting van dit financieel jaarverslag voldoet aan deze CBF-voorwaarde.

2.3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

BEGROTING

In de Staat van baten en lasten zijn - ter vergelijking - de cijfers opgenomen van het voorgaande jaar (Realisatie 2004). Daarnaast staat de begroting voor het lopende boekjaar (Begroting 2005). Die begroting is goedgekeurd door het bestuur van Stichting Greenpeace Nederland. Ook is ter informatie de begroting voor het komende jaar opgenomen (Begroting 2006).

MATERIËLE VASTE ACTIVA

De waarde van de materiële vaste activa is gebaseerd op de prijs die is betaald voor het verkrijgen of vervaardigen van die activa. De afschrijvingen worden daarvan afgetrokken. Hoe hoog die afschrijvingen zijn, wordt bepaald door de aanschafwaarde en de geschatte economische levensduur.

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN VAN VASTE ACTIVA

Op iedere balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn de vaste activa aan een bijzondere waardevermindering onderhevig zijn. Hiervan is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de opbrengstwaarde. Als dat zo is wordt de waarde van het actief bepaald op de opbrengstwaarde. Een bijzonder waardeverminderingverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

BELEGGINGEN

De waarde van beleggingen in aandelenfondsen wordt bepaald door de marktwaarde. Die beurswaarde verschilt van de aanschafwaarde. Daarom is een reserve gevormd onder het besteedbaar eigen vermogen: de niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen. De waarde van beleggingen in obligaties wordt bepaald door de nominale waarde. Obligaties worden aangehouden voor hun gehele looptijd.

VORDERINGEN

Dit zijn nog te vorderen bedragen op debiteuren, die voortkomen uit normale bedrijfsactiviteiten. Onder vorderingen staan ook de toegezegde nalatenschappen, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Op vorderingen wordt, als dit noodzakelijk is, een voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht.

EIGEN VERMOGEN

Het eigen vermogen bestaat uit een deel dat vrij besteedbaar is en een deel dat is vastgelegd. Het vastgelegd vermogen zit 'vast' in activa, die direct en volledig worden gebruikt om de doelstelling van Greenpeace te realiseren. En in activa die worden gebruikt voor de bedrijfsvoering (zoals computers).

VOORZIENINGEN

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die in rechte afdwingbaar zijn of voor feitelijke verplichtingen, die op de balansdatum bestaan. Het is waarschijnlijk dat voor deze verplichtingen een uitstroom van middelen noodzakelijk is en de omvang ervan is op betrouwbare wijze te schatten. De waardering van de voorzieningen is gebaseerd op de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

OVERIGE ACTIVA EN PASSIVA

De waarde van activa en passiva wordt bepaald door de nominale waarde, tenzij hierboven iets anders is aangegeven. Van de vorderingen wordt een voorziening afgetrokken, als dat nodig is.

DONATIES

Donaties worden in dit verslag meegeteld op het moment dat Greenpeace ze ontvangt. Een belangrijke uitzondering hierop vormen de jaardonaties. Aan het eind van het jaar wordt aan donateurs gevraagd of ze hun donatie voor het volgende kalenderjaar willen voldoen. Greenpeace ontvangt een groot deel van die donaties al voor het eind van het lopende boekjaar. Omdat ze horen bij het volgende boekjaar, worden ze daaraan toegerekend.

LEGATEN EN GIFTEN

Giften worden in dit verslag meegeteld op het moment dat Greenpeace de geldopbrengsten ontvangt. Nalatenschappen vallen onder het boekjaar, waarin de omvang van een nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Maar voorschotten daarop - als voorlopige uitbetalingen - worden gerekend als baten in het boekjaar waarin Greenpeace ze ontvangt. Nalatenschappen waarop vruchtgebruik rust, worden pas geteld als baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt.

ROYALTY'S

Royalty's worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

VREEMDE VALUTA

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers die geldt op het moment van de transactie. Maar vorderingen en schulden in vreemde valuta aan het eind van het boekjaar worden omgerekend tegen de koers die geldt op de balansdatum. De koersresultaten staan in de Staat van baten en lasten, onder de uitvoeringskosten eigen organisatie.

KOSTEN

Kosten zijn verdeeld in drie categorieën:

1. kosten fondsenwerving
2. kosten educatie en voorlichting
3. campagnekosten

Voor zover mogelijk worden kosten direct toegerekend aan een van de drie categorieën. De personeelskosten van die drie categorieën worden uiteraard rechtstreeks toegerekend aan die categorieën zelf. De overige uitvoeringskosten eigen organisatie worden toegerekend volgens de verhouding van de personeelskosten binnen deze categorieën.

PERSONEELSBELONINGEN: PENSIOENEN

De pensioenregeling is een toegezegde-bijdrageregeling. Hiervoor worden premies aan een verzekeringsmaatschappij betaald. Behalve de betaling van premies zijn er geen verdere verplichtingen uit hoofde van de pensioenre-

geling. De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn.

OVERIGE BATEN EN LASTEN

Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, voor zover dat hierboven niet anders staat aangegeven. Verliezen worden in aanmerking genomen zodra zij voorzienbaar zijn, winsten wanneer zij daadwerkelijk zijn gerealiseerd.

2.4 Toelichting op afzonderlijke posten van de balans

2.4.1 Materiële vaste activa ten behoeve van de bedrijfsvoering

Het verloop van de materiële vaste activa in 2005 is als volgt:

	VERBOUWING	INVENTARIS	COMPUTER-APPARATUUR	TOTAAL
Alle bedragen zijn in euro				
STAND PER 1 JANUARI 2005				
Aanschaffingswaarde	843.667	1.002.026	2.077.288	3.922.981
Cumulatieve afschrijvingen	(83.244)	(712.057)	(1.441.497)	(2.236.798)
	760.423	289.969	635.791	1.686.183
MUTATIES 2005				
Investerings	0	55.794	30.261	86.055
Herrubricering	(224)	224	0	0
Afschrijvingen	(84.344)	(116.850)	(258.589)	(459.783)
	(84.568)	(60.832)	(228.328)	(373.728)
STAND PER 31 DECEMBER 2005				
Aanschaffingswaarde	843.443	1.058.044	2.107.549	4.009.036
Cumulatieve afschrijvingen	(167.588)	(828.907)	(1.700.086)	(2.696.581)
Boekwaarde	675.855	229.137	407.463	1.312.455
Afschrijvingspercentages	10	20	33-50	

De herrubricering betreft een klein gedeelte van de investeringen in inventaris die eind 2004 ten onrechte waren gerubriceerd onder de kop verbouwingen.

2.4.2 Materiële vaste activa ten behoeve van de doelstelling

Het verloop van de materiële vaste activa ten behoeve van de doelstelling in 2005 is als volgt:

	CAMPAGNE-MATERIALEN	SCHEPEN	TOTAAL
Alle bedragen zijn in euro			
STAND PER 1 JANUARI 2005			
Aanschaffingswaarde	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	0
	0	0	0
MUTATIES 2005			
Investeringen	21.087	202.000	223.087
Afschrijvingen	(5.941)	0	(5.941)
	15.146	202.000	217.146
STAND PER 31 DECEMBER 2005			
Aanschaffingswaarde	21.087	202.000	223.087
Cumulatieve afschrijvingen	(5.941)	0	(5.941)
Boekwaarde	15.146	202.000	217.146
Afschrijvingspercentages	50	10	

Campagnematerialen worden verantwoord in de Staat van baten en lasten, onder het jaar waarin ze zijn aangeschaft. Als ze worden ingezet voor meerdere activiteiten, worden ze afgeschreven in twee jaar. Stichting Greenpeace Nederland heeft eind 2005 twee schepen tegen de taxatiewaarde overgenomen van Stichting Sirius: het educatieschip de *Sirius* en het actieschip de *Argus*. Eerder huurde Stichting Greenpeace Nederland deze schepen van Stichting Sirius. De afschrijvingstermijn voor de schepen is tien jaar. De eerste afschrijvingen zullen plaatsvinden in 2006.

2.4.3 Financiële vaste activa

LENINGEN EN TOEZEGGINGEN VERSTREKT IN HET KADER VAN DE DOELSTELLING

Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

	01-01-2005	MUTATIES	31-12-2005
Alle bedragen zijn in euro			
Lening en toezegging Global Cooling B.V. af: voorziening voor mogelijke oninbaarheid	97.563 (97.563)	(20.420) 20.420	77.143 (77.143)
	0	0	0
Lening Stichting Sirius	120.000	(120.000)	0
	120.000	(120.000)	0

Global Cooling B.V. is bezig met de ontwikkeling van een energiezuinige koelmachine. Greenpeace Nederland ondersteunt dit initiatief. Daarom heeft Greenpeace Nederland een lening aan Global Cooling B.V. verstrekt. Ook heeft Greenpeace Nederland toegezegd dat zij een deposito aanhoudt dat dient als zekerheid voor een derde partij die Global Cooling B.V. eveneens een lening heeft verstrekt. Zekerheidshalve is het totaal van de lening plus de toezegging voorzien.

In 2005 heeft Global Cooling B.V. de lening die zij van derden heeft gekregen geheel afgelost. Hierdoor is het voor Greenpeace Nederland niet langer nodig de deposito voor deze lening aan te houden. Het bedrag dat hierdoor is vrijgekomen, is nu ondergebracht bij de liquide middelen. Bovendien is hetzelfde bedrag in mindering gebracht op de voorziening en toegevoegd aan de exploitatie van 2005. Eind 2005 bestaat deze post alleen nog uit de geheel voorziene lening van Greenpeace Nederland aan Global Cooling B.V.

De lening aan Stichting Sirius is een renteloze, aflossingsvrije lening geweest voor de financiering van activa, in het kader van bevordering van milieubescherming. Deze activa, het educatieschip de *Sirius* en het actieschip de *Argus*, zijn in 2005 voor de taxatiewaarde door Stichting Greenpeace Nederland overgenomen van Stichting Sirius. Hierbij is de lening volledig afgelost.

De leningen en toezeggingen hebben voor het grootste deel een looptijd van meer dan één jaar.

2.4.4 Beleggingen

Een specificatie van deze post beleggingen ziet er als volgt uit:

	WAARDERING 31-12-2005	BEURSWAARDE 31-12-2005	AANSCHAF- WAARDE
Alle bedragen zijn in euro			
2.082 aandelen Triodos Groenfonds	123.775	123.775	101.820
40 aandelen Royal Dutch Shell	1.031	1.031	1.722
4 aandelen Akzo Nobel	157	157	200
TOTAAL AANDELEN	124.963	124.963	103.742
4.000 obligaties B.N.G. 1996/2006 6,375 %	1.815.121	1.818.933	1.875.020
4.000 obligaties Nederlandse Waterschapsbank 1996/2006 6,25 %	1.815.121	1.818.025	1.860.499
TOTAAL OBLIGATIES	3.630.242	3.636.958	3.735.519
Langlopend deposito ASN	2.495.791		
TOTAAL BELEGGINGEN	6.250.996		

Het verschil tussen de aanschafwaarde van de obligaties en de waardering - op nominale waarde - is € 105.277. Dit bedrag is in het jaar van aankoop als vordering op de balans gezet. Gedurende de looptijd van de obligaties wordt het bedrag afgeschreven ten laste van de exploitatie. Het verschil is eind 2005 volledig afgeschreven.

Het deposito ASN heeft een looptijd tot 21 mei 2007. De rente is 5,35%.

De beleggingen in aandelen worden aangehouden voor activiteiten in het kader van de doelstelling. De aandelen Nedlloyd (tien stuks) zijn op 11 augustus 2005 verkocht. De twintig aandelen Shell (N.V. Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij) zijn omgezet in veertig aandelen Royal Dutch Shell plc bij de verandering van de vennootschappelijke structuur.

De obligaties en het langlopende deposito ASN zijn door Stichting Greenpeace Nederland overgenomen van de opgeheven Stichting Milieuprojecten.

2.4.5 Vorderingen

Deze post bestaat grotendeels uit nog te ontvangen nalatenschappen. Van deze nalatenschappen is onbekend wanneer Greenpeace ze ontvangt. Sinds 2001 worden nalatenschappen waarop vruchtgebruik rust, pas geteld als baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt.

De overige vorderingen hebben overwegend een looptijd van maximaal één jaar.

2.4.6 Liquide middelen

Onder liquide middelen zijn de volgende deposito's begrepen:

- Rabobank voor € 275.075 met een looptijd tot 1 januari 2006, rentepercentage 2,330%
- Rabobank voor € 87.965 met een looptijd tot 11 januari 2006, rentepercentage 2,335%
- Rabobank voor € 43.109 met een looptijd tot 9 januari 2006, rentepercentage 2,335%

Het laatste deposito is een onderpand voor een garantie aan de Belastingdienst en staat dus niet ter vrije beschikking van Stichting Greenpeace Nederland. Deze garantie is afgegeven in verband met een licentieovereenkomst met een buitenlandse partij.

2.4.7 Eigen vermogen

Een specificatie van de mutaties in het eigen vermogen ziet er als volgt uit:

Alle bedragen zijn in euro	01-01-2005	EXPLOITATIE-SALDO	OVERIGE MUTATIES	31-12-2005
BESTEEDBAAR VERMOGEN				
Bestemmingsreserve door bestuur bepaald	3.915.322	(3.907.426)	4.304.027	4.311.923
Reserve niet gerealiseerde waardeverschillen beleggingen	20.261	960	0	21.221
Overig besteedbaar vermogen	12.942.925	3.933.211	(4.027.445)	12.848.691
	16.878.508	26.745	276.582	17.181.835
VASTGELEGD VERMOGEN				
Fonds activa bedrijfsvoering	1.686.183	0	(373.728)	1.312.455
Fonds activa doelstelling	120.000	0	97.146	217.146
	1.806.183	0	(276.582)	1.529.601
	18.684.691	26.745	0	18.711.436

BESTEMMINGSRESERVE DOOR BESTUUR BEPAALD

In 2004 heeft het bestuur een bestemmingsreserve gevormd ter grootte van € 3.915.322.

In 2005 is dit bedrag als volgt besteed:

Alle bedragen zijn in euro	BEGROOT	REALISATIE
Bijdrage ziekenhuis India/Bhopal	12.262	12.262
Solar Chill Project	73.223	66.180
Campagne Baikal	144.852	144.000
Ontwikkeling kleine Greenpeace-kantoren	453.385	453.384
Internationale campagnes	3.231.600	3.231.600
Totaal	3.915.322	3.907.426

In 2005 heeft het bestuur opnieuw een bestemmingsreserve gevormd voor 2006, met de volgende bestedingsdoelen:

Solar Chill Project (niet in 2005 uitgegeven)	7.043
Opleidingen, trainingen en begeleiding personeel, en intern veranderingstraject	300.000
Onderzoek	41.000
Internationale campagnes	3.863.880
Voorlichting en educatie	100.000
Totaal	4.311.923

VASTGELEGD VERMOGEN

Het fonds activa bedrijfsvoering is het vermogen dat is vastgelegd in materiële vaste activa ten behoeve van de bedrijfsvoering. Fonds activa doelstelling is het vermogen dat is vastgelegd in materiële vaste activa ten behoeve van de doelstelling.

2.4.8 Voorzieningen

Twee voorzieningen zijn opgenomen: een voorziening voor juridische claims en een voorziening voor personele kosten.

Het verloop in de voorzieningen is als volgt:

Alle bedragen zijn in euro	JURIDISCHE CLAIMS	PERSONELE KOSTEN	TOTAAL
Stand per 1 januari 2005	0	0	0
Dotaties	266.665	31.527	298.192
Onttrekkingen	0	0	0
Stand per 31 december 2005	266.665	31.527	298.192

Van de voorzieningen is een bedrag van € 25.204 aan te merken als langlopend (langer dan een jaar).

2.4.9 Kortlopende schulden

VOORUIT ONTVANGEN DONATIES

Onder deze post zijn de donaties voor 2006 opgenomen die al in 2005 zijn ontvangen.

OVERIGE SCHULDEN

De overige schulden hebben overwegend een looptijd van maximaal één jaar.

2.5 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

FINANCIËLE TOEZEGGINGEN

Stichting Greenpeace Nederland heeft in 2005 toegezegd € 3.863.880 bij te dragen ten behoeve van campagnes van Greenpeace International in 2006. Greenpeace Nederland heeft zich verplicht tot een jaarlijkse bijdrage aan Greenpeace International van minimaal 18 procent van de inkomsten van twee jaar geleden. Bovenop die 18 procent komt jaarlijks nog een extra bedrag. De hoogte van dit bedrag wordt bepaald volgens een schijvensysteem. Elke schijf heeft daarbij een ander percentage over de inkomsten van twee jaar geleden. Voor 2006 zijn extra toezeggingen gedaan voor € 2.950.000.

HUURVERPLICHTINGEN

Stichting Greenpeace Nederland heeft huurverplichtingen ter hoogte van circa € 630.000 per jaar. Het gaat om de huur van het kantoorpand (Jollemanhof 15-17 te Amsterdam) en de loods in Amsterdam-Noord. Deze verplichtingen hebben eind 2005 nog een looptijd van acht jaar (kantoor) en anderhalf jaar (loods).

LEASEVERPLICHTINGEN

Stichting Greenpeace Nederland heeft leaseverplichtingen ter hoogte van circa € 105.000 per jaar. Het betreft hier een print- en kopieercontract. Deze verplichtingen hebben eind 2005 nog een looptijd van ruim drieëneenhalf jaar.

GARANTIES

Door Stichting Greenpeace Nederland zijn ten behoeve van derden garanties afgegeven voor in totaal € 192.211. Het gaat om drie bankgaranties: voor het huurcontract van het kantoorpand, voor een leverancier en voor de Belastingdienst in verband met een licentieovereenkomst met een buitenlandse partij.

VRUCHTGEBRUIK NALATENSCHAPPEN

Nalatenschappen waarop vruchtgebruik rust, worden pas geteld als baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt. Uit hoofde hiervan heeft Greenpeace Nederland een uitgesteld recht van € 390.000 (2004: € 380.000).

2.6 Toelichting op afzonderlijke posten van de Staat van baten en lasten

2.6.1 Baten fondsenwerving

De totale opbrengsten uit eigen fondsenwerving zijn lager dan begroot. De opbrengsten van de themamailingen, waarin Greenpeace de bestaande donateurs vraagt om een extra gift, vallen tegen. De inkomstendaling ten

opzichte van 2004 is 4 procent. Belangrijkste oorzaak zijn de lagere opbrengsten uit nalatenschappen. Als deze inkomsten buiten beschouwing worden gelaten is de daling ten opzichte van 2004 1,2 procent.

2.6.2 Kosten fondsenwerving

Een specificatie van de directe verwervingskosten ziet er als volgt uit:

Alle bedragen zijn in euro	REALISATIE 2005	BEGROTING 2005	REALISATIE 2004
Direct marketing	1.544.165	2.147.000	1.972.770
Promotie	990.319	916.000	1.124.209
Overige	493.997	481.500	360.720
	3.028.481	3.544.500	3.457.699

Het kostenpercentage van de zelf geworven inkomsten dat is besteed aan fondsenwerving (21,16 %) ligt binnen de norm van het Centraal Bureau voor Fondsenwerving (CBF) van 25%. Met name voor direct marketing zijn minder kosten gemaakt door bepaalde programma's bewust later te starten of uit te stellen.

2.6.3 Royalty's en netto resultaat merchandise

Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

Alle bedragen zijn in euro	REALISATIE 2005	BEGROTING 2005	REALISATIE 2004
Royalty's	40.603	65.500	42.172
Af: directe kosten merchandise			
NETTO RESULTAAT MERCHANDISE	40.603	65.500	42.172

De opbrengst van de merchandise-activiteiten is in 2005 lager dan begroot.

2.6.4 Opbrengst beleggingen

Deze post bestaat uit:

Alle bedragen zijn in euro	REALISATIE 2005	BEGROTING 2005	REALISATIE 2004
Rente obligaties	229.159	225.000	229.159
Rente langlopende deposito's	133.525	125.000	133.525
Rente liquide middelen	345.883	247.500	354.388
Dividenden	2.563	2.500	2.680
Verkoop aandelen Nedlloyd	570	0	
Ongerealiseerde koersresultaten effecten	960	0	4.311
TOTAAL	712.660	600.000	724.063

De opbrengsten uit beleggingen zijn hoger dan begroot. Sinds 2004 selecteert Greenpeace Nederland de gebruikte spaarrekeningen nog nauwkeuriger en dat heeft zijn vruchten afgeworpen. De kosten die samenhangen met de beleggingen bedragen in 2005 € 46 (2004: € 38).

2.6.5 Aandeel in acties van derden en overige baten

Stichting Greenpeace Nederland is beneficiant van de Nationale Postcode Loterij N.V. en heeft in 2005 € 2.500.000 ontvangen. Dit bedrag is verantwoord als bate in de jaarrekening 2005. Bovendien is een extra bijdrage € 1.201.500 ontvangen van de Nationale Postcode Loterij N.V. voor het project *Protecting the Paradise Forest*, een omvangrijk internationaal Greenpeace-project ter bescherming van de oerbossen op Nieuw-Guinea. Bovendien heeft Greenpeace Nederland in 2005 een bijdrage van € 98.959 ontvangen uit de Goede Doelzegels die TPG Post in december 2004 lanceerde.

Overige baten die werden ontvangen in 2005:

- de vrijval van een deel van de voorziening die is gemaakt voor de lening aan Global Cooling B.V. van € 20.420
- de eenmalige opbrengst die voortvloeit uit de overname van de schepen van Stichting Sirius van € 68.387. Deze bate is ontstaan doordat de taxatiewaarde van de schepen hoger was dan de boekwaarde van de lening. Tevens zijn alle andere vorderingen en schulden overgenomen.

2.6.6 Besteed aan de doelstelling

Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

Alle bedragen zijn in euro	REALISATIE 2005	BEGROTING 2005	REALISATIE 2004
EDUCATIE EN VOORLICHTING			
Donateursblad Greenpeace Magazine	1.016.765	1.040.000	1.143.723
Communicatie	825.146	684.600	330.276
Ondersteunende activiteiten	238.681	217.500	170.029
TOTAAL EDUCATIE EN VOORLICHTING	2.080.592	1.942.100	1.644.028
NATIONALE CAMPAGNES			
Klimaat en energie	851.452	549.660	418.908
Giftige stoffen	391.577	340.000	555.221
Biodiversiteit	883.321	800.000	509.629
Ondersteunende activiteiten	179.583	229.000	379.129
TOTAAL NATIONALE CAMPAGNES	2.305.933	1.918.660	1.862.887

EDUCATIE EN VOORLICHTING
Het donateursblad is in de tweede helft van 2005 totaal vernieuwd, met als uitgangspunt een uitstraling die meer past bij deze tijd en bij de donateurs. De kosten hiervoor zijn lager dan in 2004 en uiteindelijk zelfs lager dan begroot. De kosten voor overige communicatie zijn hoger dan 2004 en ook hoger dan begroot, voornamelijk door bewustwordings- en voorlichtingscampagnes op televisie en radio en door extra uitgaven op het gebied van nieuwe media (internet). De kosten besteed aan educatieve doeleinden zijn hoger dan begroot, met name door de periodieke onderhoudskosten van de Sirius.

NATIONALE CAMPAGNES

In 2005 hebben zich veel mogelijkheden voorgedaan om nationale campagnes te organiseren. Het grote aantal campagnes van Greenpeace Nederland in 2005 heeft veel extra activiteiten vereist en dus meer gekost, zoals Finse oerbossen, REACH, Bespaar ons Borssele, Solar Generation en Save our Seas.

INTERNATIONALE CAMPAGNES/SPECIALE PROJECTEN

Greenpeace Nederland stelt jaarlijks middelen beschikbaar aan Greenpeace International voor internationale campagnes.

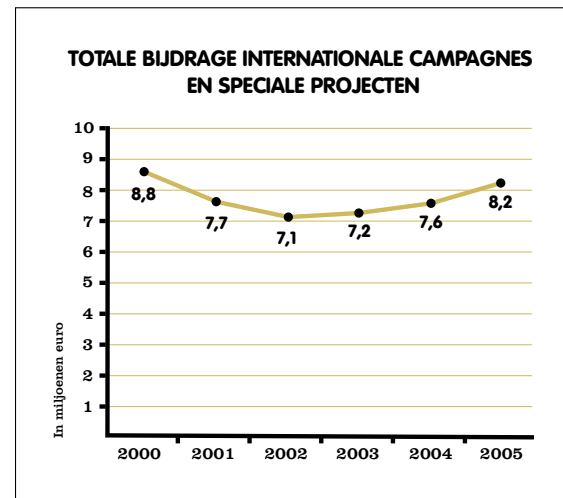
		SPECIALA PROJECTEN	
Toezennging voor 2005	3.955.140	Lake Baikal	144.000
Vanuit bestemmingsreserve:		Ontwikkeling kleine Greenpeace-kantoren	453.384
Ontwikkeling kleine Greenpeace-kantoren	453.385		
Campagne Baikal	144.851		
Internationale Campagnes extra toezennging	3.231.600		
	3.829.836	Bedrag per saldo minder uitgegeven	1.000.852
Stand 1 januari 2005	7.784.976	Opsplitsing:	
Besteed aan:		Verlaging toezennging 2005 door Greenpeace International i.v.m extra toezennging in 2004	(1.000.000)
PROJECTEN 2005		Campagne Baikal en Ontwikkeling kleine Greenpeace-kantoren, wisselkoers- en afrondingsverschillen	(852)†
Nuclear Disarmament Campaign	244.800	Alle bedragen zijn in euro	
Defending Our Oceans: Stop Whaling!	2.000.000		
Arctic, North, Baltic, Barents Seas	327.940		
Global Energy Revolution	845.000		
Ancient Forests In Crisis	853.000		
Toxic Shipbreaking	86.000		
Political & Business Unit	1.000.000		
European Unit	830.000		

Het bedrag dat daadwerkelijk is besteed aan de speciale projecten - inclusief de extra bijdrage van € 3.231.600 voor Internationale Campagnes - is onttrokken aan de bestemmingsreserve. In 2005 is dit beschikbaar gesteld aan Greenpeace International.

Een specificatie van de totale toezennging voor 2006 - inclusief onttrekkingen uit de bestemmingsreserve - ziet er als volgt uit:

Vanuit bestemmingsreserve	3.863.880
Extra toezennging voor 2006	2.950.000
STAND PER 31 DECEMBER 2005	6.813.880

De overige bedragen die zijn opgenomen in de bestemmingsreserve worden niet uitbetaald via Greenpeace International. Daarom zijn ze niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

	REALISATIE 2005	BEGROTING 2005
Alle bedragen zijn in euro		
Support Office South East Asia	70.383	132.500
Support Office Russia	18.886	0
Protecting the Paradise Forest	1.222.955	0
	1.312.224	132.500
VANUIT BESTEMMINGRESERVE:		
Solar Chill Project	66.180	73.223
Bijdrage ziekenhuis India/Bhopal	12.262	12.262
	78.442	85.485
TOTAAL OVERIGE SPECIALE PROJECTEN	1.390.666	217.985

OVERIGE SPECIALE PROJECTEN

Naast de bedragen voor Greenpeace International is ook geld uitgegeven aan internationale projecten die niet via Greenpeace International lopen. Ook die vallen onder de speciale projecten (zie nevenstaand overzicht).

Het bedrag voor het project *Protecting the Paradise Forest* is een optelsom van de extra bijdrage van € 1.201.500 van de Nationale Postcode Loterij N.V. en een rentevergoeding in verband met een verschil tussen het tijdstip van ontvangst door Stichting Greenpeace Nederland en de overmaking aan de organiserende Greenpeace-kantoren.

2.6.7 uitvoeringskosten eigen organisatie

Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

	CAMPAGNES	EDUCATIE EN VOORLICHTING	FONDSEN-WERVEN	2005 REALISATIE TOTAAL	2005 BEGROTING	2004 REALISATIE
Alle bedragen zijn in euro						
Salaris inclusief sociale lasten	1.550.169	1.469.089	359.148	3.378.406	3.484.667	3.691.821
Pensioenlasten	122.303	98.870	22.381	243.554	253.517	212.876
Overige personeelskosten	226.692	251.407	35.240	513.339	472.816	377.470
Reis-/verblijfkosten	3.578	3.428	785	7.791	2.749	13.137
Huisvestingskosten	408.583	391.415	89.663	889.661	861.231	948.021
Kantoorkosten	250.230	239.716	54.913	544.859	538.996	560.605
Directie en bestuur	17.809	17.060	3.908	38.777	45.000	27.548
Overige algemene kosten	347.372	332.775	76.230	756.377	765.024	578.719
	2.926.736	2.803.760	642.268	6.372.764	6.424.000	6.410.197
Gemiddeld aantal personeelsleden in fte's				76,6		80
Bezoldiging directie inclusief pensioenlasten (specificatie bij 2.6.8)				221.780		200.469
Bezoldiging bestuurders en toezichhouders				0		0
Leningen, voorschotten en garanties verstrekt aan bestuurders en toezichhouders				0		0

Het aantal fte's is in 2005 minder dan in 2004 en dus zijn ook de salariskosten inclusief sociale lasten lager. De overige personeelskosten zijn hoger dan 2004. Die kosten zijn veroorzaakt door het inhuren van tijdelijk personeel, in verband met sabbaticals van een aantal vaste werknemers. Door de aard van deze kosten is het niet altijd mogelijk hiermee rekening te houden in de begroting.

De overige algemene kosten zijn nagenoeg gelijk aan het begrote bedrag. De kosten zijn hoger dan in 2004 door de kosten van een traject van interne verandering dat in 2005 is ingezet.

De verhouding in de doorberekening van de uitvoeringskosten eigen organisatie is gewijzigd ten opzichte van 2004. Dat komt door wijzigingen in (de verhoudingen tussen) de personeelskosten van campagnes, educatie en voorlichting, en fondsenwerving.

2.6.8 Personeelskosten

Een specificatie van deze post ziet er als volgt uit:

Alle bedragen zijn in euro	2005	2004
Salarissen	3.008.855	3.258.154
Sociale lasten	369.551	433.666
Pensioenlasten	243.554	212.876
	3.621.960	3.904.696
Overige personeelskosten	513.339	377.470
TOTAAL	4.135.299	4.282.166

Het salaris van de directie is in 2005 gestegen, omdat Liesbeth van Tongeren vanaf eind 2004 voltijds is gaan werken. Ook de pensioenlasten van de directie vallen hoger uit dan in 2004. In dit bedrag zijn mede de kosten opgenomen van een herberekening over voorgaande jaren.

De (in hiernaast staand overzicht inbegrepen) salarissen van de directie zijn als volgt opgebouwd:

Alle bedragen zijn in euro	2005 L. VAN TONGEREN	2005 G. DRIEMAN	2005 TOTAAL	2004 TOTAAL
Salarissen	86.385	80.340	166.725	159.930
Sociale lasten	4.994	4.994	9.988	10.109
Pensioenlasten	14.160	13.263	27.423	15.544
	105.539	98.597	204.136	185.583
Overige personeelskosten	9.936	7.708	17.644	14.886
TOTAAL	115.475	106.305	221.780	200.469

Het gemiddelde aantal personeelsleden – in voltijd formatieplaatsen (fte's) – was 76,6 in 2005 (2004: 80). De personeelskosten zijn lager dan begroot. Enkele fte's zijn niet ingevuld, in verband met de teruggelopen inkomsten. In de post overige personeelskosten zitten ook de kosten voor het inhuren van tijdelijk personeel in verband met de sabbaticals van een aantal vaste werknemers.

2.6.9 Bestuurskosten

De bestuurskosten bedroegen in 2005 circa € 950 (2004: € 1.000). Deze kosten worden verantwoord als uitvoeringskosten eigen organisatie onder de kosten voor directie en bestuur.

Amsterdam, 12 april 2006

Het bestuur, Greetje Lubbi, voorzitter Hans Wiebes, penningmeester De directie,	Liesbeth van Tongeren, algemeen directeur Geert Drieman, directeur internationale en juridische zaken
--	---

3 Overige gegevens

3.1 Accountantsverklaring

Aan Het bestuur van Stichting Greenpeace Nederland

OPDRACHT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 van Greenpeace Nederland te Amsterdam gecontroleerd. De balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 zijn ontleend aan de door ons gecontroleerde jaarrekening 2005 van Greenpeace Nederland. Bij die jaarrekening hebben wij op 12 april 2006 een goedkeurende accountantsverklaring verstrekt. De balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van Greenpeace Nederland. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring in zake de balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 te verstrekken.

WERKZAAMHEDEN

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 op juiste wijze zijn ontleend aan de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

ORDEEL

Wij zijn van oordeel dat deze balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 op juiste wijze zijn ontleend aan de jaarrekening. Voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van Greenpeace Nederland en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle dienen de balans per 31 december 2005 en staat van baten en lasten over het boekjaar eindigende 31 december 2005 te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 12 april 2006 verstrekte goedkeurende accountantsverklaring.

Amsterdam, 12 april 2006
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

3.2 Bestuurssamenstelling

STICHTING GREENPEACE NEDERLAND

Op 31 december 2005 is het bestuur van de stichting als volgt samengesteld:

Ruud van Wijk, voorzitter • Hans van Rooij, penningmeester
• Agnita Twigt, secretaris • Greetje Lubbi, lid • Gerrard Boot, lid
• Dina Boonstra, lid • Hans Wiebes, lid

STICHTING MILIEUPROJECTEN

(ontbonden op 30 november 2005, bestuurssamenstelling per die datum)

Hans van Rooij, voorzitter • Gerrit Hoekman, penningmeester
• Cees van Nijnatten, secretaris • Ruud van Wijk, lid

3.3 Directiesamenstelling

Op 31 december 2005 is de directie als volgt samengesteld:

Liesbeth van Tongeren, algemeen directeur • Geert Drieman, directeur internationale en juridische zaken

Bijlage Samenwerkingsverbanden, delegaties & overeenkomsten

Samenwerkingsverbanden

GREENPEACE WERKT IN HAAR CAMPAGNES INTENSIEF SAMEN MET ANDERE ORGANISATIES. HIERONDER GEVEN WE EEN ZO VOLLEDIG MOGELIJK OVERZICHT VAN DE SAMENWERKINGSVERBANDEN IN 2005:

BEGELEIDINGSCOMMISSIE VAN VROM-PROJECT:

- Ontwikkelingen met betrekking tot opwerking van splijtstof.

CONSUMENTENBOND:

- Eis een lichaam zonder gif!

CONVENANT BIOLOGISCH:

- initiatief van Biologica: stimuleren van biologische landbouw en consumptie.

DIERENBESCHERMING:

- Eis een lichaam zonder gif!
- CITES

E.ON BENELUX:

- haalbaarheidsonderzoek 1000 MW biomassa-elektriciteitscentrale.

EUROPEAN NGO PLATFORM ON SHIPBREAKING:

- Greenpeace, North Sea Foundation, Bellona Europa, European Federation of Transport and Environment and Keep it Blue

FOREST AND THE EUROPEAN UNION RESOURCE NETWORK:

- concept Europees wetvoorstel tegen import van illegaal hout

FNV:

- Eis een lichaam zonder gif!

ICCO:

- Concept Europees wetvoorstel tegen import van illegaal hout

INTERNATIONAL FEDERATION OF HUMAN RIGHTS:

- Samenwerking voor rapport *End Of Life Ships– the human costs of breaking ships*

INTERNATIONAL FUND FOR ANIMAL WELFARE:

- IWC

INTERNATIONAL UNION FOR THE PROTECTION OF NATURE:

- Masterclass Visserij in Nieuwspoor

IUCN, NEDERLANDSE COMMISSIE:

- Concept Europees wetvoorstel tegen import van illegaal hout

JOINT DECLARATION ON IMPLEMENTING URGENT GLOBAL SOLUTIONS TO THE SHIPBREAKING CRISIS:

- verklaring van mensenrechten- en milieuorganisaties over noodzakelijke oplossingen in shipbreaking.

KLIMAATBUREAU:

- ongeveer veertig Nederlandse goede doelenorganisaties werken samen aan de HIER-campagne om oplossingen tegen wereldwijde klimaatverandering te stimuleren.

DE LANDSCHAPPEN:

- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

MARINE CONSERVATION SOCIETY:

- European Seafood Choices Alliance i.o.

MILIEUDEFENSIE:

- Eis een lichaam zonder gif!
- www.knokmeevoordewaddenzee.nl
- Concept Europees wetvoorstel tegen import van illegaal hout

NEDERLANDSE SOJACOALITIE:

- Publiciteit over de problemen in de sojasector en sojaketen verduurzamen. Samenwerking met Both Ends, Cordaid, FairFood, ICCO, IUCN Nederland, Kerkinactie, Milieudefensie, Solidaridad en organisaties in Zuid-Amerika, Europa, Verenigde Staten, India en China.

NATUURMONUMENTEN:

- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

STICHTING NATUUR & MILIEU:

- Eis een lichaam zonder gif!
- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

STICHTING DE NOORDZEE:

- Eis een lichaam zonder gif!
- Diepzeecoalitie
- VIS-a-card
- European Seafood Choices Alliance i.o.
- European NGO platform on shipbreaking

STICHTING REINWATER:

- Eis een lichaam zonder gif!

SEAWEB:

- European Seafood Choices Alliance i.o.
- Visgids, oceanencampagne

VOGELBESCHERMING:

- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

WADDENVERENIGING:

- Eis een lichaam zonder gif!
- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

WERELD NATUUR FONDS:

- Eis een lichaam zonder gif!
- European Seafood Choices Alliance i.o.
- Diepzeecoalitie
- Concept Europees wetvoorstel tegen import illegaal hout
- CITES
- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

Delegaties & overleg

REGELMATIG MAKEN MEDEWERKERS VAN GREENPEACE NEDERLAND DEEL UIT VAN COMMISSIES, (OVERHEIDS)DELEGATIES BIJ INTERNATIONALE CONFERENTIES OF ANDERE VORMEN VAN OVERLEG. IN 2005 WAREN DAT ONDER MEER:

- Antarctic and Southern Ocean Coalition
- Basel Convention
- Basel Action Network
- International Campaign for Justice in Bhopal
- Chemical Reaction
- Concerted Action for Offshore Wind Energy Deployment: Advisory Board
- European Marine Strategy: Working group in the ecosystem approach of the management of human activities
- International Maritime Organisation
- Ministerie van Buitenlandse Zaken: Transitie Ecologische Netwerken
- Ministerie van VROM: begeleidingscommissie kernafval-project
- ‘Ontwikkelingen m.b.t. de opwerking van splijtstof’
- Ministerie van VROM: klankbord Stoffen
- Ministerie van Buitenlandse Zaken: Transitie vis
- Ministerie van VROM: Beoordelingsrichtlijn voor duurzaam geproduceerd hout: begeleidingscommissie en breed overleg
- Ministerie van VROM: overleg over de Milieugenda
- Netherlands Wind Energy Association i.o.: Offshore Commissie, PR-commissie
- Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen: MVOPlatform
- Species Survival Network, coalitie van 80 non-profitorganisaties voor de promotie en handhaving van CITES
- Universiteit van Utrecht/Copernicus Instituut: CATO-project over CO₂ verwijdering
- Verschillende ministeries: overleg Beleidsprogramma’s Biodiversiteit Internationaal
- WE@SEA: Kennisconsortium

WILDE KOKKELS:

- www.knokmeevoordewaddenzee.nl

WOMEN IN EUROPE FOR A COMMON FUTURE:

- Eis een lichaam zonder gif!

YOUNG POWER IN SOCIAL ACTION BANGLADESH:

- Samenwerking voor rapport *End Of Life Ships– the human cost of breaking ships*

Overeenkomsten

DE BELANGRIJKSTE ORGANISATIES WAARMEE GREENPEACE NEDERLAND IN 2005 EEN OVEREENKOMST HEEFT, ZIJN:

CENTRAAL BUREAU FONDSENWERVING (CBF)

Greenpeace Nederland heeft het CBF-Keur. Een voorwaarde van het CBF-Keur is dat het financieel jaarverslag wordt ingericht volgens de Richtlijn Fondsenwervende Instellingen. Deze richtlijn maakt onderscheid tussen de kosten die een organisatie maakt om fondsen te verwerven én de kosten die ze maakt om dat geld uit te geven.

VERENIGING VAN FONDSENWERVENDE INSTELLINGEN (VFI)

Dit is de brancheorganisatie van de landelijk wervende goede doelen. Het lidmaatschap staat open voor Nederlands goede doelenorganisaties met het CBF-Keur of een Verklaring van geen bezwaar. Greenpeace Nederland is lid sinds 2005. De gedragscode van de VFI geeft aan dat de leden respectvol, open en betrouwbaar willen handelen en kwaliteit moeten leveren.

ASN BANK

In 2005 is Greenpeace een tijdelijk samenwerkingsverband met de ASN Bank aangegaan onder de titel *Sparen voor de Noordzee*. Van elke geopende rekening ASN Ideaalsparen krijgt Greenpeace Nederland tien euro voor haar Noordzeecampagne.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

Jaarlijks ontvangt Greenpeace Nederland een aanzienlijke bijdrage van de Nationale Postcode Loterij. Per jaar kan Greenpeace meedingen naar extra donaties, in 2005 is dit een donatie voor een omvangrijk internationaal Greenpeace-project ter bescherming van de oerbossen op Nieuw-Guinea.

Bijlage Funding Agreements

NEDERLANDSE DONATEURS MAKEN CAMPAGNES MOGELIJK OVER DE HELE WERELD. HET NEDERLANDSE GREENPEACE-KANTOOR BESTEEDT JAARLIJKS EEN FLINK DEEL VAN HAAR INKOMSTEN AAN INTERNATIONALE ACTIVITEITEN: IN 2005 WAS DIT TOTAAL 37 PROCENT. HET GROOTSTE GEDEELTE HIERVAN IS EEN JAARLIJKSE BIJDRAGE AAN GREENPEACE INTERNATIONAL - IN 2005 IS DAT ZO'N 6,8 MILJOEN EURO, 31 PROCENT VAN DE INKOMSTEN VAN HET NEDERLANDSE GREENPEACE-KANTOOR. OM EXTRA INZICHT TE GEVEN IN DE BESTEDING PUBLICEREN WE EEN SAMENVATTING VAN DE FUNDING AGREEMENTS 2005: INTERNATIONALE PROJECTEN DIE DEELS OF GROTENDEELS GEFINANCIERD ZIJN UIT BIJDAGEN VAN NEDERLANDSE DONATEURS.

ZIE OOK: WWW.GREENPEACE.ORG/INTERNATIONAL/ABOUT/HOW-IS-GREENPEACE-STRUCTURED

Nuclear disarmament campaign

Twenty years ago Greenpeace made a strong statement about the nuclear arms race, and the French government tried, unsuccessfully, to silence this protest by sinking the Rainbow Warrior. We used this anniversary to:

- Show how environment/peace issues have changed, the challenges ahead and the ongoing relevance of our work;
- Communicate Greenpeace's ambitions for a peaceful future, announcing the start of our new nuclear disarmament campaign.

On 10 July 2005, the Rainbow Warrior II was in Auckland with the 1985 crew, including Marelle Pereira, the daughter of Fernando Pereira, who was killed in the bombing. Activities included a ceremony at sea where the first Rainbow Warrior is buried and a peace concert. At the Eiffel Tower in Paris, 500 activists from 20 countries formed a Rainbow peace symbol to commemorate victims of terrorism worldwide.

Defending Our Oceans: Stop Whaling!

Greenpeace launched its ambitious Defending our Oceans project, our largest expedition so far! A year-long journey will tell the story of the oceans in crisis, promote solutions and inspire people to act. Objectives:

- Activities to illustrate the threats to ocean life, and to humans who depend on it;
- Promote establishment of a global network of marine reserves as a beginning of sustainable oceans management.
- Mobilise one million Ocean Defenders, individuals acting to protect the oceans.

In November, the Esperanza and the Arctic Sunrise set out to oppose continued whaling in the Southern Ocean Whale Sanctuary by the Japanese. During a month of peaceful confrontations in the most remote part of the world, Greenpeace saved a number of whales from the harpoons and put the worldwide opposition to commercial whaling once again on the global front pages. Over 42.000 people worldwide have become an Ocean Defender since November.

Arctic, North, Baltic, Barents Seas

As part of its global Oceans strategy, Greenpeace has identified areas in the Arctic, Baltic and Barents Seas as potential marine reserves. In 2005, the Esperanza toured the Lofotens and the Barents Sea, documenting the threats to the regions and confronting destructive and illegal fisheries practices. We put pressure on retailers to refrain from stocking illegally caught fish, and campaigned at national and EU level to demand better, ecosystem-based, marine management.

Global Energy Revolution

To stop climate change and ensure that global warming stays below 2 degrees Celsius, the energy systems that drive the global economy must move towards safe renewable sources. One of Greenpeace's biggest challenges is to instigate this change.

Objectives:

- Establish a global movement that puts pressure on governments and industry to combat climate change;
- Implementation of a global regime with emission reduction targets of at least 30% up to 2020 for industrialised countries;
- A massive increase in renewable energy, and a massive drive for energy efficiency.
- Coal power is phased out and the 'nuclear renaissance' is prevented.

Activities:

- An expedition with the Arctic Sunrise to document the impacts of climate change in Greenland brought scientists to places that have not yet been accessible to them;
- A training held in Chernobyl to prepare for the 20th anniversary of the reactor meltdown;
- Development of the "People Project", which aims to empower groups of individuals around the world to join the Energy Revolution;
- Campaigns against nuclear power projects in France, Japan and Russia.

Ancient Forests In Crisis

Greenpeace campaigns to establish a global network of protected areas in ancient forest regions, including the Amazon, North America, Central Africa and South East Asia. Objectives:

- Obtain logging moratoria, guide decisions on protected zones, and develop credible protection mechanisms within relevant political forums;
- Ensure countries prohibit the import of illegally logged wood;
- Urge governments to adopt ancient-forest-friendly procurement policies;
- Shift markets towards sustainable wood products;
- Work with indigenous peoples to promote areas being protected and designated for responsible use.

Activities:

- Greenpeace's Forest Rescue Station in Arctic Lapland, to protect the last European ancient forests and home of the indigenous Sámi peoples, resulted in a small victory: Xerox announced plans to stop using fibre from the Sámi woods;
- English, Dutch and French companies suspended business after Greenpeace exposed how Chinese plywood is usually manufactured from illegally logged wood;
- 175 groups protested Kimberly Clark's role in ancient forest destruction;
- The EU passed a regulation allowing governments to track illegal timber: Greenpeace's involvement ensured a stronger text.

Toxic Shipbreaking

Greenpeace's overall aim is clean construction of ships and substituting hazardous materials with cleaner alternatives. Activities aimed to achieve binding international legislation on End-of-Life-ships, and establishment of an ecologic 'ship-recycling fund'.

Lake Baikal

Protection of Lake Baikal, the oldest, deepest and largest fresh water lake on Earth, is a key issue for Greenpeace in Russia. Greenpeace Nederland funds a multi-year campaign to change the existing nature and resources management of the Lake Baikal area to environmentally friendly practice. Objectives:

- Conduct research and raise international public awareness;
- Activities to protect the Lake area from construction of oil pipelines, destructive logging, toxic discharges, and oil or gas exploration.

Offices Development Fund

This is an earmarked international fund to strengthen the financial position of other Greenpeace offices. The main goal is to make smaller, developing Greenpeace offices self-sufficient and independent of financial support from larger offices. Grants and loans are made from this fund to projects that aim to:

- Create opportunities to bring developing offices to full strength;
- Ensure most cost-effective use of the organisation's global finances;
- Increase supporter numbers worldwide.

Political & Business Unit

The Greenpeace Political & Business Unit in Amsterdam co-ordinates the political and corporate/economic work of Greenpeace; represents campaign issues at international forums and utilises Greenpeace's consultative status at the UN. Highlights:

- G8 Meeting, July: Greenpeace campaigned to ensure world leaders commit to the Kyoto process. Despite continued opposition from the US, the leaders of Brazil, China, India, Mexico, and South Africa (the G5) affirmed the UN climate forum is the appropriate place to take climate policy forward;
- WTO Ministerial, December: Greenpeace's images of children playing in discarded electronics ensured "e-waste-trade" is now a WTO issue, covered by journalists around the world. We have created an excellent basis to counter forest and fisheries threats in 2006, and launched a briefing on the need for a safe space for the environment in legislation.

European Unit

The Greenpeace European Unit in Brussels monitors the work of the EU institutions, cooperating with national offices to challenge decision-makers to implement progressive solutions. Highlights:

- Greenpeace influenced the strong position taken by EU leaders at their spring summit on climate issues;
- 150.000 postcards demanding a moratorium on deep sea trawling were delivered to Commissioner Borg;
- Greenpeace obtained a secret Monsanto study showing negative health effects in rats fed with genetically modified maize, proving the inadequacy of EU safety standards. We helped secure bans on GE maize in Hungary, Poland and Greece, and a majority vote of Member States against lifting national GMO bans attacked by the US.

FOTO: © LEINONEN/GP